Eiropas Savienības
Oficiālais Vēstnesis

LV
C sērija

C/2024/7467

20.12.2024.

KOMISIJAS PAZIŅOJUMS

Pamatnostādnes par vienkāršotu izmaksu iespēju izmantošanu saistībā ar fondiem, uz kuriem attiecas Regula (ES) 2021/1060 (Kopīgo noteikumu regula)

(C/2024/7467)

ATRUNA

"Šis ir Komisijas dienestu sagatavots darba dokuments. Pamatojoties uz piemērojamiem ES tiesību aktiem, tajā sniegti tehniski norādījumi kolēģiem un struktūrām, kas iesaistītas Kopīgo noteikumu regulas fondu pārraudzībā, kontrolē vai apgūšanā. Šie norādījumi neskar Tiesas un Vispārējās tiesas interpretācijas."

Saturs

Lappuse

Akronīmu saraksts ... 3

Preambula ... 3

1. nodaļa. Vienkāršotu izmaksu iespēju ieviešana ... 4

1.1. Kādas ir vienkāršotu izmaksu iespējas, un kāpēc tās izmantot? ... 4

1.2. Kad vislabāk izmantot vienkāršotu izmaksu iespējas? ... 4

1.3. Vienkāršotu izmaksu iespēju izmantošana divos atlīdzināšanas līmeņos ... 5

1.4. Vienkāršotu izmaksu iespēju neobligāta un obligāta izmantošana ... 7

2. nodaļa. Vienkāršotu izmaksu iespēju veidi ... 8

2.1. Pārskats par dažādiem vienkāršotu izmaksu iespēju veidiem ... 8

2.2. Vienotas likmes finansējums ... 9

2.2.1. Pamatprincipi ... 9

2.2.2. Vienotas likmes netiešo izmaksu noteikšanai (KNR 54. pants) ... 12

2.2.3. Vienota likme tiešo personāla izmaksu noteikšanai (KNR 55. panta 1. punkts) ... 13

2.2.4. Vienota likme visu citu darbības izmaksu noteikšanai, kas nav tiešās personāla izmaksas (KNR 56. pants) ... 13

2.2.5. Vienota likme ceļa un uzturēšanās izmaksām (*Interreg* regulas 41. panta 5. punkts) ... 15

2.2.6. Īpašais gadījums attiecībā uz vienotām likmēm tehniskajai palīdzībai (KNR 36. panta 5. punkts) ... 15

2.2.7. Sabiedrības virzītas vietējās attīstības atbalsta specifika ... 16

2.3. Vienības izmaksas ... 16

2.3.1. Pamatprincipi ... 17

2.3.2. Personāla izmaksas, kas aprēķinātas pēc stundas likmes (KNR 55. panta 2.–4. punkts) ... 19

2.4. Fiksētas summas maksājumi ... 22

2.4.1. Pamatprincipi ... 22

2.5. Vienkāršotu izmaksu iespēju kombinēšana ... 24

3. nodaļa. Vienkāršotu izmaksu iespēju noteikšana ... 26

3.1. Vienkāršotu izmaksu iespējas ir jādefinē *ex ante* ... 26

3.2. Metodoloģijas 27
3.2.1. Taisnīga, objektīva un pārbaudāma aprēķina metode 27
3.2.2. Budžeta projekts 30
3.2.3. Savienības politikas virzienos piemērojamo vienkāršotu izmaksu iespēju izmantošana 33
3.2.4. Atbilstīgi dotāciju shēmām, kuras pilnībā finansē dalībvalstis, piemērojamo vienkāršotu izmaksu iespēju izmantošana 33
3.2.5. Tādu vienotu likmju un īpašu metožu izmantošana, kas noteiktas KNR vai konkrētu fondu regulās vai pamatojoties uz tām 34
3.2.6. Iepriekšējos plānošanas periodos piemēroto vienkāršotu izmaksu iespēju izmantošana 34
3.2.7. Tajā pašā dalībvalstī vai citās dalībvalstīs noteiktu vienkāršotu izmaksu iespēju atkārtota izmantošana 35
3.3. Procedūras posmi vienkāršotu izmaksu iespējas apstiprināšanai programmā ("augšējā līmenī") 35
3.4. Vienkāršotu izmaksu iespēju pielāgošana laika gaitā (korekcijas metode) 36
4. nodaļa. Vienkāršotu izmaksu iespēju īstenošana 36
4.1. "Augšējā līmenī" noteikto vienkāršotu izmaksu iespēju piemērošanā izmantotā valūta 36
4.2. Programmā pieņemto vienkāršotu izmaksu iespēju piemērošana laika gaitā 37
4.3. Vienkāršotu izmaksu iespēju deklarēšana maksājumu pieteikumos 37
4.4. Komisijas deleģētajos aktos noteikto vienkāršotu izmaksu iespēju izmantošana 38
5. nodaļa. Horizontālie principi 38
5.1. Publiskais iepirkums un vienkāršotu izmaksu iespēju izmantošana 38
5.2. Vienkāršotu izmaksu iespēju atbilstība noteikumiem par valsts atbalstu 38
5.3. Noteikumi par ERAF un ESF+: paralēls finansējums 41
5.4. Prasības attiecībā uz datu vākšanu, glabāšanu un publicēšanu 42
5.5. Vienkāršotu izmaksu iespējas un attiecināmības periods 43
6. nodaļa. Pārvaldības verifikācijas un revīzija 43
6.1. Vispārīga pieeja pārvaldības verifikācijām un revīzijai 43
6.2. Vienkāršotu izmaksu iespēju metodoloģijas pareizas noteikšanas pārbaude 44
6.3. Vadošās iestādes veikta pārbaude un revīzija par metodoloģijas pareizu piemērošanu īstenošanas laikā 46
6.3.1. Vienotu likmju pareizas piemērošanas pārbaude 46
6.3.2. Vienības izmaksu pareizas piemērošanas pārbaude 47
6.3.3. Fiksētas summas maksājumu pareizas piemērošanas pārbaude 48
6.4 Pārbaude par to, vai vienkāršotu izmaksu iespēju izmantošanā nav pieļauta dubulta finansēšana 48
6.5. Atbilstības valsts atbalsta noteikumiem pārbaude, ja atlīdzināšanai izmanto vienkāršotu izmaksu iespējas ... 50
6.6. Krāpšanas gadījumi un nopietni trūkumi 51
6.7. Iespējamās kļūdas vai pārkāpumi, kas saistīti ar vienkāršotu izmaksu iespēju izmantošanu 51
1. pielikums. Vienkāršotu izmaksu iespēju piemēri 54
2. pielikums. KNR V un VI pielikuma 1. papildinājuma aizpildīšana 58
3. pielikums. Piemēri par VII atbilstību noteikumiem par valsts atbalstu 66

Akronīmu saraksts

RI	Revīzijas iestāde
AMIF	Patvēruma, migrācijas un integrācijas fonds
BMVI	Finansiāla atbalsta instruments robežu pārvaldībai un vīzu politikai
SVVA	Sabiedrības virzīta vietējā attīstība
KNR	Kopīgo noteikumu regula
EK	Eiropas Komisija
ERP	Eiropas Revīzijas palāta
EJZAF	Eiropas Jūrlietu, zvejniecības un akvakultūras fonds
ERAF	Eiropas Reģionālās attīstības fonds
ESF+	Eiropas Sociālais fonds Plus
IDF	Iekšējās drošības fonds
TPF	Taisnīgas pārkārtošanās fonds
VRG	Vietējā rīcības grupa
VI	Vadošā iestāde
Dalībvalsts	Eiropas Savienības dalībvalsts
VII	Vienkāršotu izmaksu iespēja
MVU	Mazie un vidējie uzņēmumi

Preambula

Šajā dokumentā sniegti tehniski norādījumi par izmaksām, kas deklarētas, pamatojoties uz vienības izmaksām, fiksētas summas maksājumiem un vienotas likmes finansējumu (turpmāk "vienkāršotu izmaksu iespējas" vai "VII"), un kas piemērojamas saistībā ar fondiem, uz kuriem attiecas Regula (ES) 2021/1060 ([1]) (Kopīgo noteikumu regula, turpmāk "KNR"), un tā mērķis ir informēt par paraugpraksi, lai mudinātu dalībvalstis to izmantot. Tajā aptvertas iespējas, kas piedāvātas KNR tiesiskajā regulējumā 2021.–2027. gada plānošanas periodam, un ņemtas vērā ar Regulu (ES) 2021/1060 ieviestās izmaiņas tiesību aktos salīdzinājumā ar 2014.–2020. gada plānošanas periodu, jo īpaši iespēja atlīdzināt Savienības ieguldījumu programmā vienkāršotu izmaksu iespēju veidā.

Pēc Regulas (ES) 2021/1060 stāšanās spēkā norādījumos aplūkota tādu dotāciju atlīdzināšana, ko dalībvalstis piešķīrušas saņēmējiem vienkāršotu izmaksu iespēju veidā vai dažādu atlīdzināšanas veidu kombinācijas veidā saskaņā ar KNR 53. panta 1. punkta b), c), d) un e) apakšpunktu, kā arī uz tāda programmām paredzētā Savienības ieguldījuma atlīdzināšanu, kas veikts vienkāršotu izmaksu iespēju veidā vai dažādu iespēju kombinācijas veidā saskaņā ar KNR 51. panta c), d), e) un f) punktu.

Šie norādījumi ietver arī papildu skaidrojumus, kuru pamatā ir dalībvalstu un ieinteresēto personu uzdotie jautājumi, kas ir saistīti ar vai attiecas uz 2021.–2027. gada plānošanas periodu.

([1]) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2021/1060 (2021. gada 24. jūnijs), ar ko paredz kopīgus noteikumus par Eiropas Reģionālās attīstības fondu, Eiropas Sociālo fondu Plus, Kohēzijas fondu, Taisnīgas pārkārtošanās fondu un Eiropas Jūrlietu, zvejniecības un akvakultūras fondu un finanšu noteikumus attiecībā uz tiem un uz Patvēruma, migrācijas un integrācijas fondu, Iekšējās drošības fondu un Finansiāla atbalsta instrumentu robežu pārvaldībai un vīzu politikai (OV L 231, 30.6.2021., 159. lpp.).

1. NODAĻA. VIENKĀRŠOTU IZMAKSU IESPĒJU IEVIEŠANA

1.1. Kādas ir vienkāršotu izmaksu iespējas, un kāpēc tās izmantot?

Vienkāršotu izmaksu iespējas ir *ex ante* noteiktas summas vai procentuālās daļas, kas parāda labāko iespējamo tuvinājumu faktiskajām (reālajām) attiecināmajām izmaksām, kuras radušās praksē, īstenojot darbību. Tādējādi tās ir alternatīva metode darbības attiecināmo izmaksu atlīdzināšanai salīdzinājumā ar tradicionālo metodi, saskaņā ar kuru atlīdzina izmaksas, kas faktiski radušās saņēmējam un ko tas samaksājis, pamatojoties uz rēķiniem vai maksājumu kvītīm (KNR 53. panta 1. punkta a) apakšpunkts, turpmāk "faktiskās izmaksas").



Izmantojot vienkāršotu izmaksu iespējas, vairs nav jānodrošina katra līdzfinansējuma izdevumu *euro* izsekojamība atsevišķos apliecinošos dokumentos; VII izmantošana ievērojami mazina administratīvās izmaksas un slogu vadošajām iestādēm un saņēmējiem.



Izmantojot vienkāršotu izmaksu iespējas, ar KNR fondu pārvaldību saistītos cilvēkresursus un administratīvos centienus **var novirzīt politisko mērķu īstenošanai**, jo (finanšu) dokumentu vākšanai un pārbaudei ir nepieciešams mazāk resursu.



Pateicoties pārvaldības procesa vienkāršošanai, vienkāršotu izmaksu iespējas **atvieglo fondu pieejamību** arī **mazajiem saņēmējiem**. Turklāt projektu īstenošanas laikā saņēmēji izmanto vienkāršotus un mazāk laikietilpīgus procesus, sākot no pieteikuma iesniegšanas finansējuma saņemšanai, līdz to izdevumu atlīdzināšanai (piemēram, samazinās izmaksas un laiks, kas vajadzīgs, lai sagatavotu finansējuma pieteikumu, nav nepieciešami tik daudzi apliecinošie dokumenti, samazinās risks iesniegt nepareizus dokumentus vai neiesniegt dokumentus, ātrāka izdevumu atlīdzināšana).



Visbeidzot, vienkāršotu izmaksu iespējas sekmē KNR fondu līdzekļu efektīvāku un pareizāku izmantošanu (**mazāks kļūdu līmenis**). Eiropas Revīzijas palāta vairākus gadus ir Komisijai atkārtoti ieteikusi veicināt un paplašināt vienkāršotu izmaksu iespēju izmantošanu, jo tām raksturīga mazāka kļūdu iespējamība ([2]). Arī Eiropas Revīzijas palātas informatīvajā apskatā "Kohēzijas politikas vienkāršošana pēc 2020. gada" tika pausts šāds viedoklis, iesakot palielināt iespēju izmantot VII arī administratīvo izmaksu un sloga samazināšanai ([3]).

1.2. Kad vislabāk izmantot vienkāršotu izmaksu iespējas?

Papildus gadījumiem, kad vienkāršotu izmaksu iespēju izmantošana ir obligāta (sk. 1.4. sadaļu turpmāk), VII stingri ieteicams izmantot tieši darbībām, attiecībā uz kurām ir izpildīts viens vai vairāki šādi lietderības un atbilstības kritēriji:

— darbību faktiskās izmaksas ir sarežģīti un/vai grūti pārbaudāmas (daudzi mazus izdevumus apliecinoši dokumenti, kam ir neliela individuāla ietekme uz darbību prognozēto iznākumu vai šādas ietekmes nav vispār; sarežģītas sadalījuma metodes u. c.);

— ja ir viegli pieejami ticami vēsturiskie vai statistikas dati par līdzīgu darbību finansiālu un kvantitatīvu īstenošanu kā pamats atbilstīgu aprēķina metožu izstrādei;

— darbībām, kas ir daļa no standarta sistēmas, piemēram, atkārtotām darbībām ar stabiliem nosacījumiem un standarta īstenošanas formām;

— ja VII metodes jau ir izstrādātas līdzīga veida darbībām valsts finansētā shēmā vai saskaņā ar kādu ES politiku.

([2]) Sk., piemēram, Eiropas Revīzijas palātas informatīvo apskatu "Kohēzijas politikas vienkāršošana pēc 2020. gada", 2018. gada maijs; ERP 2011. finanšu gada pārskata 6. nodaļas 30. punktu; ERP 2012. finanšu gada pārskata 6. nodaļas 42. punktu; ERP 2014. finanšu gada pārskata 6. nodaļas 79. punktu; ERP 2018. finanšu gada pārskata 6. nodaļas 24. punktu; ERP 2020. finanšu gada pārskata 5. nodaļas 23. punktu; ERP 2021. finanšu gada pārskata 5. nodaļas 23. punktu.

([3]) https://www.eca.europa.eu/Lists/ECADocuments/BRP_Cohesion_simplification/Briefing_paper_Cohesion_simplification_LV.pdf.

Lai izveidotu vienkāršotu izmaksu iespējas, ir jāiegulda laiks un resursi. Tas būtu jāņem vērā, izstrādājot jaunu metodoloģiju. Ja kāds ieguldījums ir pretrunā VII vienkāršošanas mērķiem, piemērotākas varētu būt alternatīvas atlīdzināšanas metodes.

1.3. **Vienkāršotu izmaksu iespēju izmantošana divos atlīdzināšanas līmeņos**

Saskaņā ar 2021.–2027. gada plānošanas perioda tiesisko regulējumu vienkāršotu izmaksu iespējas var izmantot divos atlīdzināšanas līmeņos:

— tāda Savienības ieguldījuma atlīdzināšanai, kas paredzēts dalībvalstu programmām un ko veikusi Komisija ("augšējais līmenis"), un

— tādu dotāciju atlīdzināšanai, ko dalībvalstis piešķīrušas saņēmējiem ("apakšējais līmenis").

Vii Izmantošana "augšējā līmenī"

Programmai paredzētu Savienības ieguldījumu var atlīdzināt vienkāršotu izmaksu iespēju veidā saskaņā ar KNR 51. panta c), d) un e) punktu.

Vienkāršotu izmaksu iespējas ir jānosaka ar:

1. Komisijas lēmumu, ar ko apstiprina programmu vai tās grozījumu (KNR 94. panta 3. punkts), vai

2. Komisijas pieņemtu deleģēto aktu (KNR 94. panta 4. punkts).

Pirmajā gadījumā dalībvalstīm būtu jāiesniedz Komisijai priekšlikums saskaņā ar KNR V un VI pielikuma 1. papildinājumu, iesniedzot programmu vai tās grozījuma pieprasījumu. **Attiecīgās programmas revīzijas iestādei ir jāsniedz pozitīvs *ex ante* novērtējums** ([4]) par aprēķina metodi un summām, kā arī par pasākumiem, lai nodrošinātu datu pārbaudi, kvalitāti, vākšanu un glabāšanu.

VII izmantošana "augšējā līmenī" nav automātiski saistīta ar VII izmantošanu "apakšējā līmenī". Ja Savienības ieguldījuma atlīdzināšanas pamatā ir VII, kas apstiprinātas programmā vai ar deleģēto aktu, atlīdzināšana saņēmējam var būt jebkāda veida atbalsts (KNR 94. panta 3. punkts).



Tomēr, lai panāktu pilnīgu vienkāršošanu, ir ieteicams VII, ko izmanto "augšējā līmenī", piemērot arī "apakšējā līmenī", t. i., atlīdzinot dotācijas saņēmējiem.

Dalībvalstīm nav pienākuma izmantot VII "augšējā līmenī". Programmai paredzēta Savienības ieguldījuma pamatā var būt saņēmējiem sniegtā atbalsta jebkāda veida atlīdzināšana (KNR 51. panta b) punkts).

Vii izmantošana "apakšējā līmenī"

Vienkāršotu izmaksu iespējas var izmantot tikai tad, ja darbības finansē ar dotācijām (KNR 53. panta 1. punkts). VII nevar izmantot, ja atbalstu sniedz finanšu instrumenta vai balvas veidā. VII, ko izmanto, lai atlīdzinātu dotācijas, kuras dalībvalstis piešķīrušas saņēmējiem, nav iekļautas programmā ar KNR V un VI pielikuma 1. papildinājumā paredzētajām veidnēm, un Komisijai tās nav jāapstiprina.



Nav noteikta prasība, ka attiecībā uz VII, ko izmanto "apakšējā līmenī", būtu nepieciešams **revīzijas iestādes *ex ante* novērtējums**, **taču tas ir ļoti ieteicams**.



Vienkāršotu izmaksu iespējas ir dotāciju veidi saskaņā ar KNR 53. pantu. Noteikumi par dotācijām, tai skaitā noteikumi par vienkāršotu izmaksu iespējām, **neattiecas uz atbalstu, ko sniedz dotāciju veidā, kombinējot vienotā finanšu instrumenta darbībā** saskaņā ar KNR 58. panta 5. punktu; uz kombinēto atbalstu attiecas finanšu instrumenta noteikumi. Tomēr, ja dotācija ir kombinēta ar finanšu instrumentu **divās atsevišķās darbībās**, attiecībā uz to atbalsta daļu, ko sniedz dotācijas veidā, var izmantot vienkāršotu izmaksu iespējas. Vienkāršotu izmaksu iespējas nevar izmantot, ja darbības atbalsts tiek sniegts balvas veidā.

([4]) Saskaņā ar KNR V pielikuma (vai VI pielikuma) 1. papildinājuma C iedaļas 5. punktu.

Vii, ko izmanto "Augšējā" vai tikai "Apakšējā" līmenī, galvenās līdzības un atšķirības

	VII, ko izmanto "augšējā līmenī"	VII, ko izmanto tikai "apakšējā līmenī"
Izmantoto VII veids	Vienības izmaksas, vienotas likmes finansējums un fiksētas summas maksājumi	
Komisijas uzdevums VII izveidē	VII pieņem Komisija: 1) lēmumā, ar ko apstiprina programmu vai tās grozījumu, pamatojoties uz dalībvalstu iesniegtu priekšlikumu saskaņā ar KNR V un VI pielikuma 1. papildinājumā noteikto veidni (KNR 94. panta 3. punkts), vai 2) ar deleģēto aktu (KNR 94. panta 4. punkts).	VII un metodoloģiju nosaka dalībvalstis bez Komisijas obligātas iesaistes.
Revīzijas iestādes uzdevums VII noteikšanā	Obligāti nepieciešams revīzijas iestādes *ex ante* novērtējums par metodoloģiju attiecībā uz VII, kuras noteiktas Komisijas lēmumā, ar ko apstiprina programmu vai tās grozījumu (KNR 94. panta 3. punkts un KNR V pielikuma (vai VI pielikuma) 1. papildinājuma C iedaļas 5. punkts).	Revīzijas iestādes veikts *ex ante* novērtējums par metodoloģiju nav obligāts, bet ir ļoti ieteicams.
Atļautā metodoloģija	Aprēķins, kura pamatā ir taisnīga, objektīva un pārbaudāma metode (piemēram, statistiskie un vēsturiskie dati); budžeta projekts; esošo ES vai valstu shēmu piemērošana līdzīga veida darbībām.	Aprēķins, kura pamatā ir taisnīga, objektīva un pārbaudāma metode (piemēram, statistiskie un vēsturiskie dati); budžeta projekts (ja darbības kopējās izmaksas nepārsniedz 200 000 EUR); esošo ES vai valstu shēmu piemērošana līdzīga veida darbībām; tādu likmju un metodoloģijas piemērošana, kas noteiktas KNR vai konkrētu fondu regulās vai pamatojoties uz tām.
Atlīdzinājuma līmenis	Komisija atlīdzina dalībvalstij ("augšējais līmenis"), pamatojoties uz VII, kura apstiprināta Komisijas lēmumā, ar ko apstiprina programmu vai tās grozījumu, vai kura noteikta deleģētajā aktā.	Dalībvalsts atlīdzina saņēmējam ("apakšējais līmenis") VII veidā un tos pašus izdevumus deklarē Komisijai.
Pārvaldības verifikāciju un revīzijas tvērums	KNR V un VI pielikuma 1. papildinājumā paredzēto atlīdzināšanas nosacījumu izpilde.	VII noteikšanai izmantotā metodoloģija ([1])un VII metodoloģijas piemērošana.
Elementi, uz kuriem pārvaldības verifikācijas un revīzija NEATTIECAS	Pamatā esošās faktiskās izmaksas (izņemot faktiskās izmaksas, ko izmanto kā pamatu vienotas likmes finansējuma aprēķināšanai) VII noteikšanai izmantotā metodoloģija, kura pieņemta vai nu Komisijas lēmumā, ar ko apstiprina programmu vai tās grozījumu, vai ar deleģēto aktu. Sk. arī 6. nodaļu.	Pamatā esošās faktiskās izmaksas (izņemot faktiskās izmaksas, ko izmanto kā pamatu vienotas likmes finansējuma aprēķināšanai). Aprēķina metode, ko izmanto, lai noteiktu standartizētas vienotas likmes (izņemot KNR 54. panta pirmās daļas c) punktu). Sk. arī 6. nodaļu.

([1]) Sīkāku informāciju sk. šā dokumenta 6. nodaļā par pārvaldības verifikācijām un revīziju.

1.4. **Vienkāršotu izmaksu iespēju neobligāta un obligāta izmantošana**

Princips: vienkāršotu izmaksu iespēju neobligāta izmantošana

Vienkāršotu izmaksu iespēju izmantošana dalībvalstīm "augšējā līmenī" un "apakšējā līmenī" nav obligāta, izņemot KNR 53. panta 2. punktā noteiktos gadījumus, kas aprakstīti turpmāk šajā sadaļā. "Augšējā līmenī", tiklīdz Komisija pieņem lēmumu, ar ko VII apstiprina programmā, Savienības ieguldījumu dalībvalstij atlīdzina šādā veidā un dalībvalsts to nevar pieprasīt, pamatojoties uz KNR 51. panta b) punktu, t. i., pamatojoties uz saņēmējam izmaksāto atbalstu. "Apakšējā līmenī" vadošā iestāde vai *Interreg* programmu gadījumā uzraudzības komiteja lemj par VII izmantošanu vai neizmantošanu uzaicinājumā iesniegt priekšlikumus, nosakot izmaksu kategorijas un/vai darbību veidus, uz kuriem šīs VII attiecas. Lai nodrošinātu, ka tiek ievēroti principi par pārredzamību un vienlīdzīgu attieksmi pret saņēmējiem, piemērojamo vienkāršoto izmaksu iespēju tvērumu, t. i., to izmaksu kategorijas vai darbību veidus, attiecībā uz kuriem tās būs pieejamas, vajadzētu precīzi noteikt un publicēt (uzaicinājumā iesniegt priekšlikumus, programmas noteikumos vai valsts noteikumos).

Izņēmums: gadījumi, kad vienkāršotu izmaksu iespēju izmantošana ir obligāta

Saskaņā ar KNR 53. panta 2. punkta pirmo daļu, ja darbības kopējās izmaksas **nepārsniedz 200 000 EUR**, iemaksas no ERAF, ESF+, TPF, *AMIF*, IDF un *BMVI* saņēmējam būtu jāsniedz vienības izmaksu, fiksētas summas maksājumu vai vienotas likmes finansējuma veidā, **izņemot turpmāk minētos gadījumus**. Šā noteikuma mērķis ir ierobežot faktisko izmaksu kontroli, jo šāda kontrole nebūtu rentabla, ņemot vērā šo darbību zemo vērtību.

Attiecībā uz **maziem projektiem, ko finansē no mazo projektu fondiem *Interreg* programmas ietvaros** (*Interreg* regulas ([5]) 25. panta 6. punkts), ERAF ieguldījumi jāveic vienkāršotu izmaksu iespēju veidā, ja **publiskais ieguldījums galasaņēmējam, kurš īsteno mazo projektu, nepārsniedz 100 000 EUR**, izņemot darbības, kurām atbalsts ir valsts atbalsts.

Izmaksas, kas jāņem vērā KNR 53. panta 2. punkta piemērošanas nolūkā, ir izmaksas, kas plānotas, parakstot dokumentu, kurā izklāstīti darbības atbalsta nosacījumi ([6]). Izmaksas, kas faktiski radušās darbības vai mazā projekta īstenošanā, nav būtiskas, jo tās vairs nav daļa no darbības vai mazā projekta izmaksu aprēķināšanas un atlīdzināšanas metodes.

Vienkāršotu izmaksu iespēju izmantošana ir obligāta **tāda atbalsta līmenī, ko dalībvalstis piešķir saņēmējiem, un tādējādi līdzfinansējamās darbības un saņēmēja līmenī KNR 2. panta nozīmē**. Attiecībā uz mazo projektu fondiem *Interreg* programmās (sk. iepriekš) vienkāršotu izmaksu iespēju izmantošana ir obligāta **tāda atbalsta līmenī, ko saņēmējs, kurš pārvalda mazā projekta fondu, piešķir galasaņēmējiem**.

VII izmantošana ir obligāta arī gadījumos, kad dalībvalstis piešķir dotācijas saņēmējiem tehniskās palīdzības darbībās, ja šādu darbību kopējās izmaksas nepārsniedz 200 000 EUR. Tādējādi **tehniskās palīdzības darbības nav atbrīvotas no VII obligātas izmantošanas.** ([7])

Prasība par VII obligātu izmantošanu neattiecas uz ([8]):

— **darbībām, kuras saņem atbalstu, kas ir valsts atbalsts.** *De minimis atbalsts* nav valsts atbalsts, un tādējādi uz darbībām, kas saņem tikai *de minimis atbalstu*, attiecas KNR 53. panta 2. punkts, t. i., VII obligāta izmantošana. Tomēr, ja vienā darbībā kombinē valsts atbalstu un *de minimis* atbalstu, prasību par VII obligātu izmantošanu nepiemēro;

([5]) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2021/1059 (2021. gada 24. jūnijs) par īpašiem noteikumiem attiecībā uz Eiropas teritoriālās sadarbības mērķi (*Interreg*), kas saņem atbalstu no Eiropas Reģionālās attīstības fonda un ārējās finansēšanas instrumentiem (OV L 231, 30.6.2021., 94. lpp.).

([6]) Attiecībā uz dalībvalstīm, kas nav eurozonas dalībnieces, konvertēšana EUR būtu jāveic, pamatojoties uz summām, kas noteiktas dokumentā, kurā izklāstīti atbalsta nosacījumi, izmantojot Komisijas (*InforEuro*) mēneša maiņas kursu tajā mēnesī, kurā dokuments parakstīts.

([7]) VII piemēro obligāti, ja Savienības ieguldījums tehniskajai palīdzībai dalībvalstī tiek veikts saskaņā ar KNR 36. panta 4. punktu.

([8]) VII šajās darbībās var izmantot, taču to izmantošana nav obligāta. Informāciju par VII izmantošanu darbībās, kas saņem valsts atbalstu un kas ietilpst VGAR darbības jomā, sk. arī 5.2. sadaļā.

— vadošā iestāde var piekrist atbrīvot no KNR 53. panta 2. punkta pirmajā daļā noteiktās prasības **dažas darbības pētniecības un inovācijas jomā** ar noteikumu, ka uzraudzības komiteja šādam atbrīvojuma ir devusi iepriekšēju apstiprinājumu. KNR nav precizēti šāda atbrīvojuma piemērošanas kritēriji. Tāpēc vadošās iestādes ziņā ir ierosināt šādu atbrīvojumu un nodrošināt, ka to apstiprina uzraudzības komiteja.

Ja piemēro pienākumu izmantot vienkāršotu izmaksu iespējas, tas attiecas uz **visām darbības izmaksu kategorijām** ar diviem izņēmumiem, pamatojoties uz KNR 53. panta 2. punktu:

1) izmaksu kategorijas, kurām piemēro vienotu likmi, var aprēķināt, pamatojoties uz faktiskajām izmaksām. Piemēram, ja izmanto vienotu likmi līdz 15 % netiešajām izmaksām, kas noteiktas KNR 54. panta pirmās daļas b) punktā (pamats, kam piemēro vienotu likmi, ir attiecināmās tiešās personāla izmaksas), attiecināmās tiešās personāla izmaksas var deklarēt, pamatojoties uz faktiskajām izmaksām (tomēr tiešās izmaksas, kas nav tiešās personāla izmaksas, jāsedz ar vienkāršotu izmaksu iespējām). Ja izmanto vienotu likmi līdz 7 % netiešajām izmaksām, kas noteiktas KNR 54. panta pirmās daļas a) punktā, attiecināmās tiešās izmaksas var deklarēt, pamatojoties uz faktiskajām izmaksām;

2) dalībniekiem izmaksātos pabalstus un algas var atlīdzināt, pamatojoties uz izmaksām, kas faktiski radušās.

Šis izņēmumu uzskaitījums ir izsmeļošs.

Iespējamie piemēri tam, kā nodrošināt atbilstību prasībām par VII obligātu piemērošanu, izmantojot KNR noteiktās VII

KNR 54. panta pirmās daļas a) vai c) punkta piemērošana	KNR 54. panta pirmās daļas b) punkta piemērošana	KNR 56. panta 1. un 2. punkta piemērošana
Netiešās izmaksas = līdz 7 % no attiecināmajām tiešajām izmaksām (aprēķina metode nav prasīta) vai līdz 25 % no attiecināmajām tiešajām izmaksām (ir prasīta taisnīga, objektīva un pārbaudāma aprēķina metode vai vienota likme, kas noteikta līdzīgai darbībai saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 1303/2013 67. panta 5. punkta a) apakšpunktu). Tiešās izmaksas = faktiskās izmaksas ([1])	Netiešās izmaksas = līdz 15 % no attiecināmajām tiešajām personāla izmaksām (aprēķina metode nav prasīta) Tiešās personāla izmaksas = faktiskās izmaksas ([2]) Visas pārējās tiešās izmaksas (attiecīgā gadījumā) = VII	Tiešās personāla izmaksas = faktiskās izmaksas ([3]) Atlikušās izmaksas (izņemot dalībniekiem izmaksātās algas un pabalstus) = līdz 40 % no attiecināmajām tiešajām personāla izmaksām (aprēķina metode nav prasīta) Attiecīgā gadījumā dalībniekiem izmaksātās algas un pabalstus var atlīdzināt, pamatojoties uz faktiskajām izmaksām (= papildu attiecināmās izmaksas).

([1]) Tiešās izmaksas var atlīdzināt arī citas VII veidā, piemēram, kā vienības izmaksas, kas aprēķinātas, pamatojoties uz KNR 53. panta 3. punkta a)–d) apakšpunktā minēto metodi. Par dažādu VII kombinācijām sk. 2.5. sadaļu.
([2]) Tiešās personāla izmaksas var atlīdzināt arī citas VII veidā.
([3]) Tiešās personāla izmaksas var atlīdzināt arī vienības izmaksu vai fiksētas summas maksājumu veidā (bet ne vienotas likmes veidā – sk. 2.5. sadaļu).

2. NODAĻA. VIENKĀRŠOTU IZMAKSU IESPĒJU VEIDI

2.1. Pārskats par dažādiem vienkāršotu izmaksu iespēju veidiem

KNR 51. pantā un 53. panta 1. punktā ir paredzēti trīs vienkāršotu izmaksu iespēju veidi, kurus var definēt šādi:

— **VIENOTAS LIKMES FINANSĒJUMS** – konkrētas un iepriekš skaidri identificētas attiecināmo izmaksu kategorijas aprēķina, vienai vai vairākām **citām** attiecināmo izmaksu kategorijām piemērojot iepriekš noteiktu procentuālu likmi;

— **VIENĪBAS IZMAKSAS** – visas attiecināmās izmaksas vai to daļu aprēķina, pamatojoties uz skaitliski izteiktiem pasākumiem, ieguldījumiem, iznākumiem vai rezultātiem, ko reizina ar iepriekš noteiktām vienības izmaksām;

— **FIKSĒTAS SUMMAS MAKSĀJUMI** – visas attiecināmās izmaksas vai to daļu aprēķina, pamatojoties uz iepriekš noteiktām summām, ko izmaksā, ja ir pabeigtas iepriekš noteiktas darbības un/vai sasniegti iznākumi.

Vadošā iestāde var izvēlēties izmantot vienu no VII veidiem vai kombinēt dažādus veidus vienā darbībā ar nosacījumu, ka tiek izslēgta jebkāda iespējama tādu izmaksu pārklāšanās, ko sedz ar dažādām VII, lai izvairītos no dubultas finansēšanas (sk. arī 2.5. sadaļu par vienkāršotu izmaksu iespēju apvienošanu).

2.2. **Vienotas likmes finansējums**

Vienotas likmes var izmantot abos atlīdzināšanas līmeņos, t. i., augšējā līmenī Savienības ieguldījuma atlīdzināšanai (KNR 51. panta e) punkts) un apakšējā līmenī tādu dotāciju atlīdzināšanai, ko dalībvalstis piešķīrušas saņēmējam (KNR 53. panta 1. punkta d) apakšpunkts).

Pastāv dažādi vienotu likmju veidi, piemēram:

— standartizētas vienotas likmes, proti, likmes, kuras noteiktas KNR un konkrētu fondu regulās vai attiecīgā gadījumā deleģētajā aktā, kas pieņemts saskaņā ar KNR 94. panta 4. punktu, un attiecībā uz kurām vadošajām iestādēm nav jānosaka aprēķina metode piemērojamās likmes noteikšanai;

— vienotas likmes, kuru noteikšanai vadošās iestādes ir izstrādājušas metodoloģiju (tai skaitā aprēķina metodi).

2.2.1. *Pamatprincipi*

Izmaksu kategoriju noteikšana

Vienotas likmes finansējuma sistēmā izmanto ne vairāk kā trīs izmaksu kategoriju veidus:

— 1. VEIDS – to attiecināmo izmaksu kategorijas, kurām ir jāpiemēro vienota likme, lai aprēķinātu attiecināmās summas (tā dēvētās bāzes izmaksas);

— 2. VEIDS – to attiecināmo izmaksu kategorijas, ko sedz, piemērojot vienotu likmi;

— 3. VEIDS – attiecīgā gadījumā – citas attiecināmo izmaksu kategorijas (tām likmi nepiemēro un tās nesedz, piemērojot vienotu likmi).

Ja vadošā iestāde (vai uzraudzības komiteja *Interreg* programmu gadījumā) izmanto vienotas likmes finansējuma sistēmu, tai ir jānosaka katram veidam atbilstošās izmaksu kategorijas: jebkurai izdevumu kategorijai nepārprotami ir jāatbilst vienam – un tikai vienam – no minētajiem trim veidiem. Dažkārt vienu veidu var noteikt, pretstatot citam vai pārējiem veidiem (piemēram, ja sistēmā pastāv tikai tiešās (1. veids) un netiešās izmaksas (2. veids), par netiešām izmaksām var uzskatīt visas citas attiecināmās izmaksas, kas nav tiešās izmaksas). Atlasot darbības, vadošajai iestādei (vai *Interreg* programmu uzraudzības komitejai) būtu jāpārbauda, vai izmaksu kategorijas, ko sedz ar vienotu likmi, ir nepieciešamas konkrētajai darbībai, pamatojoties uz pasākumiem, kas vajadzīgi darbības īstenošanai un kas sīki izklāstīti finansējuma pieteikumā.

KNR nav paredzēti ierobežojumi attiecībā uz attiecināmo izmaksu kategorijām, ko varētu izmantot vienotas likmes finansējuma gadījumā. Tomēr, ņemot vērā to, ka vienotu likmju izmantošanas galvenais mērķis ir vienkāršošana, vienotās likmes ir vislabāk piemērotas salīdzinoši zemām izmaksām, kuru pārbaude ir dārga (piemēram, vienota likme, lai segtu personāla izmaksas vai netiešās izmaksas).



Ir iespējams izmantot dažādas vienotas likmes dažādām izmaksu kategorijām, ko piemēro vienai un tai pašai bāzei ([9]). Piemēram, lai aprēķinātu netiešās izmaksas, var izmantot vienotu likmi 13 % no tiešajām personāla izmaksām. To pašu bāzi (proti, tiešās personāla izmaksas) var izmantot arī, lai aprēķinātu darbības ceļa un uzturēšanās izmaksas pēc vienotas likmes 15 %.

([9]) Tomēr ne visas vienotās likmes ir apvienojamas. Konkrēti, KNR 56. panta 1. punktā noteikto vienoto likmi nevar kombinēt ar KNR 54. pantā vai 55. panta 1. punktā noteiktajām vienotajām likmēm – sk. 2.2.4. iedaļu. Plašāku informāciju par VII apvienošanu sk. 2.5. sadaļā.

Vienotu likmi var aprēķināt, pamatojoties uz faktiskajām izmaksām vai izmaksām, kas atlīdzinātas, izmantojot vienkāršotu izmaksu iespējas. (sk. 2.5. sadaļu).
Lai izvairītos no dubultas finansēšanas, izstrādājot vienkāršotu izmaksu iespēju metodoloģiju, īpaša uzmanība būtu jāpievērš tam, lai nodrošinātu, ka izmaksu kategorijas, ko segs ar vienotu likmi, netiek iekļautas bāzes izmaksās.

Īpašas vienotas likmes to izmaksu kategoriju aprēķināšanai, kas sīki aprakstītas knr un konkrētu fondu regulās

Dažas konkrētas vienotas likmes ir noteiktas tiesiskajā regulējumā. Šīs vienotās likmes var izmantot, lai atlīdzinātu dotācijas, ko dalībvalstis piešķīrušas saņēmējiem (KNR 53. panta 3. punkta e) apakšpunkts).

Tikai tad, ja KNR regulā tas ir skaidri noteikts, vienotās likmes var izmantot, neprasot vadošajai iestādei noteikt aprēķina metodi piemērojamās likmes noteikšanai (standartizētas vienkāršotu izmaksu iespējas). Šīs vienotās likmes piemēro konkrētai izmaksu kategorijai (t. i., bāzes izmaksām), lai aprēķinātu citas izmaksu kategorijas (ko sedz ar vienotu likmi). Vadošā iestāde var izmantot jebkuru likmi līdz attiecīgajā pantā minētajai likmei, un tai nav jāpamato, kāpēc ir izvēlēta likme, kas ir zemāka par regulā noteikto likmi, ja vien izmaksas, kurām piemēro likmi, ir nepieciešamas konkrētajai darbībai. Ja tiek izvēlēta zemāka likme, nav jāveic nekādi aprēķini.

Tomēr vadošā iestāde var noteikt augstāku likmi par tām, kas noteiktas KNR 54.–56. pantā (izņemot KNR 54. panta pirmās daļas c) punktu), pamatojoties uz kādu no KNR 53. panta 3. punktā noteiktajām metodoloģijām.

Lemjot par piemērojamo vienoto likmi, ir jāievēro vienlīdzīgas attieksmes princips attiecībā pret saņēmējiem. Tādējādi attiecībā uz saņēmējiem, kuri saņem atbalstu konkrētā uzaicinājumā iesniegt priekšlikumus un kuri ir līdzīgā situācijā, nevar bez pamatojuma piemērot atšķirīgu attieksmi.

Standartizētas vienotas likmes ir šādas.

Pants	Standartizētas vienotas likmes
KNR 54. panta pirmās daļas a) punkts	Līdz 7 % no attiecināmajām tiešajām izmaksām netiešo izmaksu atlīdzināšanai
KNR 54. panta pirmās daļas b) punkts	Līdz 15 % no attiecināmajām tiešajām personāla izmaksām netiešo izmaksu atlīdzināšanai
KNR 55. panta 1. punkts	Līdz 20 % no [attiecināmajām] tiešajām izmaksām ([1])tiešo personāla izmaksu atlīdzināšanai
KNR 56. panta 1. punkts	Līdz 40 % no attiecināmajām tiešajām personāla izmaksām darbības atlikušo izmaksu atlīdzināšanai ([2])
Interreg regulas 39. panta 3. punkta c) apakšpunkts	Līdz 20 % no [attiecināmajām] tiešajām izmaksām tiešo personāla izmaksu atlīdzināšanai
Interreg regulas 41. panta 5. punkts	Līdz 15 % no [attiecināmajām] tiešajām personāla izmaksām ceļa un uzturēšanās izmaksu atlīdzināšanai
ESF+ regulas 22. panta 1. punkta b) apakšpunkts	1 % no a) apakšpunktā ([3])minētajām izmaksām, lai segtu izmaksas, kas saistībā ar pārtikas un/vai pamata materiālās palīdzības transportēšanu uz uzglabāšanas vietām vai pie saņēmējiem ir radušās iestādei, kura veikusi iegādi, un uzglabāšanas izmaksas
ESF+ regulas 22. panta 1. punkta c) apakšpunkts	7 % apmērā no a) apakšpunktā minētajām izmaksām vai 7 % apmērā no izmaksām par tādas pārtikas vērtību, kas realizēta saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 1308/2013 16. pantu, lai segtu administratīvās, transportēšanas, uzglabāšanas un sagatavošanas izmaksas, kas radušās saņēmējiem, kuri iesaistīti pārtikas un/vai pamata materiālās palīdzības izdalīšanā vistrūcīgākajām personām.

Pants	Standartizētas vienotas likmes
ESF+ regulas 22. panta 1. punkta e) apakšpunkts	7 % apmērā no a) apakšpunktā minētajām izmaksām, lai segtu izmaksas par papildu pasākumiem, kurus veikuši saņēmēji, kas izdala pārtiku un/vai pamata materiālo palīdzību vistrūcīgākajām personām, vai kuri veikti to vārdā un kurus tie deklarējuši

([1]) Ar nosacījumu, ka darbības tiešās izmaksas neietver publiskus būvdarbu līgumus vai piegādes vai pakalpojumu līgumus, kuru vērtība pārsniedz Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2014/24/ES 4. pantā vai Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2014/25/ES 15. pantā noteiktās robežvērtības. Turklāt attiecībā uz *AMIF*, IDF un *BMVI* minēto vienoto likmi piemēro tikai tādas darbības tiešajām izmaksām, uz kuru neattiecas publiskais iepirkums.

([2]) Dalībniekiem izmaksātās algas un pabalstus uzskata par papildu attiecināmajām izmaksām, ko vienotajā likmē neiekļauj.

([3]) ESF+ regulas 22. panta 1. punkta a) apakšpunkts: pārtikas un/vai pamata materiālās palīdzības iegādes izmaksas, tostarp izmaksas, kas saistītas ar pārtikas un/vai pamata materiālās palīdzības nogādāšanu saņēmējiem, kuri pēc tam pārtiku un/vai pamata materiālo palīdzību nogādā galīgajam saņēmējam.

Turklāt **KNR 54. panta pirmās daļas c) punktā** ir noteikts vienotai likmei, ko piemēro netiešām izmaksām, ierobežojums 25 % apmērā no attiecināmajām tiešajām izmaksām ar noteikumu, ka likmi aprēķina, izmantojot taisnīgu, objektīvu un pārbaudāmu aprēķina metodi, ko noteikusi VI, saskaņā ar KNR 53. panta 3. punkta a) apakšpunktu.

Izmantojot kādu no šīm iespējām, vadošajai iestādei (vai *Interreg* programmas uzraudzības komitejai) ir **jādefinē izmaksu kategorijas, kuras sedz ar vienoto likmi, un izmaksu kategorijas, kurām piemēro vienoto likmi**, t. i., tiešās un netiešās izmaksas un tiešās personāla izmaksas. Par atšķirīgo izmaksu kategoriju konsekventu, nepārprotamu un nediskriminējošu definēšanu ir atbildīgas vienīgi dalībvalstis, un tām arī jānodrošina izvairīšanās no dubultas finansēšanas.

Izmaksu kategoriju definīcija būtu skaidri jānosaka programmas noteikumos vai uzaicinājumos iesniegt priekšlikumus.

Saskaņā ar šādām vispārīgām norādēm izmaksu kategorijas var definēt šādi:

— **tiešās izmaksas** ir izmaksas, kas **tieši saistītas ar darbības vai projekta īstenošanu**, ja var pierādīt tiešu saikni ar šo atsevišķo darbību vai projektu;

— **netiešās izmaksas ir izmaksas, kas nepieciešamas darbības īstenošanai un kas nav tieši saistītas vai ko nevar tieši saistīt ar attiecīgās darbības īstenošanu**, vai kas ir saistītas ar darbības īstenošanu, bet ir papildu izmaksas, kuras tieši neveicina tās rādītāju/rezultātu/mērķu sasniegšanu. Šādas izmaksas varētu ietvert, piemēram, administratīvos izdevumus un papildu izdevumus, kuriem ir grūti precīzi noteikt summu, kas attiecināma uz konkrētu darbību vai projektu (parasti administratīvie/personāla izdevumi, piemēram: vadības izmaksas, darbā pieņemšanas izdevumi, izmaksas saistībā ar grāmatveža sniegtajiem pakalpojumiem vai tīrīšanas pakalpojumiem; tālruņu lietošanas izdevumi, izdevumi par ūdeni vai elektrību);

— **personāla izmaksas** ir definētas valsts noteikumos un parasti ir izmaksas, kas izriet no darba devēja un darba ņēmēja līguma vai ar ārējiem darbiniekiem noslēgtiem pakalpojuma līgumiem (ja šīs izmaksas ir skaidri identificējamas). Personāla izmaksas parasti ietver kopējo atalgojumu, tai skaitā koplīgumos paredzētos pabalstus natūrā, ko personai izmaksā par darbu, kuru tā veic saistībā ar konkrēto darbību. Tās ietver arī nodokļu maksājumus un darba ņēmēju sociālā nodrošinājuma iemaksas (piemēram, pensiju gadījumā pirmā un otrā pīlāra iemaksas, kā arī trešā pīlāra iemaksas, ja tas paredzēts koplīgumā vai darba līgumā), kā arī visas attiecināmās darba ņēmēju brīvprātīgās iemaksas un darba devēja obligātās un brīvprātīgās sociālās iemaksas. Personāla izmaksas var būt **tiešās** vai **netiešās** izmaksas atkarībā no katra gadījuma analīzes un personāla funkcijas darbībā.

Personāla izmaksu definīcijas īpatnības

Lai piemērotu KNR 54. panta pirmās daļas b) punktā, KNR 56. panta 1. punktā un *Interreg* regulas 41. panta 5. punktā noteiktās vienotās likmes (vai jebkuru citu vienoto likmi, ko vadošā iestāde noteikusi, pamatojoties uz KNR 53. panta 3. punktu, kas jāpiemēro tiešajām personāla izmaksām), atalgojuma kopējo vērtību, kā definēts valsts noteikumos, var uzskatīt par personāla izmaksām, jo tās ir faktiskā atlīdzība par šīs personas darbu attiecīgajā darbībā un tāpēc būtu jāņem vērā, lai noteiktu cita veida darbības izmaksas (kuras aprēķina, piemērojot vienotu likmi attiecībā uz tiešajām personāla izmaksām).

Tas attiecas arī uz gadījumiem, kad algu (daļēji) atlīdzina vai finansē trešās personas (piemēram, tiešie darbinieki ir pieņemti darbā ar darbā pieņemšanas subsīdiju; vienoto likmi piemēro atalgojuma kopējai vērtībai, pat ja tās daļu maksā trešā persona). Ja ārštata darbinieku personāla izmaksas izriet no pakalpojumu līguma, personāla izmaksām jābūt skaidri nosakāmām. Piemēram, ja saņēmējs līgumā uztic ārējam pasniedzējam iekšējo mācību sesiju vadīšanu, dažādie izmaksu veidi ir jānorāda rēķinā. Pasniedzēja alga tiks uzskatīta par ārēja personāla tiešajām izmaksām. Ja personāla izmaksas par pasniedzēja darbu nav identificējamas kā kategorija, kas atšķiras no tādām citām izmaksu kategorijām kā, piemēram, mācību materiālu nodrošināšana, tās nevar izmantot par pamatu vienotajām likmēm, piemēram, vienotajai likmei 40 % apmērā, kā noteikts KNR 56. panta 1. punktā.

Tiešo personāla izmaksu definīcija nav saistīta ar to, vai personāla izmaksas ir vai nav **izdevumi par ieguldījumu natūrā**. Tāpēc brīvprātīgā darba vērtību ieguldījuma natūrā veidā var iekļaut bāzes summā, ko izmanto vienoto likmju aprēķinā, ar noteikumu, ka tiek ievēroti KNR 67. panta 1. punkta noteikumi.

Ceļošanas izmaksas nav uzskatāmas par personāla izmaksām, izņemot izdevumus par pārvietošanos uz darba vietu un no tās, ja valsts noteikumi paredz, ka tie ir daļa no darbaspēka bruto izmaksām.
Personāla izmaksas nav arī ERAF, ESF+, TPF, *AMIF*, IDF un *BMVI* atbalstīto darbību dalībniekiem izmaksātās **piemaksas vai algas** (sk. KNR 56. panta 1. un 2. punktu). Piemēram, darbībā ar mērķi pieņemt darbā jaunas personas, jaunpieņemto darbinieku algas netiek uzskatītas par personāla izmaksām KNR 56. panta nozīmē, jo šīs personas neveic nekādus uzdevumus darbības īstenošanai, – tās uzskata par dalībniekiem izmaksātajām algām. Tāpēc tās nevar ieskaitīt KNR 56. panta 1. punktā noteiktās vienotās likmes bāzē.

KNR 56. panta kontekstā ar **pabalstu** saprot finansiālu atbalstu, ko sniedz dalībniekiem par iespējamiem izdevumiem, kuri saistīti ar konkrētās darbības mērķi.
Piemēram, mācību pabalsti Eiropas Sociālā fonda Plus (ESF+) kontekstā attiecas uz finansiālu atbalstu, ko sniedz personām, kuras piedalās mācību programmās. Šie pabalsti ir paredzēti dažādu izmaksu segšanai, kas saistītas ar mācībām, piemēram, ceļa izdevumu un uzturēšanās izmaksu segšanai. Mērķis ir padarīt mācības pieejamākas.

2.2.2. *Vienotas likmes netiešo izmaksu noteikšanai (KNR 54. pants)*

KNR 54. panta pirmajā daļā noteikts, ka gadījumos, kad darbības īstenošana rada netiešas izmaksas, tās var aprēķināt, pamatojoties uz vienu no vienotajām likmēm, kas noteiktas tā pirmās daļas a) un b) punktā. KNR 54. panta pirmās daļas a) punkts paredz ieviest vienotu likmi **līdz 7 % no attiecināmajām tiešajām izmaksām** netiešo izmaksu aprēķināšanai. KNR 54. panta pirmās daļas b) punktā ir noteikta vienotā likme **līdz 15 % no tiešajām personāla izmaksām** netiešo izmaksu aprēķināšanai. Vadošā iestāde abas vienotās likmes var izmantot tieši bez jebkāda likmes aprēķina pamatojuma, ja tās atbilst regulā noteiktajam maksimālajam līmenim.

KNR 54. pantā nav sniegts izsmeļošs tādu metožu uzskaitījums, ko izmanto, lai noteiktu darbības netiešo izmaksu vienotās likmes, un regula ļauj dalībvalstīm netiešo izmaksu aprēķināšanai izmantot vienotu likmi, kas noteikta, pamatojoties uz citām metodēm, proti, tām, kas paredzētas KNR 53. panta 3. punkta b)–e) apakšpunktā.

Tomēr vienotajai likmei, kas attiecas uz netiešajām izmaksām, kuras saskaņā ar KNR 53. panta 3. punkta a) apakšpunktu noteiktas, pamatojoties uz taisnīgu, objektīvu un pārbaudāmu aprēķina metodi, **ir maksimālā robeža, proti, 25 % no attiecināmajām tiešajām izmaksām**, kas noteikta KNR 54. panta pirmās daļas c) punktā. Uz vienotajām likmēm, kas noteiktas, nevis pamatojoties uz minēto metodi, bet uz citu metodi, kas minēta KNR 53. panta 3. punkta b)–e) punktā, šī maksimālā robeža neattiecas

2.2.3. *Vienota likme tiešo personāla izmaksu noteikšanai (KNR 55. panta 1. punkts)*

KNR 55. panta 1. punktā noteikts, ka darbības tiešās personāla izmaksas var aprēķināt, izmantojot vienotu likmi **līdz 20 % no tiešajām izmaksām, kas nav** minētās darbības **tiešās personāla izmaksas**, un dalībvalsts var neveikt aprēķinu, lai noteiktu piemērojamo likmi.



Tomēr, ja **attiecīgās darbības tiešās izmaksas ietver publiskus būvdarbu līgumus vai piegādes vai pakalpojumu līgumus**, kuru vērtība pārsniedz ES direktīvās par publisko iepirkumu, jo īpaši Direktīvas 2014/24/ES ([10]) 4. pantā un Direktīvas 2014/25/ES ([11]) 15. pantā, noteiktās robežvērtības, KNR 55. panta 1. punktā paredzēto standartizēto vienoto likmi nevar piemērot un vienoto likmi tiešo personāla izmaksu aprēķināšanai nosaka, pamatojoties uz KNR 53. panta 3. punkta a)–e) apakšpunktā paredzēto metodi.. Šādā gadījumā vienoto likmi līdz 20 % nevar piemērot konkrētajai darbībai, neveicot aprēķinu. Tas attiecas uz visiem būvdarbu/piegādes/pakalpojumu līgumiem, kuru vērtība pārsniedz minētajās direktīvās noteiktās robežvērtības, tai skaitā līgumiem, kuru slēgšanas tiesības piešķīruši līgumslēdzēji, kas nav Direktīvā 2014/25/ES noteiktās līgumslēdzējas iestādes. Nosakot, vai ir pārsniegtas direktīvās noteiktās robežvērtības, tiek ņemta vērā visa publiskā iepirkuma vērtība neatkarīgi no daļām, kādās iepirkums var būt sadalīts ([12]).



***AMIF, BMVI* un IDF** gadījumā no vienotās likmes aprēķina bāzes izslēdz visas izmaksas, uz kurām attiecas publiskais iepirkums (t. i., ar apakšuzņēmuma līgumiem saistītās izmaksas / eksternalizētās izmaksas), – sk. KNR 55. panta 1. punkta otro daļu.

Interreg programmu gadījumā personāla izmaksas var atlīdzināt, pamatojoties uz vienotu likmi līdz 20 % no attiecināmajām tiešajām izmaksām, bez jebkādiem ierobežojumiem attiecībā uz to, vai **tiešās izmaksas ietver vai neietver publisko iepirkumu**, saskaņā ar *Interreg* regulas 39. panta 3. punkta c) apakšpunktu.

Tiešās personāla izmaksas, ko nosaka, pamatojoties uz vienotu likmi, var būt pamats KNR 54. panta pirmās daļas b) punktā noteiktās vienotās likmes piemērošanai (vienota likme līdz 15 % no attiecināmajām tiešajām personāla izmaksām netiešo izmaksu aprēķināšanai). Turpretī tiešās personāla izmaksas, kas aprēķinātas, pamatojoties uz šo vienoto likmi, nevar būt pamats vienotajai likmei saskaņā ar KNR 56. panta 1. punktu (vienotā likme līdz 40 % no attiecināmajām tiešajām personāla izmaksām, lai aprēķinātu darbības pārējās attiecināmās izmaksas) – sk. KNR 56. panta 3. punktu.

2.2.4. *Vienota likme visu citu darbības izmaksu noteikšanai, kas nav tiešās personāla izmaksas (KNR 56. pants)*

KNR 56. panta 1. punktā ir atļauts tiešās personāla izmaksas izmantot visu darbības pārējo atlikušo attiecināmo izmaksu aprēķināšanai, pamatojoties uz vienotu likmi **līdz 40 % no attiecināmajām tiešajām personāla izmaksām**. Darbībās, kurās izmanto šo vienoto likmi, var iekļaut tikai šādus elementus:

— tiešās personāla izmaksas – vienotas likmes bāzes izmaksas;

— vienoto likmi līdz 40 %, kas sedz darbības atlikušās izmaksas;

— dalībniekiem izmaksātās algas un pabalstus.

ERAF, ESF+, TPF, *AMIF*, IDF un *BMVI* gadījumā dalībniekiem izmaksātās algas un pabalstus izslēdz no izmaksām, ko sedz ar šo vienoto likmi. (Tādējādi tās varētu atlīdzināt, izmantojot citu KNR 53. panta 1. punktā minētu veidlapu.) Pabalstu un algu definīciju sk. 2.2.1. iedaļā.



Šīs vienotās likmes izmantošana ir piemērota darbībām, kurās tiešās personāla izmaksas veido ievērojamu budžeta daļu. Tādējādi KNR 56. panta 1. punktā noteiktās vienotās likmes izmantošanai piemērotākie ir darbietilpīgi projekti, pētniecības un izstrādes projekti, mazi (maza mēroga) projekti ar daudzām zemas vērtības un liela apjoma izmaksām, kas nav personāla izmaksas, nelieli inovācijas projekti, izglītības un profesionālās izglītības projekti un "ieteikuma" pasākumu projekti.

([10]) Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2014/24/ES (2014. gada 26. februāris) par publisko iepirkumu un ar ko atceļ Direktīvu 2004/18/EK (OV L 94, 28.3.2014., 65. lpp.).

([11]) Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2014/25/ES (2014. gada 26. februāris) par iepirkumu, ko īsteno subjekti, kuri darbojas ūdensapgādes, enerģētikas, transporta un pasta pakalpojumu nozarēs, un ar ko atceļ Direktīvu 2004/17/EK (OV L 94, 28.3.2014., 243. lpp.).

([12]) Direktīvas 2014/24/ES 4. pantā ir atsauce uz "iepirkumiem, kuru paredzamā vērtība bez pievienotās vērtības nodokļa (PVN)" ir vienāda ar konkrētajām "robežvērtībām vai tās pārsniedz". Tāds pats noteikums ir paredzēts Direktīvas 2014/25/ES 15. pantā.

Vadošā iestāde var piemērot šo vienoto likmi darbību veidiem, kuriem skaidri nošķirtas šādas izmaksu kategorijas: tiešās personāla izmaksas, citas tiešās un netiešās izmaksas. Ar KNR 56. panta 1. punktā noteikto vienoto likmi būtu jāsedz citas tiešās izmaksas un arī netiešās izmaksas, nevis tikai netiešās izmaksas.

Ja darbība ietver tikai netiešās izmaksas un tiešās personāla izmaksas, vadošajai iestādei nevajadzētu izmantot KNR 56. panta 1. punktā noteikto vienoto likmi, bet tā var izmantot KNR 54. panta b) punktā noteikto vienoto likmi.

KNR 56. panta 1. punktā noteikto vienoto likmi nevar apvienot ar vienotu likmi netiešajām izmaksām (piemēram, KNR 54. pantā paredzētajām iespējam), jo tādējādi viena un tā pati izmaksu kategorija (t. i., netiešās izmaksas) tiks segta divas reizes.

Šo vienoto likmi līdz 40 % nevar izmantot attiecībā uz darbību, ja šīs darbības kopējās tiešās personāla izmaksas aprēķina, pamatojoties uz vienoto likmi (piemēram, KNR 55. panta 1. punktā noteikto vienoto likmi saskaņā ar KNR 56. panta 3. punktu). Tomēr šo vienoto likmi var piemērot tiešajām personāla izmaksām, kas pašas ir veidotas kā VII, ja vien šīs VII nav vienota likme (sk. 2.5). sadaļu).

1. piemērs

Vadošā iestāde vēlas segt darbības visas atlikušās attiecināmās izmaksas, piemērojot vienotu likmi darbības attiecināmajām tiešajām personāla izmaksām 150 000 EUR apmērā. Saskaņā ar KNR 56. panta 1. punktu vadošā iestāde nolemj piemērot 35 % likmi. Tas nozīmē, ka darbības kopējās attiecināmās izmaksas būs 150 000 EUR + (150 000 EUR x 0,35) = 202 500 EUR.

2. piemērs

Mācību kursa aplēstās izmaksas:

Kopējās tiešās izmaksas	**52 000 EUR**
Tiešās personāla izmaksas	30 000 EUR
Telpu izmaksas	3 000 EUR
Ceļa izdevumi	4 000 EUR
Maltītes	1 000 EUR
Informācija/publicitāte	4 000 EUR
Pabalsti, ko mācību kursa dalībniekiem izmaksājis valsts nodarbinātības dienests	10 000 EUR

Kopējās netiešās izmaksas	**5 000 EUR**
Netiešās personāla izmaksas	4 000 EUR
Elektrība, tālrunis	1 000 EUR

Kopējās attiecināmās izmaksas	**57 000 EUR**

Vadošā iestāde var nolemt šim projektam piemērot KNR 56. panta 1. punktu **un noteikt vienotu likmi darbības atlikušo izmaksu atlīdzināšanai 40 % apmērā**. Šādā gadījumā dokumentā, kurā izklāstīti darbības atbalsta nosacījumi, būtu noteikts šāds maksimālais piešķīrums:

tiešās personāla izmaksas: 30 000 EUR

citas izmaksas: 30 000 x 40 % = 12 000 EUR

Tā kā pabalstus, ko valsts nodarbinātības dienesti izmaksājuši dalībniekiem, var deklarēt papildus tiešajām personāla izmaksām un vienotajai likmei, kopējās attiecināmās izmaksas būtu šādas:

kopējās attiecināmās izmaksas:
30 000 (tiešās personāla izmaksas) + 12 000 (citas izmaksas) + 10 000 (pabalsti, ko mācību dalībniekiem izmaksā VND) = 52 000 EUR



Ja darbību īstenošanas laikā tiek izmantota KNR 56. panta 1. punktā noteiktā vienotā likme, ir būtiski rūpīgi plānot tiešās personāla izmaksas jau no paša sākuma un cieši un pastāvīgi uzraudzīt izdevumus šajā izmaksu kategorijā. Ņemot vērā 40 % vienotās likmes būtību, jebkāda tiešo personāla izmaksu nepietiekama izmantošana automātiski nozīmēs to, ka arī citas izmaksas tiks atlīdzinātas mazākā apmērā.

Piemērs

Darbības sākotnējā budžetā 350 000 EUR tika iedalīti tiešo personāla izmaksu kategorijā un 140 000 EUR (40 % x 350 000 EUR) – atlikušo izmaksu kategorijā. Programmas īstenošanas laikā tika paziņotas tiešās personāla izmaksas tikai 230 000 EUR apmērā. Tas nozīmē, ka citas atlikušās izmaksas tiks atlīdzinātas tikai 92 000 EUR apmērā (40 % x 230 000 EUR).

2.2.5. Vienota likme ceļa un uzturēšanās izmaksām (*Interreg* regulas 41. panta 5. punkts)

Interreg regulas 41. panta 5. punktā ir paredzēta vienota likme darbības ceļa un uzturēšanās izmaksām **līdz 15 % no tiešajām personāla izmaksām**, un dalībvalstīm nav jāveic aprēķini, lai noteiktu piemērojamo likmi. Šī vienotā likme ir jāizmanto tieši *Interreg* darbībās.

2.2.6. *Īpašais gadījums attiecībā uz vienotām likmēm tehniskajai palīdzībai (KNR 36. panta 5. punkts)*

Saskaņā ar KNR 36. panta 3. punktu Savienības ieguldījumu tehniskajai palīdzībai veic vai nu kā saņēmējiem sniegtā atbalsta atlīdzināšanu saskaņā ar KNR piemērojamiem noteikumiem (KNR 51. panta b) punkts), vai kā vienotas likmes maksājumu (KNR 51. panta e) punkts) (vienotas likmes maksājuma izmantošana noteiktās situācijās ir obligāta – sk. turpmāk šajā iedaļā).

Tvērums

Vienotas likmes finansējuma izvēli nosaka dalībvalsts. Saskaņā ar KNR 36. panta 3. punkta otro daļu izvēle attiecas uz visām programmām attiecīgajā dalībvalstī visā plānošanas periodā, un vēlāk to nevar grozīt. Dalībvalstīm par savu izvēli attiecībā uz Savienības ieguldījuma veidu tehniskajai palīdzībai būtu jāpaziņo Komisijai partnerības nolīgumā saskaņā ar KNR II pielikumu.

Saskaņā ar KNR 36. panta 3. punkta trešo daļu programmām, kas saņem atbalstu no *AMIF*, IDF un *BMVI*, un *Interreg* programmām Savienības ieguldījumu tehniskajai palīdzībai veic tikai vienotas likmes veidā.

Vienotās likmes Savienības ieguldījumam tehniskajai palīdzībai ir noteiktas KNR 36. panta 5. punktā katram fondam un *Interreg* regulas 27. pantā *Interreg* programmām.

Par to, kā dalībvalsts izmanto vienotas likmes maksājumus tehniskajai palīdzībai, ir atbildīga pati dalībvalsts; ES līmenī netiek pārbaudītas to summu pamatā esošās izmaksas, kas atlīdzinātas, pamatojoties uz vienoto likmi.

Maksājumu pieteikumi

Ja dalībvalsts vai *Interreg* programmas īstenotājs izmanto vienotas likmes finansējumu tehniskajai palīdzībai, attiecīgās vienotās procentuālās likmes attiecīgajiem fondiem saskaņā ar KNR 36. panta 5. punkta b) apakšpunktu un *Interreg* regulas 27. panta 3. punktu piemēro automātiski attiecināmo izdevumu kopējai summai vai publisko izdevumu kopējai summai, kas iekļauta katrā Komisijai iesniegtajā maksājuma pieteikumā. Vienotas likmes tehniskās palīdzības summu KNR XXIII pielikumā iekļautās tabulas "Izdevumi, kas sadalīti pēc prioritātes", D ailē (C aile attiecībā uz *AMIF*, *BMVI* un IDF), aprēķina automātiski *SFC2021* sistēmā, pamatojoties uz maksājuma pieteikumā sniegtajiem datiem.

Vienotās likmes tehniskās palīdzības summa nav jāziņo KNR XXIII pielikuma 2. papildinājumā un – attiecībā uz *AMIF*, *BMVI* un IDF programmām – KNR XXIII pielikuma 3. papildinājumā, t. i., saistībā ar konkrētajiem mērķiem, attiecībā uz kuriem nav izpildīti veicinošie nosacījumi.

2.2.7. *Sabiedrības virzītas vietējās attīstības atbalsta specifika*

Saskaņā ar KNR 34. panta 1. punkta c) apakšpunktu fondu atbalsts sabiedrības virzītai vietējai attīstībai (SVVA) aptver izmaksas, kas saistītas ar stratēģijas un tās iedzīvināšanas pārvaldību, uzraudzību un izvērtēšanu, tostarp apmaiņas veicināšanu starp ieinteresētajām personām. Saskaņā ar KNR 34. panta 2. punkta otro daļu šīm izmaksām piemēro maksimālo robežu – 25 % no stratēģijas kopējā publiskā ieguldījuma.

Turpmāk sniegtais piemērs parāda, kā šīs izmaksas ir iespējams atlīdzināt, pamatojoties uz vienotu likmi, ko piemēro citām īstenošanas izmaksām.

Piemērs

Ņemot vērā iepriekšēju pieredzi, vadošā iestāde ir novērtējusi attiecīgās vietējās rīcības grupas (VRG) pamatdarbības un iedzīvināšanas izmaksu parasto daļu, salīdzinot ar izdevumiem par SVVA stratēģijā paredzēto vietējo darbību īstenošanu un VRG sadarbības pasākumu sagatavošanu un īstenošanu. Lai gan KNR 34. panta 2. punktā noteikts, ka KNR fondu piešķirtais atbalsts pamatdarbības izmaksām un iedzīvināšanai nedrīkst pārsniegt 25 % no kopējiem publiskajiem izdevumiem, kas radušies saistībā ar SVVA stratēģiju, pieredze liecina, ka vairumā gadījumu šī procentuālā vērtība ir mazāka.

Vadošā iestāde nolemj, ka vienotā likme īstenošanas izmaksām ir 17 % (pamatojoties uz taisnīgu, godīgu un pārbaudāmu metodoloģiju, kas atbilst nosacījumiem, kuri izklāstīti KNR 53. panta 1. punkta d) apakšpunktā un 3. punkta a) apakšpunktā) no izdevumiem, kas radušies saistībā ar SVVA stratēģijā paredzēto darbību īstenošanu un VRG sadarbības pasākumu sagatavošanu un īstenošanu, un ar to tiks segtas šādas izmaksas:

— pamatdarbības izmaksas (izmaksas, kas saistītas ar stratēģijas pārvaldību, uzraudzību un novērtēšanu; sk. KNR 34. panta 1. panta c) apakšpunktu);

— ar SVVA stratēģijas iedzīvināšanu saistītas izmaksas (lai atvieglotu ieinteresēto personu viedokļu apmaiņu, sniegtu informāciju un popularizētu stratēģiju, kā arī sniegtu atbalstu potenciālajiem saņēmējiem darbību izstrādē un pieteikumu sagatavošanā, sk. KNR 34. panta 1. punkta c) apakšpunktu).

Tāpēc, ja VRG piešķirtais budžets SVVA stratēģijas darbību īstenošanai un VRG sadarbības pasākumu sagatavošanai un īstenošanai ir 1,5 miljoni EUR (1. veids), maksimālais pamatdarbības un iedzīvināšanas izmaksu budžets būtu 1,5 miljoni EUR x 17 % = 255 000 EUR (2. veids). Tādējādi kopējais VRG budžeta piešķīrums ir 1,755 miljoni EUR.

Īstenošanas posmā tas nozīmē, ka, tiklīdz saņēmējs pieprasa projektā radušos izdevumu atmaksu, VRG varēs pieprasīt 17 % no šīs summas savu pamatdarbības un iedzīvināšanas izmaksu segšanai.

Piemēram, ja ir radušies projekta izdevumi 1 000 EUR apmērā (1. veids), VRG var vadošajai iestādei deklarēt 1 000 EUR x 17 % = 170 EUR (2. veids) kā savas pamatdarbības un iedzīvināšanas izmaksas.

VRG nebūs jāiesniedz apliecinoši dokumenti par pamatdarbības un iedzīvināšanas izmaksām, ko deklarē, pamatojoties uz vienoto likmi, tomēr likmes 17 % noteikšanas metodei ir jābūt pārbaudāmai.

NB! Vienotas likmes noteikšanas metodei nav jānodrošina 25 % likmes piemērošana. Tomēr neatkarīgi no tā, ar kādu metodi ir noteikta vienotā likme, ir jāievēro KNR 34. panta 2. punkta otrajā daļā izklāstītie noteikumi par pamatdarbības un iedzīvināšanas izmaksu maksimālo robežvērtību.

2.3. **Vienības izmaksas**

Vienības izmaksas var izmantot abos atlīdzināšanas līmeņos, t. i., "augšējā līmenī" Savienības ieguldījuma atlīdzināšanai (KNR 51. panta c) punkts) un "apakšējā līmenī" tādu dotāciju atlīdzināšanai, ko dalībvalstis piešķirušas saņēmējam (KNR 53. panta 1. punkta b) apakšpunkts).

2.3.1. *Pamatprincipi*



Ja piemēro vienības izmaksas, visas darbības attiecināmās izmaksas vai to daļu aprēķina, pamatojoties uz skaitliski izteiktiem pasākumiem, ieguldījumiem, iznākumiem vai rezultātiem, ko reizina ar iepriekš noteiktām vienības izmaksām. Šo iespēju var izmantot jebkāda veida darbībām, projektiem vai to daļai, ja ir iespējams noteikt uz pasākumu attiecināmo daudzumu un saistītās vienības izmaksas. **Vienības izmaksas parasti piemēro vienkārši nosakāmiem daudzumiem.**

Vienības izmaksas var būt:

— balstītas uz procesu, t. i., saistītas ar ieguldījumu (piemēram, stundas vienības izmaksas vienam pasniedzējam) vai iznākumu (piemēram, stundas vienības izmaksas uz vienu dalībnieku);

— balstītas uz rezultātiem vai tiešajiem rezultātiem (piemēram, vienības izmaksas uz vienu personu, kas iegūst mācību sertifikātu).

VII izmantošanas mērķis ir vienkāršot procesus visām iesaistītajām ieinteresētajām personām. Tāpēc vadošajām iestādēm būtu jānosaka ieguldījumi, iznākumi, rezultāti vai tiešie rezultāti, kas nodrošina vienkāršošanu un ir viegli uzskaitāmi, izsekojami u. c. Vadošajām iestādēm, izvēloties uz procesu vai uz tiešajiem rezultātiem balstītas vienības izmaksas, būtu jāpievērš īpaša vērība arī revīzijas liecībām.

1. piemērs (ESF+)

a) Uz procesu balstītas vienības izmaksas: attiecināmās izmaksas par padziļinātām mācībām IT jomā 1 000 stundu garumā 20 dalībniekiem var aprēķināt, pamatojoties uz mācību izmaksām stundā, ko reizina ar dalībnieku skaitu. Vadošā iestāde izmaksas par vienu stundu ir noteikusi iepriekš, izmantojot taisnīgu, objektīvu un pārbaudāmu metodi, un tās ir norādītas darbības atbalsta nosacījumu dokumentā.

Piemēram, pieņemot, ka vadošās iestādes noteiktās mācību izmaksas ir 7 EUR mācību stundā par vienu dalībnieku, maksimālā projektam piešķirtā dotācija būs 1 000 stundas x 20 dalībnieki x 7 EUR par stundu / dalībnieku = 140 000 EUR.

Darbības beigās galīgās attiecināmās izmaksas tiks noteiktas, pamatojoties uz faktisko mācību stundu skaitu katram dalībniekam (var iekļaut dažus attaisnotus kavējumus), ņemot vērā dalībnieku faktisko līdzdalību un novadītos kursus. Joprojām būs vajadzīgi precīzi dalībnieku apmeklējuma saraksti. Ja galu galā mācībās būs piedalījušies tikai 18 dalībnieki un sešu dalībnieku mācību stundu skaits būs 900, piecu dalībnieku – 950, piecu – 980 un pārējo divu – 1 000, kopējais stundu skaits x dalībnieki būs

900 x 6 + 950 x 5 + 980 x 5 + 1 000 x 2 = 17 050 (kopā mācību stundas).

Attiecināmie izdevumi būs: 17 050 mācību stundas x 7 EUR = 119 350 EUR.

b) Uz rezultātiem balstītas vienības izmaksas: padziļinātas mācības IT jomā 1 000 stundu garumā veido 5 moduļi, katrā pa 200 stundām. Lai noteiktu kopējās izmaksas par šo IT mācību 25 dalībniekiem, tika izmantota taisnīga, objektīva un pārbaudāma metode saskaņā ar KNR 53. panta 3. punkta a) apakšpunktu. Kopējās izmaksas, 140 000 EUR, pēc tam tika attiecinātas uz mācības veiksmīgi pabeigušajiem dalībniekiem. Ņemot vērā vēsturisko mācību nepabeigšanas līmeni 20 % (t. i., 5 dalībnieki), vienības izmaksas vienam dalībniekam un veiksmīgi pabeigtam modulim būtu 140 000 EUR / 20 dalībnieki / 5 moduļi = 1 400 EUR (vienības izmaksas vienam dalībniekam par veiksmīgi pabeigtu moduli).

Revīzijas liecībās būtu jāiekļauj dokuments, kas apliecina dalībnieka atbilstību, un katram atbilstīgajam dalībniekam – sertifikāts par veiksmīgi pabeigtu moduli vai kursu. Nav vajadzīgas darbalaika uzskaites tabulas.

2. piemērs (ERAF, uz tiešajiem rezultātiem balstītas vienības izmaksas)

Saņēmējs (reģionālā palāta) organizē konsultāciju pakalpojumu reģiona mazajiem un vidējiem uzņēmumiem. Šo pakalpojumu sniedz reģionālās palātas konsultanti. Pamatojoties uz palātas konsultāciju nodaļas iepriekšējo uzskaiti, ir aprēķināts, ka šāda pakalpojuma izmaksas ir 350 EUR dienā. Dotācija tiks aprēķināta, pamatojoties uz šādu formulu: dienu skaits x 350 EUR. Taču joprojām būs vajadzīgi arī precīzi kontrolsaraksti, kuros sīki izklāstīti konsultāciju pasākumi un konsultantu klātbūtne.

3. piemērs (ESF+, uz rezultātiem balstītas vienības izmaksas)

Darba meklētāju atbalsta programmu, kas ilgst sešus mēnešus ("darbība"), var finansēt, pamatojoties uz vienības izmaksām (piemēram, 2 000 EUR par personu), ko piemēro katram no 20 darbības dalībniekiem, kuri sāk darba attiecības un tās saglabā iepriekš noteiktu laikposmu, piemēram, sešus mēnešus. Vienības izmaksas 2 000 EUR vienam veiksmīgam dalībniekam tika noteiktas, ņemot vērā izmaksas visiem dalībniekiem. Tādējādi summa sedz arī izdevumus par neveiksmīgiem dalībniekiem.

Maksimālās darbībai piešķirtās dotācijas summas aprēķins: 20 personas x 2 000 EUR par darbavietu = 40 000 EUR.

Galīgās attiecināmās izmaksas aprēķina, pamatojoties uz darbības faktisko iznākumu: ja darba tirgū nonāks un darbavietu noteiktajā periodā saglabās tikai 17 personas, galīgās attiecināmās izmaksas, kas tiks ņemtas vērā, izmaksājot saņēmējam dotāciju, būs 17 x 2 000 EUR = 34 000 EUR.

Revīzijas liecībām būtu jāietver dokumenti, kas apliecina, ka dalībnieks tika iekārtots darba tirgū un saglabājis darbu prasītajā laikposmā.

4. piemērs (EJZAF, uz procesu balstītas vienības izmaksas)

Dienas likmes kuģu izmantošanai aprēķina, pamatojoties uz vēsturiskajiem datiem (iepriekšējo gadu vidējiem rādītājiem). Pēc tam projektam piešķirto dienu skaitu apliecina kuģu žurnāli.

5. piemērs (*AMIF*): finansējums atšķirīgiem projektiem, kas veido daļu no vienas darbības – divu dažādu vienības izmaksu izmantošana

Vadošā iestāde piešķir dotāciju 1 600 000 EUR apmērā publiskai aģentūrai, kas risina ar patvēruma meklētājiem saistītus jautājumus, darbības īstenošanai, kas ietver divu veidu pasākumus, un tie ir: 1) atbalsts trešo valstu valstspiederīgo pirmajai uzņemšanai pēc viņu ierašanās dalībvalstī (ne vairāk kā 1 000 000 EUR); 2) valodas mācības patvēruma meklētājiem (ne vairāk kā 600 000 EUR).

Pirmās uzņemšanas atbalstam vadošā iestāde noteica (pamatojoties uz vēsturiskiem datiem) vienības izmaksas 50 EUR dienā vienai personai, lai segtu vienas dienas izmaksas par palīdzību, kas sniegta trešās valsts valstspiederīgajam uzņemšanas periodā uzņēmējā valstī. Izmaksu kategorijas, kas iekļautas vienības izmaksu summā, aptver visus uzņemšanas elementus (piemēram, izmitināšanu, pārtikas un nepārtikas preču nodrošināšanu, medicīniskos izmeklējumus, mutvārdu tulkošanu, aizbildnību nepavadītiem nepilngadīgajiem, informācijas sniegšanu un konsultācijas). Maksimālais dotācijas piešķīrums ir ierobežots: 1 diena x 50 EUR x 20 000 trešo valstu valstspiederīgo = 1 000 000 EUR.

Revīzijas liecību obligātie elementi šīm vienības izmaksām ir parakstīts un datēts atbalstīto trešo valstu valstspiederīgo saraksts ar norādi par viņu uzturēšanās ilgumu (dienās), viņu oficiālā (ja tāda ir) un/vai unikālā identifikācija (jebkurš dokuments, kurš apliecina personas identitāti) un sniegtā atbalsta apliecinājums (piemēram, parakstīts un datēts nodrošinātās pārtikas un nepārtikas preču saraksts, parakstīts un datēts konsultāciju apmeklējumu saraksts, parakstīta un datēta izziņa, ko izdevis pilnvarots veselības aprūpes speciālists).

Attiecināmos izdevumus aprēķina, pamatojoties uz pirmās uzņemšanas atbalsta faktisko dienu skaitu un atbalstīto trešo valstu valstspiederīgo skaitu. Tas nozīmē: ja, piemēram, tiktu atbalstīti 1 000 trešo valstu valstspiederīgo, no kuriem 500 trešo valstu valstspiederīgo tiktu atbalstīti 20 dienas un 500 – 10 dienas, kopējais dienu/personu skaits būs vienāds ar: 500 x 20 + 500 x 10 = 15 000 atbalsta dienu / atbalstīto personu. Attiecināmie izdevumi = 15 000 x 50 EUR =750 000 EUR.

Valodas mācībām vadošā iestāde noteica (pamatojoties uz vēsturiskiem datiem) vienības izmaksas 10 EUR stundā un personai, lai segtu vienas mācību stundas izmaksas (mācību stunda ilgst 60 minūtes) vienam dalībniekam / patvēruma meklētājam, kas apmeklē valodas mācību kursu līdz 60 stundām atbilstoša lieluma grupās (līdz 15 dalībniekiem grupā). Vienības izmaksu summā iekļautās izmaksu kategorijas sedz visas valodas mācību izmaksas (piemēram, personāla, mācību telpu īres un mācību materiālu izmaksas). Maksimālais dotācijas piešķīrums projektam ir ierobežots: 60 stundas x 1 000 dalībnieku x 10 EUR stundā vienam dalībniekam = 600 000 EUR.

Revīzijas liecībās izdevumu pamatošanai ir jāiekļauj pierādījums / dokuments(-i), kas apliecina dalībnieku reālo apmeklējumu (stundu skaitu) un kursu ilgumu, dokumenti, kas apliecina dalībnieku / patvēruma meklētāju identitāti, kā arī dokumenti, kas reglamentē valodas kursa norises laiku un saturu, grupas lielumu (ne vairāk kā 15 dalībnieku) un stundas standarta ilgumu (60 minūtes).

Attiecināmos izdevumus aprēķina, pamatojoties uz faktisko mācību stundu skaitu, kas nodrošināts katram patvēruma meklētājam / dalībniekam. Piemēram, tas nozīmē, ka, ja mācībās piedalās tikai 900 patvēruma meklētāju / dalībnieku, no kuriem 750 dalībnieku piedalījās 60 stundās, 50 dalībnieku – 55 stundās un 100 dalībnieku – 50 stundās, stundu kopējā skaita reizinājums ar dalībnieku skaitu ir vienāds ar:
750 x 60 + 50 x 55 + 100 x 50 = 52 750 stundu x dalībnieki. Attiecināmie izdevumi = 52 750 x 10 EUR = 527 500 EUR.

Tā kā tiek īstenoti divi dažādi vienas darbības projekti / pasākumi un tiek segtas dažādas darbības izmaksas, dubultas finansēšanas riska nav, jo katra projekta/ pasākuma izmaksas ir skaidri nodalītas.

2.3.2. *Personāla izmaksas, kas aprēķinātas pēc stundas likmes (KNR 55. panta 2.–4. punkts)*

KNR 55. panta 2. punktā ir paredzētas divas īpašas metodes personāla tiešo izmaksu aprēķināšanai ([13]). Lai aprēķinātu stundas likmi tiešo personāla izmaksu noteikšanas nolūkā, var izmantot abas metodes.

Divas metodes ir šādas:

— stundas likmes aprēķināšana, gada bruto darbaspēka izmaksas dalot ar 1 720 (KNR 55. panta 2. punkta a) apakšpunkts);

— stundas likmes aprēķināšana, mēneša bruto darbaspēka izmaksas dalot ar vidējo mēneša darba laiku (KNR 55. panta 2. punkta b) apakšpunkts).

Vadošā iestāde pieņem lēmumu par to, kuru metodi izmantot. KNR 55. panta 2. punkta b) apakšpunktā paredzēto metodi var izmantot pat tad, ja ir pieejami dati par darbaspēka gada bruto izmaksām. Aprēķinātās tiešās personāla izmaksas attiecas uz darbības īstenošanu. Jēdziens "darbības īstenošana" attiecas uz visiem darbības posmiem.

Piemērs

Konkrētos uz MVU vērstos projektos, kas īstenojami pētniecības un izstrādes, kā arī inovācijas jomās, personāla izmaksas bieži vien ir galvenais elements. Vienības izmaksu piemērošana šiem MVU ir noderīgs vienkāršojums. Šajā gadījumā pasākumu vienības izmaksas izsaka kā stundas likmi, ko piemēro darbinieku faktiski nostrādātajām stundām. Darbības atbalsta nosacījumu dokumentā ir iepriekš noteikts, ka tajā ir paredzēta maksimālā finansiālās palīdzības summa, kas vienāda ar maksimālo pieļaujamo nostrādāto stundu skaitu, ko reizina ar vienības izmaksām (aprēķinātās attiecīgo darbinieku izmaksas).

Lai segtu faktiskās izmaksas, izmantojot vislabāko tuvināšanas metodi, un ņemtu vērā atšķirības starp reģioniem un nozarēm, standarta vienības izmaksas definē kā personāla izmaksas stundā, izmantojot šādu formulu (*pamatojoties uz KNR 55. panta 2. punkta a) apakšpunktu*):

personāla izmaksas stundā = jaunākās dokumentētās gada bruto izmaksas (plašāku informāciju par to, kādas izmaksas var iekļaut, sk. 2.2.1. iedaļā), ko dala ar 1 720 stundām.

Piemēram: stundas likme = 60 000 EUR / 1 720 stundas = 34,88 EUR stundā.

Darbībai piešķiramo finansiālo palīdzību aprēķina kā stundas likmi, ko reizina ar faktisko un pārbaudīto nostrādāto stundu skaitu. Tāpēc MVU ir jāglabā visi apliecinošie dokumenti par projekta darbinieku nostrādātajām stundām (piemēram, no IT sistēmas izgūtas darba laika uzskaites tabulas), savukārt vadošajai iestādei ir jāglabā visi dokumenti, ar ko pamato personāla izmaksas par stundu. Principā pārbaudīto nostrādāto stundu skaita samazinājums samazina arī galīgo izmaksājamo summu.

([13]) Tiešās personāla izmaksas var noteikt arī ar citām metodēm, kas izklāstītas KNR, piemēram, vienības izmaksas ar citu saucēju, kas nav 1 720 stundas, varētu noteikt, pamatojoties uz KNR 53. panta 1. punkta b) apakšpunktu un vienu no KNR 53. panta 3. punktā paredzētajām metodēm.

Alternatīvs piemērs: *iepriekš aprakstītā situācija, taču šajā gadījumā personāla izmaksas stundā aprēķina šādi:*

personāla izmaksas stundā = jaunākās dokumentētās gada bruto izmaksas (plašāku informāciju par to, kādas izmaksas var iekļaut, sk. 2.2.1. iedaļā), ko dala ar vidējo likumā noteikto darba stundu skaitu (ņemot vērā ikgadējo atvaļinājumu).

Piemēram: stundas likme = 60 000 EUR / (1 980 stundas – 190 ikgadējā atvaļinājuma stundas) = 60 000 / 1 790 = 33,52 EUR stundā.

Stundas likmes aprēķināšana, jaunākās dokumentētās darbaspēka gada bruto izmaksas dalot ar 1 720 stundām (Knr 55. Panta 2. Punkta A) apakšpunkts)

KNR 55. panta 2. punkta a) apakšpunktā paredzētā pirmā iespēja ir noteikt tiešās personāla izmaksas, aprēķinot stundas likmi šādi:

$$\text{personāla izmaksas stundā} = \frac{\text{jaunākās dokumentētās darbaspēka gada bruto izmaksas}}{1\,720}$$

Saucējs, t. i., **1 720 stundas, ir gada standarta "darba laiks", un šo vērtību var izmantot tieši – uz dalībvalsti neattiecas prasība veikt jebkādus aprēķinus**. Šis skaitlis ir balstīts uz dalībvalstu vidējo nedēļas darba laiku, kurš reizināts ar 52 nedēļām un no kura atskaitīts ikgadējais samaksātais atvaļinājums un gada vidējās svētku dienas. Tas ir viens pilnslodzes ekvivalents (PE), un to var izmantot visās situācijās, kad darbinieks strādā pilnu slodzi. Tas attiecas arī uz gadījumiem, kad saskaņā ar valsts tiesību aktiem vai piemērojamo koplīgumu PE atbilst mazāk nekā 40 stundām nedēļā.

Personām, kas strādā nepilnu darba laiku, izmanto attiecīgo daļu no 1 720 stundām. Piemēram, lai aprēķinātu stundas likmi personai, kas strādā tikai 50 % no darba laika (t. i., 0,5 pilnslodzes ekvivalents (PE) saņēmējam), saucējs būtu 860 stundas (1 720 x (50 / 100) = 860). Atsaucei attiecībā uz šo jābūt darba laikam, kas noteikts darba līgumā vai lēmumā par iecelšanu amatā.

Tomēr ir jāpamato skaitītājs. KNR ir minētas "jaunākās dokumentētās darbaspēka gada bruto izmaksas". Tomēr **darbaspēka bruto izmaksas KNR nav definētas**. Saskaņā ar KNR 63. panta 1. punktu attiecināmības noteikumos, ievērojot parasto uzskaites praksi, būs jānorāda, kas ir iekļauts darbaspēka gada bruto izmaksās (sk. 3.2.1. iedaļu). Piemēram, piemērojamie noteikumi var paredzēt, ka svārstsatiksmes izdevumi ir daļa no darbaspēka bruto izmaksām.

Regulā ir norāde, ka stundas likmi aprēķina, izmantojot **"jaunākās"** dokumentētās darbaspēka gada bruto izmaksas. Tas nozīmē, ka izmantotajiem datiem ir jābūt jaunākajiem pieejamajiem datiem. Tādējādi aprēķina metode, kuras pamatā ir saņēmēja vēsturiskie dati, parasti nav būtiska. Atbilstīgi KNR 55. panta 2. punktā lietotajam jēdzienam "jaunākās" dalībvalstīm būtu jānodrošina, ka izmantotie dati ir jaunākie dati un tādējādi norādoši uz faktiskajām tiešajām personāla izmaksām.

Darbaspēka gada bruto izmaksām **nav jāattiecas uz kalendāra gadu vai finanšu gadu** (piemēram, tie varētu būt dati par periodu no 2022. gada oktobra līdz 2023. gada septembrim). Svarīgi ir tas, ka darbaspēka bruto izmaksas aptver visu 12 mēnešu periodu. Tas var būt 12 mēnešu periods pirms (darbības vai programmas) pārskata perioda beigām, 12 mēnešu periods pirms tāda dokumenta sagatavošanas, kurā izklāstīti darbības atbalsta nosacījumi, vai iepriekšējā kalendāra gada 12 mēneši. Saskaņā ar KNR 55. panta 4. punktu, ja dati par pilnu 12 mēnešu periodu nav pieejami:

— tos var iegūt no pieejamām dokumentētām darbaspēka bruto izmaksām (piemēram, vadošā iestāde varētu ņemt datus par darbinieku, par kuru ir pieejami četru mēnešu dati, un ekstrapolēt tos darbaspēka gada bruto izmaksās, attiecīgā gadījumā – ņemot vērā tādus aspektus kā tiesību aktos noteiktās atvaļinājumu piemaksas vai tā dēvētos 13. mēneša prēmiju maksājumus);

— tos var iegūt no dokumenta, ar kuru nodibina darba attiecības (t. i., no darba līguma vai lēmuma par iecelšanu amatā).

Darbaspēka gada bruto izmaksas var balstīt uz šīs personas faktiskajām darbaspēka izmaksām. Ja persona nav strādājusi visu mēnesi (piemēram, līgums nav noslēgts mēneša sākumā un tādējādi pieejamie dati neaptver visu mēnesi), var izmantot ekstrapolētās vērtības, lai iegūtu 12 mēnešu faktisko izmaksu labu aizstājējvērtību.

Darbaspēka gada bruto izmaksu pamatā varētu būt arī vidējās darbaspēka izmaksas par lielāku darbinieku grupu, piemēram, kas atbilst tai pašai summai vai līdzīgām vērtībām un korelē ar darbaspēka algas līmeni.

Jaunākās darbaspēka gada bruto izmaksas ir jādokumentē; to var izdarīt, izmantojot kontus, algu pārskatus, atsaucoties uz publiski pieejamiem līgumiem vai dokumentiem utt. Apliecinošajiem dokumentiem ir jābūt revidējamiem.

Īpašās situācijās stundas tarifa apmēru var noteikt arī pēc projekta sākuma. To var noteikt, piemēram, tad, kad nodarbināta persona iesaistās projektā (darba līguma parakstīšana vai darbinieka norīkojuma maiņa) vai kad saņēmējs ziņo vadošajai iestādei par savām izmaksām. Tomēr pēdējā gadījumā dokumentā, kurā izklāstīti darbības atbalsta nosacījumi, ir jāprecizē arī piemērojamā metodoloģija.

Stundas likmes aprēķināšana, mēneša bruto darbaspēka izmaksas dalot ar vidējo mēneša darba laiku (Knr 55. Panta 2. Punkta B) apakšpunkts)

Kad aprēķina stundas likmi, lai noteiktu tiešās personāla izmaksas, pamatojoties uz KNR 55. panta 2. punkta b) apakšpunktu, dalībvalsts(-is) nosaka vidējo mēneša darba laiku saskaņā ar piemērojamiem valsts noteikumiem, kas minēti dokumentā, ar kuru nodibina darba attiecības.

Attiecināmo personāla izmaksu noteikšana, izmantojot aprēķināto stundas likmi

Nostrādāto stundu skaits ir jānosaka saskaņā ar attiecīgās programmas attiecināmības noteikumiem. Saskaņā ar KNR 55. panta 3. punktu kopējais deklarēto stundu skaits uz vienu personu attiecīgajā gadā vai mēnesī nepārsniedz minētās stundas likmes aprēķinos izmantoto stundu skaitu.

Tas nozīmē: ja par saucēju ir izmantots skaitlis 1 720, deklarēto stundu skaits nedrīkst pārsniegt 1 720 stundas, kas ir maksimālais stundu skaits, kuru var deklarēt, strādājot darbības ietvaros 12 mēnešu periodā. Ja par saucēju izmanto proporciju no 1 720, piemēro to pašu principu (piemēram, darbiniekiem, kuru nepilnas slodzes līgums ir par 50 % no darba laika, saucējs būtu 860 stundas; tādējādi 860 ir maksimālais stundu skaits, ko var deklarēt attiecībā uz konkrēto personālu gadā). Personālam, kas norīkots vairākās darbībās, ierobežojumu attiecīgi proporcionāli piemēro katrai darbībai, un nedrīkst pārsniegt maksimālo stundu skaitu, ko konkrētajiem darbiniekiem var deklarēt 12 mēnešu laikposmā.

Ja izmanto KNR 55. panta 2. punkta b) apakšpunktā noteikto metodi, stundu skaitam, kas deklarēts kā attiecīgās personas vidējais mēneša darba laiks, nav obligāti jābūt faktiski nostrādāto stundu skaitam; ir jāņem vērā vidējais mēneša darba laiks, kas noteikts dokumentā, ar kuru nodibina darba attiecības, saskaņā ar piemērojamiem valsts noteikumiem. Tomēr stundu skaits, kas deklarēts attiecināmo personāla izmaksu aprēķināšanai, nedrīkst pārsniegt stundu skaitu mēnesī, kas izmantots minētās stundas likmes aprēķināšanai, kā paredzēts KNR 55. panta 3. punktā.

Ja stundas likmi aprēķina, pamatojoties uz KNR 55. panta 2. punkta a) apakšpunktu, lai aprēķinātu un deklarētu attiecināmās personāla izmaksas, būtu jāizmanto tikai faktiski nostrādāto stundu skaits, jo no standarta saucēja 1 720 jau ir atskaitīts ikgadējais atvaļinājums un svētku dienas. Slimības atvaļinājumu var deklarēt kā personāla izmaksas, ja attiecīgās izmaksas sedz saņēmējs (t. i., tās ir radušās saņēmējam). Ja izmaksas sedz trešā persona (piemēram, ilgtermiņa slimības atvaļinājumu, kura izmaksas sedz sociālā nodrošinājuma sistēma) vai bezalgas atvaļinājuma vai prombūtnes gadījumā (piemēram, neattaisnotas prombūtnes gadījumi), par kuru nav jāmaksā saņēmējam, **attiecīgās nestrādātās stundas / dienas nevajadzētu ņemt vērā, nosakot attiecināmās personāla izmaksas, kuras var deklarēt**. Tas tā ir tāpēc, ka šajos gadījumos saņēmējam nav radušās izmaksas. Tomēr, ja rodas papildu personāla izmaksas saistībā ar tādas personas aizstāšanu, kura atrodas slimības atvaļinājumā (vai cita veida atvaļinājumā), šīs personāla izmaksas ir attiecināmas (t. i., attiecīgās nostrādātās stundas tiek ņemtas vērā attiecināmo personāla izmaksu aprēķinā).



Ja izmanto KNR 55. panta 2. punkta a) vai b) apakšpunktā paredzētās metodes, iegūtā stundas likme ir uzskatāma par vienības izmaksām. Šīs vienības izmaksas var izmantot, lai atlīdzinātu izdevumus par personāla izmaksām, un tās var arī izmantot, lai aprēķinātu tiešās personāla izmaksas kā bāzes izmaksas vienoto likmju piemērošanai (piemēram, piemērojot vienoto likmi 15 % apmērā saskaņā ar KNR 54. panta pirmās daļas b) punktu vai lai aprēķinātu visas citas atlikušās attiecināmās izmaksas, piemērojot vienoto likmi 40 % apmērā saskaņā ar KNR 56. panta 1. punktu). Ja projektu īsteno vairākus gadus, vadošā iestāde, saņemot jaunus datus, drīkst nolemt, ka **tiešo personāla izmaksu stundas likme ir jāatjaunina**, vai arī izmantot to pašu likmi visā īstenošanas periodā. Ja īstenošanas periods ir sevišķi ilgs, laba prakse būtu metodoloģijā noteikt starpposma periodus, kad personāla izmaksu stundas likmi varētu pārskatīt, norādot pārskatīšanas veidu (korekcijas metode).

Personāls, kas darbībā strādā nepilnu darba laiku uz noteiktu laiku mēnesī, Knr 55. Panta 5. Punkts

KNR 55. panta 5. punktā ir paredzēts: ja darbinieki norīkojumā strādā nepilnu darba laiku, bet ar noteiktu procentuālo darba laika daļu mēnesī, nav pienākuma izveidot atsevišķu darba laika uzskaites sistēmu. Tomēr darba devējam būtu jāizsniedz dokuments, kurā norādīts **procentuāli noteiktais** laiks, kas mēnesī ir nostrādāts saistībā ar konkrēto darbību, un šo procentuālo daļu var izmantot, lai aprēķinātu attiecināmās personāla izmaksas. Šo procentuālo laika daļu var noteikt arī darba līgumā. Piemēram, ja persona projektā strādā 60 % no darba laika, attiecīgās personas attiecināmās tiešās personāla izmaksas var aprēķināt, reizinot darbaspēka bruto izmaksas (pamatojoties vai nu uz faktiskajām izmaksām, vai aprēķinātajām vienības izmaksām) ar 60 %.

Piemērs

Dažādām darbinieku grupām projektos var noteikt atšķirīgas vienības izmaksas, piemēram, vienības izmaksas projekta vadītājam, darbiniekiem, kuri veic pamatfunkcijas, un administratīvajam personālam. Atšķirībām vajadzētu būt saistītām ar objektīviem apsvērumiem, lai nodrošinātu, ka vienības izmaksas ir uzticama reālo izmaksu aizstājējvērtība.

Nosacījumus attiecībā uz izglītības līmeni vai darba pieredzi var noteikt katrai darbinieku grupai. Piemēram, maģistra grāds vienai grupai (1. grupa), bakalaura grāds otrai grupai (2. grupa) un attiecīga mācību kvalifikācija trešai grupai (3. grupa). Šādā gadījumā vienības izmaksu atlīdzināšanai konkrētai grupai jābūt atkarīgai no tā, vai ir izpildīts ar šo grupu saistītais nosacījums (piemēram, lai atlīdzinātu vienības izmaksas par 1. grupu, revīzijas liecībās ir jāiekļauj maģistra grāda esības apliecinājums).

2.4. **Fiksētas summas maksājumi**

Fiksētās summa var izmantot abos atlīdzināšanas līmeņos, t. i., "augšējā līmenī" Savienības ieguldījuma atlīdzināšanai (KNR 51. panta c) punkts) un "apakšējā līmenī" tādu dotāciju atlīdzināšanai, ko dalībvalstis piešķīrušas saņēmējam (KNR 53. panta 1. punkta b) apakšpunkts).

2.4.1. *Pamatprincipi*

Fiksētu summu gadījumā visas darbības vai projekta attiecināmās izmaksas vai to daļas aprēķina, pamatojoties uz iepriekš noteiktu un pienācīgi pamatotu summu, un atlīdzina, ja ir pabeigti iepriekš noteikti pasākumi un/vai sasniegts noteikts iznākums.

Fiksētas summas maksājumi var būt noderīgi, ja vienības izmaksas nav piemērots risinājums, jo trūkst viegli nosakāmu daudzumu, piemēram, rīkkopas sagatavošanai, atvērta kopienas pasākuma organizēšanai, semināra rīkošanai utt.



Dažos gadījumos vadošās iestādes var atturēties no fiksētu summu izmantošanas saistībā ar to, ka nodevumi parasti tiek uzskatīti vai nu par izpildītiem, vai neizpildītiem, un tā rezultātā var rasties divnozīmīga situācija attiecībā uz maksājumu vai arī situācija, kurā maksājums nav iespējams saistībā ar to, ka nodevums nav izpildīts pilnībā. **Šādu situāciju iespējamību var mazināt, iekļaujot pakāpeniskus maksājumus, kas saistīti ar konkrētu iepriekš noteiktu atskaites punktu sasniegšanu.**

1. piemērs. ERAF

Lai veicinātu vietējo ražojumu pārdošanu, nelielu uzņēmumu grupa vēlas kopīgi piedalīties komerciālā izstādē.

Vadošā iestāde nolemj aprēķināt publisko atbalstu, izmantojot fiksētu summu. Tāpēc uzņēmumu grupai tiek lūgts ierosināt budžeta projektu, kurā ietvertas stenda īres, ierīkošanas un uzturēšanas izmaksas. Pamatojoties uz šo budžeta projektu, ir noteikts fiksētas summas maksājums 20 000 EUR. Maksājumu saņēmējam veiks, pamatojoties uz apliecinājumu par dalību izstādē. Revīzijas vajadzībām būtu jāglabā budžeta projekta novērtējums un ar to saistītie apliecinošie dokumenti, lai aprēķinātu vai pamatotu visu budžeta projekta kategoriju izmaksas.

2. piemērs. ESF+

NVO, kuras pārziņā ir bērnu aprūpes iestādes, ir vajadzīga palīdzība jauna pasākuma sākšanai. Tā ietver fiksētu summu, iesniedzot sīki izstrādāta budžeta projektu, kurā norādīts finansējums, kas vajadzīgs pasākuma sākšanai un vienu gadu ilgai īstenošanai. Pēc pirmā darbības gada pasākumu plānots nodrošināt patstāvīgi. Piemēram, fiksēta summa segtu izdevumus saistībā ar darba algu vienam darbiniekam, kurš vienu gadu pieskatīs bērnus; jaunās iekārtas amortizācijas un jaunā pasākuma reklāmas izmaksas; pasākuma netiešos pārvaldības izdevumus, grāmatvedības izmaksas, izdevumus par ūdeni, elektrību, apkuri, īri u. c.

Pamatojoties uz sīki izstrādātu budžeta projektu, vadošā iestāde piešķir fiksētu summu 47 500 EUR, kas sedz visas uzskaitītās izmaksas. Darbības beigās šī summa, pamatojoties uz iznākumu, tiktu izmaksāta NVO; ja papildus iepriekšējam bērnu skaitam tiktu pieskatīts noteikts (10) bērnu skaits. Tāpēc nebūtu jāpamato faktiskās izmaksas, kas radušās saistībā ar šo pasākumu.

Tomēr tas nozīmē, ka tad, ja būtu pieskatīti tikai deviņi bērni, attiecināmās izmaksas būtu nulle un fiksētā summa netiktu izmaksāta. Lai šādas situācijas iespējamību mazinātu, dokumentā, kurā izklāstīti darbības atbalsta nosacījumi, varētu noteikt atskaites punktu, proti, ja pieskatīti pieci bērni, tiks izmaksāta puse no kopējās summas (23 750 EUR).

3. piemērs. ESF+

NVO plāno organizēt vietēju semināru un izstrādāt rīkkopu par romu kopienas sociāli ekonomisko stāvokli kādā dalībvalsts reģionā. Darbības atbalsta nosacījumu dokumentā būs iekļauts sīki izstrādāts budžeta projekts un norādīti dotācijas mērķi: 1) semināra organizēšana un 2) rīkkopas izstrāde, lai pievērstu reģiona darba devēju uzmanību konkrētajām romu problēmām.

Darbības veida dēļ (darbība ar izmaksām, kuras nav viegli aprēķināmas, izmantojot vienības izmaksas) vadošā iestāde nolemj izmantot fiksētas summas maksājumu procedūru.

Lai aprēķinātu fiksēto summu, vadošā iestāde pieprasīs sīki izstrādāta budžeta projektu katrai darbībai: pēc pārrunām par sīki izstrādāta budžeta projektu fiksēto summu nosaka šādi: kopējo summu 45 000 EUR sadala divos projektos – 25 000 EUR semināram un 20 000 EUR rīkkopai.

Ja būs izpildīti darbības atbalsta nosacījumu dokumentā paredzētie noteikumi (semināra organizēšana, rīkkopas izstrāde), šos 45 000 EUR uzskatīs par attiecināmajām izmaksām. Būs vajadzīgi apliecinoši dokumenti, lai pierādītu, ka seminārs ir organizēts un ka ir sagatavota pilnīga galīgā rīkkopa.

Ja būs īstenots tikai viens no projektiem (piemēram, seminārs), dotāciju samazinās un izmaksās tikai attiecīgo daļu (25 000 EUR), ņemot vērā darbības atbalsta nosacījumu dokumentā paredzēto vienošanos.

4. piemērs. EJZAF

Atbalsts ražotāju organizāciju (RO) ražošanas un tirdzniecības plānu (RTP) sagatavošanai un īstenošanai

Fiksētā summa (maksājama tad, kad ir apstiprināts gada ziņojums par plāna īstenošanu) tiek noteikta, pamatojoties uz vēsturiskiem datiem (ražotāju organizāciju iepriekš iesniegtā informācija par stundām un citām izmaksām). RTP sagatavošanu un īstenošanu var sadalīt dažādās aktivitātēs, lai iegūtu vidējās izmaksas, kuras pēc tam reizina ar piemērojamo atbalsta intensitāti.

2.5. **Vienkāršotu izmaksu iespēju kombinēšana**

KNR 53. panta 1. punktā vadošajām iestādēm ir piedāvāta iespēja izvēlēties vienu no pieciem veidiem, kā pārvaldīt dotācijas saskaņā ar KNR. Saskaņā ar KNR 53. panta 1. punkta e) apakšpunktu pirmos četrus veidus (izņemot finansējumu, kas nav saistīts ar izmaksām) vienas darbības ietvaros var kombinēt. Tomēr šo iespēju var izmantot, ievērojot šādus nosacījumus, lai **novērstu jebkādu vienas izmaksu kategorijas dubultu finansēšanu**:

1) ikvienam no dotācijas veidiem jāsedz atšķirīgas kategorijas attiecināmās izmaksas vai

2) ikviens no dotācijas veidiem jāizmanto atšķirīgiem projektiem, kas veido daļu no darbības, vai

3) ikviens no dotācijas veidiem jāizmanto secīgiem darbības posmiem.

Vienkāršotu izmaksu iespējas var izmantot tajā pašā darbībā kopā ar izmaksām, kas deklarētas kā faktiskās izmaksas, vai izmaksām, kas atlīdzinātas, pamatojoties uz citu VII.

Turklāt summu, kas aprēķināta kā vienota likme, var izmantot kā bāzi citas vienotas likmes aprēķināšanai: vienotu likmi līdz 15 % apmērā netiešo izmaksu atlīdzināšanai var piemērot tiešajām personāla izmaksām, kas aprēķinātas kā vienota likme līdz 20 % no tiešajām izmaksām (kas nav tiešās personāla izmaksas).

1. piemērs. Finansējums dažādiem projektiem, kas veido daļu no vienas darbības (ESF+)

Piemērs par darbību, kurā paredzēts īstenot mācību projektu jauniešiem bezdarbniekiem, kam seko seminārs reģiona iespējamajiem darba devējiem.

Ar mācībām saistītās izmaksas varētu segt, pamatojoties uz vienības izmaksām (piemēram, 1 000 EUR par mācību dienu). Par semināru samaksātu ar fiksētu summu.

Tā kā tie ir divi dažādi vienas darbības projekti, dubultas finansēšanas riska nav, jo katra projekta izmaksas ir skaidri nodalītas.

2. piemērs. Vienas darbības secīgi posmi (ESF+)

Piemērs par jau iesāktu darbību, ko pārvalda, pamatojoties uz faktiskajām izmaksām, un ko vadošā iestāde vēlas turpmāk pārvaldīt, pamatojoties uz vienkāršotu izmaksu iespējām. Ir skaidri jānosaka divi darbības posmi. Pirmā posma izdevumus varētu aprēķināt, pamatojoties uz faktiskajām izmaksām līdz konkrētam datumam. Turpmākos izdevumus otrajā posmā varētu aprēķināt, ņemot vērā vienības izmaksas, ar nosacījumu, ka vienības izmaksas nesedz kādus no iepriekš atbalstītajiem izdevumiem.

Ja šādu iespēju izmanto, tā būtu jāpiemēro visiem saņēmējiem, kuri ir līdzīgā situācijā (pārredzamība un vienlīdzīga attieksme). Ja šāda rīcība nav paredzēta jau iepriekš, varētu rasties zināms administratīvais slogs, jo būs jāgroza darbības atbalsta nosacījumu dokuments. Dalībvalsts iestādēm par katru posmu ir jāsagatavo sīks darbības apraksts. Darbība būtu jāsadala vismaz divos atsevišķos un identificējamos finansiālos un – ideālā gadījumā – fiziskos vai attīstības posmos, kas atbilstu attiecīgajiem darbības posmiem. Tas vajadzīgs, lai nodrošinātu pārredzamu īstenošanu un uzraudzību un lai atvieglotu kontroli.

3. piemērs. Dažādas attiecināmo izmaksu kategorijas (ESF+)

Mācību sesijas apvienošanas piemērs:

— vienības izmaksas pasniedzēju algām, piemēram, 450 EUR dienā;

— faktiskās izmaksas: telpu īre = 800 EUR/mēnesī saskaņā ar nomas līgumu 12 mēnešu periodā;

— netiešo izmaksu vienota likme, piemēram, 10 % no tiešajām izmaksām.

Ja tiek pierādītas 200 pasniedzēju darba dienas, mācību beigās izmaksās dotāciju, pamatojoties uz šādu aprēķinu:

tiešās izmaksas (1. veids ([14])*):*

pasniedzēju algas: 200 dienas x 450 EUR = 90 000 EUR,

mācību telpa: 12 mēneši x 800 EUR = 9 600 EUR,

tiešo izmaksu starpsumma: 99 600 EUR;

netiešās izmaksas (2. veids): 10 % no tiešajām izmaksām = 10 % x 99 600 EUR = 9 960 EUR.

Attiecināmie izdevumi: (90 000 EUR + 9 600 EUR) + 9 960 EUR = 109 560 EUR

Šajā gadījumā ņemtas vērā dažādas izmaksu kategorijas: pasniedzēju algas, telpu īres izmaksas, netiešās izmaksas. Tomēr, lai pārbaudītu, vai nav notikusi dubulta finansēšana, iestādēm ir jānodrošina, ka vienības izmaksas neattiecas uz nekādām ar telpas īri saistītām izmaksām vai citām netiešajām izmaksām (piemēram, administratīvo darbinieku vai grāmatveža algu). Pēc analoģijas tas pats attiecas uz netiešo izmaksu noteikšanu – tās nedrīkstētu attiekties uz izmaksām, ko sedz ar vienības izmaksām, vai telpu īres faktiskajām izmaksām.

Ja pastāv pārklāšanās risks vai nav iespējams uzskatāmi parādīt, ka pārklāšanās nenotiek, vadošajai iestādei ir jāizvēlas piemērotāks risinājums, lai novērstu jebkādu dubultu finansēšanu (tās risku).

Piemēri par kombinācijām, kas **Nav atļautas** KNR

KNR 56. pants un 55. panta 1. punkts	KNR 54. pants un 56. pants
Vienotu likmi līdz 40 % no attiecināmajām tiešajām personāla izmaksām, ko izmanto, lai segtu atlikušās darbības izmaksas (KNR 56. pants), nevar piemērot personāla izmaksām, kas aprēķinātas, pamatojoties uz vienotu likmi līdz 20 % no tiešajām izmaksām, kas nav tiešās personāla izmaksas (KNR 55. panta 1. punkts). Pamatojums. Tas nav iespējams, ņemot vērā KNR 56. panta 3. punktu, jo viena un tā pati izmaksu kategorija (t. i., personāla izmaksas) nevar būt bāze vienotas likmes aprēķināšanai visām atlikušajām darbības izmaksām un vienlaikus tikt aprēķināta kā vienota likme, pamatojoties uz izmaksu daļu, kas ietver darbības atlikušās izmaksas (proti, tiešās izmaksas).	Vienotu likmi līdz 7 % no attiecināmajām tiešajām izmaksām / līdz 15 % no attiecināmajām tiešajām personāla izmaksām / līdz 25 % no attiecināmajām tiešajām izmaksām (KNR 54. pants) netiešo izmaksu aprēķināšanai (KNR 54. pants) nevar kombinēt ar vienotu likmi līdz 40 % no attiecināmajām tiešajām personāla izmaksām, ko izmanto, lai segtu atlikušās darbības izmaksas (KNR 56. pants). Pamatojums. Viena un tā pati izmaksu kategorija (t. i., netiešās izmaksas) tiktu segta divreiz.

Piemēri par vii kombinācijām

Turpmāk tabulā sniegts pārskats par VII kombinācijām, kas parasti ir iespējamas / nav iespējamas. Tomēr katra situācija ir jāvērtē atsevišķi.

Vadošajām iestādēm ir skaidri jānosaka attiecīgās izmaksu kategorijas (tiešās/netiešās) un jānodrošina, ka segtās izmaksas netiek finansētas divreiz.

(J – jā, ir iespējama, N – nē, nav iespējama)

Kombinācijas	Personāla izmaksas līdz 20 % apmērā	Netiešās izmaksas līdz 7 % apmērā	Netiešās izmaksas līdz 15 % apmērā	Ceļa izdevumi līdz 15 % apmērā	Personāla izmaksu stundas likme (*)	Visas pārējās izmaksas līdz 40 % apmērā
Personāla izmaksas līdz 20 % apmērā		J	J	J	N	N

([14]) Skaidrojumu par dažādiem izmaksu veidiem sk. 2.2.1. iedaļā.

Kombinācijas	Personāla izmaksas līdz 20 % apmērā	Netiešās izmaksas līdz 7 % apmērā	Netiešās izmaksas līdz 15 % apmērā	Ceļa izdevumi līdz 15 % apmērā	Personāla izmaksu stundas likme (*)	Visas pārējās izmaksas līdz 40 % apmērā
Netiešās izmaksas līdz 7 % apmērā	J		N	J	J	N
Netiešās izmaksas līdz 15 % apmērā	J	N		J	J	N
Ceļa izdevumi līdz 15 % apmērā	J	J	J		J	N
Personāla izmaksu stundas likme (*)	N	J	J	J		J
Visas pārējās izmaksas līdz 40 % apmērā	N	N	N	N	J	

(*) KNR 55. panta 2. punkts, proti, 1 720 stundu metode vai stundas likme, ko iegūst, jaunākās dokumentētās gada bruto darbaspēka izmaksas dalot ar darbības vidējo mēneša darba laiku.

3. NODAĻA. VIENKĀRŠOTU IZMAKSU IESPĒJU NOTEIKŠANA

3.1. **Vienkāršotu izmaksu iespējas ir jādefinē *ex ante***

Lai atlīdzinātu Savienības ieguldījumu, VII var izmantot tikai pēc tam, kad tās ir apstiprinātas ar Komisijas lēmumu, ar ko apstiprina programmu vai tās grozījumu, vai pēc to pieņemšanas ar Komisijas deleģēto aktu saskaņā ar KNR 94. panta 1. punktu.

Vienkāršotu izmaksu iespējas, ko izmanto, lai atlīdzinātu dotācijas, kuras dalībvalstis piešķīrušas saņēmējam, arī ir jādefinē *ex ante* (t. i., iepriekš). Saskaņā ar KNR 73. panta 3. punktu un *Interreg* regulas 22. panta 6. punktu *Interreg* programmu gadījumā vadošajai iestādei ir jānodrošina, ka saņēmējam tiek izsniegts dokuments, kurā izklāstīti atbalsta saņemšanas nosacījumi katrai darbībai. Šajā dokumentā ir svarīgi paziņot saņēmējiem precīzas prasības deklarēto izdevumu un konkrētā sasniedzamā iznākuma vai tiešo rezultātu pamatošanai.



Saskaņā ar KNR 73. panta 3. punktu un *Interreg* regulas 22. panta 6. punktu *Interreg* programmu gadījumā piemērojamā metode darbības izmaksu noteikšanai un maksājuma veikšanas nosacījumi ir jāiekļauj, **vēlākais, dokumentā, kurā izklāstīti darbības atbalsta saņemšanas nosacījumi**. Attiecīgās metodes un nosacījumus var iekļaut programmas noteikumos vai uzaicinājumos iesniegt priekšlikumus.

Lai nodrošinātu pārredzamības un vienlīdzīgas attieksmes principa ievērošanu, **vienkāršotu izmaksu iespēju izmantošana izmaksu atlīdzināšanai būtu jānorāda uzaicinājumos iesniegt priekšlikumus, kas adresēti potenciālajiem saņēmējiem. Gadījumos, kad uzaicinājums iesniegt priekšlikumus nav izsludināts, vienkāršotu izmaksu iespēju izmantošana būtu jāmin programmas noteikumos vai valsts noteikumos, kas attiecas uz attiecīgajām darbībām.**

Turklāt būtu jānovērš atpakaļejoša piemērošana attiecībā uz darbībām, kas jau ir atlasītas un tiek īstenotas, pamatojoties uz faktiskajām izmaksām, jo tādējādi nebūtu nodrošināta vienlīdzīga attieksme pret saņēmējiem. Vienkāršotu izmaksu iespējas var izmantot darbībām, kas atlasītas pēc to īstenošanas sākšanas. Tomēr atbalstam būtu jāatbilst KNR 63. panta 6. punktam, kurā noteikts, ka darbības atbalsta saņemšanai no fondiem nevajadzētu atlasīt, ja tās ir faktiski pabeigtas vai pilnībā īstenotas, pirms ir iesniegts pieteikums par finansējumu atbilstoši programmai. Šādās darbībās var izmantot vienkāršotu izmaksu iespējas, kas sedz arī attiecināmos izdevumus, kuri radušies saņēmējiem pirms darbību atlases, un dažos gadījumos VII izmantošana ir obligāta (sk. 1.4. sadaļu). Lai izmantotu vienkāršotu izmaksu iespējas, nav būtiski, vai izdevumi saņēmējiem ir radušies jau pirms uzaicinājuma izsludināšanas, ja vien pasākumi, kas ir pamats izdevumi atlīdzināšanai, tiek veikti attiecināmības periodā (KNR 63. panta 2. punkts) un šie izdevumi nav bijuši iekļauti Komisijai iepriekš deklarētos izdevumos.

Tiklīdz vienības izmaksas, vienotā likme vai summa (fiksētas summas maksājumu gadījumā) ir noteiktas, darbības īstenošanas procesā vai pēc tam tās nevar mainīt, lai kompensētu izmaksu pieaugumu vai pieejamā budžeta nepietiekamu izmantošanu. Ja īstenošanas periods ir īpaši ilgs, laba prakse būtu iepriekš noteikt korekcijas metodi, norādot, kad un kā vienības izmaksas, vienoto likmi vai summu varētu pārskatīt (informāciju par korekcijas metodēm sk. šā norādījumu dokumenta 3.4. sadaļā) ([15]). Ja nav noteikta korekcijas metode, visas vienības izmaksu, vienotās likmes vai summu izmaiņas uzskata par jaunu vienkāršotu izmaksu iespēju. Izņēmuma gadījumos – daudzgadu darbību gadījumā – ir iespējams sakārtot uzskaiti un veikt maksājumus, pamatojoties uz darbības attiecīgo pasākumu faktiskajām izmaksām pēc darbības pirmās daļas pabeigšanas, un tad atlikušajai darbības daļai/periodam piemērot vienotas likmes finansējumu, vienības izmaksas vai fiksētas summas maksājumus. Šādos gadījumos, lai novērstu projekta izmaksu dubultu deklarēšanu, periods, par kuru deklarē faktiskās izmaksas, būtu skaidri jānodala no tā perioda, kura izmaksas deklarē, pamatojoties uz vienkāršotu izmaksu iespējām.

3.2. **Metodoloģijas**

VII noteikšanas metodoloģijas ir izklāstītas KNR 53. panta 3. punktā un 94. panta 2. punktā. Kopumā šīs metodoloģijas ir vienādas VII noteikšanai apakšējā un augšējā līmenī (ar dažiem izņēmumiem, kas īpaši norādīti šajā sadaļā).

3.2.1. *Taisnīga, objektīva un pārbaudāma aprēķina metode*

Summas, likmes un vienības izmaksas var noteikt, pamatojoties uz taisnīgu, objektīvu un pārbaudāmu aprēķina metodi, kā noteikts KNR 53. panta 3. punkta a) apakšpunktā un 94. panta 2. punkta otrās daļas a) apakšpunktā.

Pamatprincipi

Metodei jābūt taisnīgai

Aprēķinam ir jābūt samērīgam, t. i., pamatotam ar faktiskiem izdevumiem, kuri nedrīkst būt pārmērīgi vai ārkārtēji. Piemēram, ja iepriekš izmantotas vienības izmaksas bija 1–2 EUR, Komisijas dienestiem nebūtu pieņemams, ja tiktu norādīti 7 EUR. Tāpēc ļoti liela nozīme būs vienības izmaksu, vienotās likmes vai fiksētas summas noteikšanas metodei. Vadošajai iestādei (vai *Interreg* programmu uzraudzības komitejai) jāspēj izskaidrot un pamatot savu izvēli. Taisnīga aprēķina metode var pamatot likmju / summu atšķirības, ņemot vērā īpašus apstākļus vai vajadzības. Piemēram, projekta izpilde attālā reģionā var maksāt vairāk nekā centrālā reģionā lielāku transporta izmaksu dēļ.

Metodei jābūt objektīvai

Jēdziena "objektīvs" pamatnozīme – atsevišķiem saņēmējiem vai darbībām nepiešķir lielāku atbalstu kā citiem. Aprēķinot vienības izmaksas, fiksēto summu vai vienotu likmi, ir jānodrošina vienlīdzīga attieksme pret līdzīgiem saņēmējiem un/vai līdzīgām darbībām. Jebkurām summu vai likmju atšķirībām būtu jābalstās uz objektīviem pamatojumiem, t. i., uz saņēmēju vai darbību objektīvajām iezīmēm.

Metodei jābūt pārbaudāmai

Vienotās likmes, vienības izmaksas vai fiksētas summas būtu jānosaka, pamatojoties uz pārbaudāmiem dokumentāriem pierādījumiem ([16]). Vadošajai iestādei ir jāvar uzskatāmi parādīt vienkāršotu izmaksu iespēju noteikšanas pamatojumu. Ļoti svarīgi ir nodrošināt atbilstību pareizas finanšu pārvaldības principam.

Struktūrai, kas nosaka vienkāršotu izmaksu iespēju metodi, būtu jādokumentē vismaz:

— aprēķina metodes apraksts, tostarp aprēķināšanas galvenie posmi;

([15]) Attiecībā uz atbalstu, kas netiek piešķirts, izmantojot uzaicinājumu iesniegt priekšlikumus, tas būtu jānorāda vispārējā dokumentā, kurā precizēta atbalsta metodoloģija.

([16]) Nav būtiski, kad KNR 53. panta 3. punkta a) apakšpunktā vai 94. panta 2. punkta a) apakšpunktā paredzētā metode ir noteikta, – ja metodi izmanto, tai ir jābūt revidējamai.

— analīzē un aprēķinā izmantoto datu avots, tostarp novērtējums par datu atbilstību paredzētajām darbībām un par datu kvalitāti;

— aprēķins, ar ko noteikta vienkāršotu izmaksu iespēju vērtība.

Datu avoti

Nosakot vienkāršotu izmaksu iespējas, jāpārliecinās, ka izmantotie dati ir būtiski attiecībā uz apsvērto VII. Būtu jānorāda un jādokumentē aprēķinā, tai skaitā novērtējumā par datu atbilstību paredzētajām darbībām un par datu kvalitāti, izmantotie datu avoti.

Nav iepriekš noteikta minimālā datu kopuma, kas vajadzīgs vienkāršotu izmaksu iespēju aprēķināšanai. Tas ir atkarīgs no datu kopuma raksturlielumiem. Ja dati ir ļoti izkliedēti, datu apjomam jābūt lielam. Savukārt, ja dati ir viendabīgi un reprezentatīvi attiecībā uz datu kopumu, datu kopa var būt mazāka.

Datus var iegūt no dažādiem avotiem. Izmantoto datu ticamība būs atkarīga no izmantotā datu avota. Piemēram, datus, kas iegūti no valstu statistikas birojiem vai *Eurostat*, uzskata par ticamiem. Dažiem datu avotiem varētu būt nepieciešamas padziļinātas pārbaudes, lai apstiprinātu datu ticamību. Dažos gadījumos var izmantot revīzijas iestādes profesionālo vērtējumu, lai izlemtu, vai būtu jāveic papildu pārbaudes izlases veidā (ņemot vērā jebkādu revīzijas iestādei pieejamo informāciju par datu veidu, datu apkopošanas veidu, struktūru iekšējām procedūrām sniegtās informācijas apstiprināšanai utt.). Tomēr revīzijas iestādes veikts metodoloģijas *ex ante* novērtējums nav obligāts (bet ieteicams) VII noteikšanai apakšējā līmenī.

Ja datus, kas iegūti no uzticamiem avotiem (piemēram, publicētiem ziņojumiem un oficiālām interneta datubāzēm), neizmanto tieši (t. i., automātiski ģenerējot no avota datubāzes), bet apkopo vienotā veidā, laba prakse ir salīdzināt (izlases veidā) apkopoto datu atbilstību oficiālajiem ziņojumiem. Tomēr, tā kā tas ne vienmēr būs praktiski un viegli izdarāms, revīzijas iestāde, ja tā *ex ante* novērtē metodoloģiju, var izmantot savu profesionālo vērtējumu, lai izlemtu, vai būtu jāveic papildu pārbaude izlases veidā, ņemot vērā jebkādu revīzijas iestādei pieejamo informāciju par datu veidu, datu apkopošanas veidu, struktūru iekšējām procedūrām sniegtās informācijas apstiprināšanai utt.

Statistikas datu, pārbaudītu vēsturisko datu vai ierastās izmaksu uzskaites prakses izmantošana

Vadošās iestādes, nosakot savas VII, var izmantot statistikas datus (no dažādiem avotiem), **pārbaudītus** vēsturiskos datus (par projektiem vai darbībām, kas finansēti no KNR fonda) ([17]) vai parasto izmaksu uzskaites praksi.

Ja vadošā iestāde nolemj izmantot statistikas datus vai pārbaudītus vēsturiskos datus, tai būtu jāapraksta:

— segto izmaksu kategorijas;

— izmantotā aprēķina metode;

— iegūstamās virknes periods: lai identificētu jebkādu iespējamu izņēmuma apstākli, kas konkrētā gadā būtu ietekmējis faktiskās izmaksas, kā arī noteiktu izmaksu summu tendences, būtu jāiegūst **dati par reprezentatīvu periodu**. Šāds pārskata periods būtu jāizmanto tādēļ, lai varētu ņemt vērā gada svārstības. Piemēram, trīs gadu periodu varētu uzskatīt par reprezentatīvu. Tomēr, ja vadošā iestāde var pierādīt, ka datu izmantošana laikposmā, kas nepārsniedz trīs gadus, ir pamatota, tas var būt pieņemami (piemēram, ja ir izveidota jauna programma un ir pieejami dati tikai par diviem gadiem, ar to varētu pietikt); ja trīs gadu perioda datu nav, atkarībā no lietas īpatnībām divu gadu dati var būt pieņemami. Taču tas ir jāizvērtē katrā gadījumā atsevišķi;

([17]) Plānoto budžetu (piemēram, no iepriekšējā uzaicinājuma iesniegt priekšlikumus) nevar izmantot kā datu avotu aprēķina metodei saskaņā ar KNR 53. panta 3. punkta a) apakšpunktu un 94. panta 2. punkta a) apakšpunktu, jo vēsturiskie dati ir jāpārbauda.
Attiecībā uz darbībām, kuru izmaksas nepārsniedz 200 000 EUR, konkrētai darbībai plānoto budžetu var izmantot VII noteikšanai, pamatojoties uz budžeta projektu, saskaņā ar KNR 53. panta b) apakšpunktu un 94. panta 2. punkta b) apakšpunktu.

— piemērojamā atsauces summa, piemēram, vidējās izmaksas pārskata periodā vai pēdējos gados dokumentētās izmaksas;

— pielāgojumi – ja tādi ir –, kas jāveic, lai atjauninātu atsauces summu. Korekciju var piemērot, lai atjauninātu iepriekšējo gadu izmaksas atbilstīgi pašreizējām cenām.

Saskaņā ar 53. panta 3. punkta a) apakšpunkta ii) un iii) punktu vadošā iestāde var izmantot arī atsevišķu saņēmēju datus, lai noteiktu VII, ko piemēro individuāliem saņēmējiem. Ņemot vērā ar individuālu saņēmēju datu izmantošanu saistītās prasības, šīs metodoloģijas nodrošina vienkāršotus risinājumus, piemēram, tiem saņēmējiem, kuri plānošanas periodā īstenos vairākus projektus.

Pārbaudīti individuālu saņēmēju vēsturiskie dati

Šīs metodes pamatelements ir iepriekšēji saņēmēja uzskaites dati par faktiskajām izmaksām, kas radušās to attiecināmo izmaksu kategorijās, kuras sedz ar definēto vienkāršotu izmaksu iespēju. Vajadzības gadījumā šajos datos būtu jāiekļauj informācija tikai par to saņēmēja izmaksu centru vai nodaļu, kas saistīta ar konkrēto darbību. Būtībā tas nozīmē, ka saņēmēja līmenī ir jābūt analītiskai uzskaites sistēmai. Tas nozīmē arī to, ka no vienkāršotu izmaksu iespēju aprēķina izslēdz visus neattiecināmos izdevumus.

Individuālu saņēmēju parastās izmaksu uzskaites prakses piemērošana

Parastā uzskaites prakse ir prakse, ko saņēmējs izmanto, lai uzskaitītu visus ierastos ikdienas pasākumus un finanses (tostarp tās, kas nav saistītas ar ES atbalstu). Šīm metodēm ir jāatbilst valsts uzskaites noteikumiem un standartiem. Izmantošanas ilgumam nav būtiskas nozīmes. Uzskaites metode nav "parasta", ja tā ir pielāgota noteiktai darbībai vai darbību kopumam, piemēram, tādām, kas saņem ES atbalstu, un tā atšķiras no grāmatvedības metodes(-ēm), ko izmanto citos gadījumos.

Ir būtiski nodalīt faktiskās izmaksas no izmaksām, kas noteiktas atbilstīgi individuālu saņēmēju parastajai izmaksu uzskaites praksei.

Tādējādi faktiskās izmaksas ir pēc iespējas precīzāk aprēķinātas izmaksas ("izmaksas, kuras saņēmējam ir faktiski radušās un kuras tas sedzis") attiecībā uz darbības laiku. Piemēram, lai aprēķinātu personāla izmaksas stundā, par saucēju drīkst izmantot standarta stundu skaitu (sk. 2.3.2. iedaļā sniegto piemēru ar 1 720 stundām), taču skaitītājs "faktisko izmaksu" aprēķināšanai ir kopējās attiecināmās personāla izmaksas par katru konkrēto darbībai norīkoto personu.

Izmantojot saņēmēja izmaksu uzskaites praksi, izmaksas par stundu varētu aprēķināt, pamatojoties uz lielākas darbinieku grupas atalgojuma izmaksu vidējo vērtību. Parasti tā ir summa vai kāda līdzīga vērtība, kas korelē ar darbaspēka bruto izmaksām, taču tas var būt arī izmaksu centrs vai nodaļa (ar darbību saistīta), kuras darbinieku grupā darbaspēka bruto izmaksas var ievērojami atšķirties.

Tāpēc, lai nodrošinātu vienlīdzīgu attieksmi starp saņēmējiem un nepieļautu, ka ar dotāciju tiek segtas neattiecināmas izmaksas, darbības atbalsta nosacījumu dokumentā, kurā saņēmējiem tiek atļauts izmantot savu izmaksu uzskaites praksi, ir jāparedz obligātie nosacījumi. Ar tiem ir jānodrošina tas, ka, izmantojot izmaksu uzskaites praksi, gan teorētiski, gan praktiski tiek iegūta taisnīga un godīga sistēma. Tas nozīmē, ka saņēmēja līmenī ir jābūt analītiskai uzskaites sistēmai. Tas nozīmē arī to, ka no aprēķina izslēdz jebkādus neattiecināmos izdevumus.

Kopējas prasības par individuālu saņēmēju datu izmantošanu

Vadošajai iestādei būs jāpārbauda atsevišķi dati attiecībā uz saņēmēju, izmantojot pieeju, kas izraudzīta katrā gadījumā atsevišķi. Tas ir jādara, vēlākais, tad, kad saņēmējam tiek sniegts dokuments, kurā izklāstīti darbības atbalsta nosacījumi. Atkarībā no vadošās iestādes uzticības saņēmēja iekšējās pārvaldības un kontroles sistēmai, lai nodrošinātu vadošās iestādes izmantoto atsauces datu ticamību, dati par konkrēto saņēmēju, iespējams, būs jāapstiprina ārējam revidentam vai – publisku struktūru gadījumā – kompetentam un neatkarīgam grāmatvedim. Vēsturiskos datus var apstiprināt tiesību aktos noteikto vai līgumā paredzēto revīziju ietvaros. Ārējam revidentam vai neatkarīgam grāmatvedim, kurš veiks jebkādu šādu apstiprināšanu, ir jābūt ar padziļinātām zināšanām par KNR un fondu regulām, piemēram, attiecībā uz revīzijas izsekojamību, pamata izmaksu atbilstību un piemērojamajiem tiesību aktiem. Tāpēc var aicināt revīzijas iestādi atbalstīt šo procesu.

Ja ir pārliecinoši uzskatāms, ka iepriekšējo uzskaites datu kļūdu vai nepilnību risks ir mazs, aprēķina metodē var izmantot datus, kurus nav *ex ante* apstiprinājis revidents. Vadošajai iestādei būtu jāspēj objektīvi parādīt, ka risks tiešām ir mazs, un būtu jāpaskaidro, kāpēc tā saņēmēja uzskaites sistēmu uzskata par uzticamu, pilnīgu un precīzu.

Citas objektīvas informācijas vai eksperta slēdziena izmantošana

Cita objektīva informācija varētu būt, piemēram:

— apsekojumi, pētījumi, tirgus izpēte u. c. (jānodrošina pienācīgi dokumenti);

— dati par atlīdzību par līdzvērtīgu darbu.

Eksperta slēdziena pamatā būtu jābūt īpašam kritēriju kopumam un/vai īpašām zināšanām, kas iegūtas noteiktā attiecīgā jomā, lietojuma vai produktu jomā, noteiktā disciplīnā, nozarē utt. Tam ir jābūt dokumentētam un atbilstīgam katra gadījuma konkrētajiem apstākļiem. KNR nav definēts, kas ir eksperta slēdziens. Vadošajām iestādēm būtu jāprecizē prasības, kādām ir jāatbilst slēdzienam, lai to varētu kvalificēt kā ekspertu slēdzienu, un būtu jānodrošina, ka tiek novērsts interešu konflikts. Attiecībā uz jebkuru izvēlēto ekspertu vadošajai iestādei būtu jāpierāda viņa zināšanas attiecīgajā jomā, kā arī viņa neatkarība.

Robežvērtības, ierobežojumus vai citas maksimālās vērtības, kas noteiktas valsts noteikumos, var uzskatīt par citu objektīvu informāciju. Tomēr tos var piemērot tikai vadošā iestāde ar nosacījumu, ka vadošā iestāde var **pierādīt, ka tie atspoguļo patieso vērtību un uzticamu aizstājējvērtību**.

Iepriekšējo plānošanas periodu vēsturisko datu izmantošana

Pārbaudītu vēsturisku datu par iepriekšējiem plānošanas periodiem (piemēram, 2007.–2013. gada un 2014.–2020. gada plānošanas periodu) izmantošana var būt pieņemama, ja tiek pierādīts, ka summas joprojām ir atbilstīgas. Tas nozīmē, ka programmas iestādēm būtu jānodrošina, ka šie dati joprojām nodrošina uzticamas faktisko izmaksu aizstājējvērtības, un tās jāpielāgo, ja nepieciešams.

3.2.2. *Budžeta projekts*

KNR 53. panta 3. punkta b) apakšpunktā un 94. panta 2. punkta b) apakšpunktā ir noteikts, ka vēl viena metode vienkāršotu izmaksu iespēju noteikšanai ir budžeta projekts.

Saskaņā ar KNR 53. panta 3. punkta b) apakšpunktu **"apakšējā līmenī"** izmantoto VII gadījumā (dalībvalsts – saņēmējs) tas attiecas tikai uz darbībām, kuru **kopējās izmaksas nepārsniedz 200 000 EUR**, un budžeta projekts jāizstrādā katrā atsevišķā gadījumā, un tas iepriekš jāapstiprina struktūrai, kas atlasa darbību. Darbības kopējās izmaksas ir visas izmaksas, kas vajadzīgas darbības īstenošanai, kā norādīts dokumentā, kurā izklāstīti darbības atbalsta nosacījumi. Saskaņā ar KNR 94. panta 2. punkta b) apakšpunktu **šāda ierobežojuma nav** attiecībā uz **"augšējā līmenī"** (Komisija – dalībvalsts) izmantoto vienkāršotu izmaksu iespēju noteikšanu.

Attiecībā uz maziem projektiem, ko finansē no ***Interreg* programmām**, saskaņā ar *Interreg* regulas 25. panta 6. punktu saņēmējs, kas pārvalda **mazo projektu fondu**, katrā atsevišķā gadījumā var izmantot budžeta projektu, lai noteiktu vienkāršotu izmaksu iespējas izmaksu atlīdzināšanai galasaņēmējiem, ja **publiskais ieguldījums mazajā projektā nepārsniedz 100 000 EUR**.



Iespēja izmantot budžeta projektu var veicināt vienkāršotu izmaksu iespēju obligātu izmantošanu nelielām darbībām (sk. arī KNR 53. panta 2. punktu). Būtībā ar šo metodi var aprēķināt atsevišķas vienkāršotās izmaksas, ja attiecīgā darbība ir ļoti specifiska.

Ja budžeta projektu izmanto **"apakšējā līmenī"**, vadošajai iestādei (vai *Interreg* programmu uzraudzības komitejai) vispirms uzaicinājumā iesniegt priekšlikumus vai reizē ar to ir jānosaka **aprēķina metodes principi**.



Šai sakarā ir ļoti ieteicams, lai vadošās iestādes (vai *Interreg* programmu uzraudzības komitejas) noteiktu parametrus vai maksimālos izmaksu līmeņus, ar ko salīdzināt vismaz būtiskākās budžetā paredzētās izmaksas. Vadošā iestāde var arī noteikt minimālos kritērijus paredzamā iznākuma vai rezultātu kvalitātei. Šādu parametru, minimālo kritēriju vai maksimālo izmaksu līmeņu neesība jebkurai vadošajai iestādei (vai *Interreg* programmu uzraudzības komitejai) varētu apgrūtināt vienlīdzīgas attieksmes nodrošināšanu un pareizas finanšu pārvaldības ievērošanu.

Pamatojoties uz programmas noteikumiem, **finansējuma pieprasītājiem ir jāsagatavo un jāiesniedz sīki izstrādāts un faktiskajai situācijai atbilstīgs budžets, kā arī jāiesniedz dokumenti, kas pamato visas budžetā paredzētās izmaksas**. Vienkāršotu izmaksu iespējas (tai skaitā atskaites punkti fiksētas summas maksājumiem) būtu jānosaka ciešā sadarbībā ar pieteikumu iesniedzējiem (vai saņēmējiem pēc darbību atlases), lai tie būtu informēti par to, kas ir jāsniedz, kā arī par apliecinošo informāciju / pierādījumiem, kas jāsniedz, lai tiktu veikti maksājumi.

Pēc tam **budžeta projektus izvērtē vadošā iestāde**. Izvērtējot potenciālā saņēmēja iesniegto sīki izstrādāto budžeta projektu, vadošajai iestādei to nevajadzēs salīdzināt ar salīdzināmām darbībām arī tad, ja tas ir ieteicams. Ja viens un tas pats saņēmējs tiek atbalstīts vairākas reizes, ieteicams sīki izstrādāto budžeta projektu salīdzināt ar iepriekš atbalstītajām darbībām.

Visbeidzot, vadošā iestāde (vai *Interreg* programmu uzraudzības komiteja) pirms vai pēc darbību atlases (bet pirms tāda dokumenta izdošanas, kurā izklāstīti nosacījumi atbalstam, kam jāietver VII) **budžeta projektu pārveido par VII** (t. i., vienotām likmēm, fiksētas summas maksājumiem un vienības izmaksām). Noteiktās VII (un iespējamie atskaites punkti fiksētas summas maksājumiem) būtu jāiekļauj dokumentā, kurā izklāstīti darbības atbalsta nosacījumi. Vadošā iestāde / uzraudzības komiteja nevar budžeta projektu izvērtēšanu un pārveidošanu par VII deleģēt saņēmējiem. Tādu mazu projektu gadījumā, kas atlasīti finansēšanai no mazu projektu fondiem *Interreg* programmās, budžeta projektu izvērtē saņēmējs, kurš pārvalda mazo projektu fondu.

Vadošajai iestādei (vai *Interreg* programmu uzraudzības komitejai) būtu **jāparāda un jāarhivē novērtējums, ko tā veikusi attiecībā uz budžeta projektu un saistītajiem apliecinošajiem dokumentiem visu budžeta projekta izmaksu kategoriju aprēķināšanai vai pamatošanai**. Budžeta projekts nav iekļauts dokumentā, kurā izklāstīti darbības atbalsta nosacījumi un kuru sagatavojuši vadošā iestāde un saņēmējs. Darbības vai projekta pārvaldības verifikācijās tiks skatīts tikai vienkāršotu izmaksu iespēju veids, nevis pats budžets.

Vienkāršotu izmaksu iespēju pamatā var būt budžeta projekts attiecībā uz visu darbības vai projekta budžetu vai tā daļu. Piemērs darbībai, kas sastāv no pieciem dažādiem pasākumiem:

— darbības 1. un 2. pasākuma izdevumus atlīdzina, pamatojoties uz faktiskajām izmaksām vai citu vienkāršotu izmaksu iespēju;

— darbības 3., 4. un 5. pasākuma izdevumus atlīdzina vienības izmaksu veidā, ko nosaka, pamatojoties uz budžeta projektu.

Turklāt, lai noteiktu budžeta projekta attiecīgās izmaksu kategorijas, var piemērot KNR 54.–56. pantā noteiktās vienotās likmes.

Iepriekš izskaidrotie principi attiecas arī uz budžeta projektu, ko izmanto **"augšējā līmenī"**.

1. piemērs

Darbības finansējumu veido fiksētas summas maksājums līdz 100 000 EUR mazam sagatavošanās projektam (piemēram, skābas sulfātus saturošas augsnes ietekmes uz vidi mazināšanai).

Uzaicinājumā iesniegt priekšlikumus starpniekstruktūra paredz 1) fiksētas summas maksājumu izmantošanu un skaidri nosaka galvenos uzdevumus, kas jāveic, lai sasniegtu noteiktos tiešos rezultātus, atskaites punktus un darbību grafiku, kā arī nosaka 2) sīki izstrādātus kritērijus, ar kuriem salīdzina būtiskākās budžetā paredzētās izmaksas.

Pieteikumā saņēmējs izklāsta savu budžeta projektu un pievieno dokumentus, kas pamato visas budžetā paredzētās izmaksas. Saņēmējs sniedz sīki izstrādātu informāciju par katru budžeta pozīciju katram projekta uzdevumam. Pēc tam tās novērtē starpniekstruktūra, pamatojoties uz 1) izmaksu attiecināmību un 2) izmaksu pamatojumu. Ja vajadzīgs, starpniekstruktūra pieprasa papildu informāciju un datus (piemēram, papildu salīdzinājumu ar līdzīgiem projektiem).

Budžeta projekts ir šāds:

Izmaksu kopsavilkums	**Kopā (EUR)**
1. Kopējās algu izmaksas	58 440

2.	Ārpakalpojumi	1 000
3.	Ieguldījumi mašīnās un iekārtās	0
4.	Citas tiešās izmaksas	0
5.	Netiešās izmaksas	14 026
Kopā		**73 466**

Pēc budžeta projekta analīzes starpniekstruktūra apstiprina aplēstās izmaksas un nosaka fiksētas summas maksājumu 73 466 EUR, kas izmaksājams saņēmējam pēc projekta īstenošanas.

Projekta īstenošanas posmā faktisko izmaksu pamatojums nav vajadzīgs. Dotācijas atlīdzina, pamatojoties uz fiksētas summas maksājumu, kas noteikts *ex ante*, un pēc tiešo rezultātu sasniegšanas.

2. piemērs

Saņēmējs ir paredzējis organizēt semināru 50 dalībniekiem, lai iepazīstinātu ar jauniem īstenošanas instrumentiem.

Personāls ir veltījis laiku pasākuma plānošanai un organizēšanai, ir noīrētas telpas, daži semināra vadītāji ieradīsies no ārvalstīm, un būs jāpublicē pasākuma protokols. Ir radušās arī netiešās izmaksas, kas saistītas ar personālu (grāmatvedības izmaksas, ar direktoru saistītas izmaksas u. c.) un elektroenerģiju, tālruņu izmantošanu, IT atbalstu u. c.

Budžeta projekts ir šāds: ([18])

Kopējās tiešās izmaksas	**45 000**
Tiešās personāla izmaksas	30 000
Telpu izmaksas	4 000
Ceļa izdevumi	5 000
Maltītes	1 000
Informācija/publicitāte	5 000

Kopējās netiešās izmaksas	**7 000**
Netiešās personāla izmaksas	4 000
Elektrība, tālrunis	3 000

Vadošā iestāde un saņēmējs šo budžetu ir apsprieduši un apstiprinājuši. Vienkāršotu izmaksu iespējas aprēķina pamatā būs vadošajai iestādei sniegtā un tās pārbaudītā informācija.

Vadošā iestāde varētu nolemt aprēķināt dotāciju, ņemot vērā vienības izmaksas, kuru pamatā ir semināra dalībnieku skaits: vienības izmaksas = 52 000 EUR / 50 = 1 040 EUR vienam dalībniekam.

Vadošās iestādes un saņēmēja sagatavotajā dokumentā, kurā izklāstīti darbības atbalsta nosacījumi, jānorāda vienības izmaksu definīcija (kas ir dalībnieks), dalībnieku maksimālais (minimālais) skaits, revīzijas liecības un vienības izmaksas (1 040 EUR).

Dokumentā, kurā izklāstīti darbības atbalsta nosacījumi, ir jāsniedz atsauce uz KNR 53. panta 3. punkta b) apakšpunktu.

Papildu piemēri par to, kā izveidot vienkāršotu izmaksu iespējas, pamatojoties uz budžeta projektu, ir sniegti 1. pielikumā.

([18]) Šis budžeta projekts ir tikai piemērs. To nevajadzētu uzskatīt par pietiekami sīki izstrādātu budžeta projektu.

3.2.3. *Savienības politikas virzienos piemērojamo vienkāršotu izmaksu iespēju izmantošana*

Saskaņā ar KNR 53. panta 3. punkta c) apakšpunktu un 94. panta 2. punkta c) apakšpunktu vadošā iestāde var izmantot atbilstošās vienības izmaksas, fiksētas summas maksājumus un vienotas likmes, kas Savienības politikas virzienos ir piemērojamas **līdzīga veida darbībai**. Galvenais šīs metodes mērķis ir saskaņot Savienības politikas virzienos piemērotos noteikumus. Mērķis ir precizēt, ka gadījumos, kad attiecībā uz konkrētu darbības veidu ir jau izstrādātas vienkāršotas izmaksu iespējas, kas jāievēro ES politikā, dalībvalstij tas nav jādara vēlreiz atbilstīgi KNR fondu politikai un tā var atkārtoti izmantot jau izveidoto metodi un tās rezultātus.

Visas saskaņā ar Savienības politikas virzieniem piemērojamās metodes var izmantot līdzīgām darbībām, ja **Savienības politikas virzieni ir spēkā** laikā, kad tiek noteikta metodoloģija. Savienības politikas virzienos paredzētās metodes var izmantot bez papildu aprēķiniem.

Katra metode jāizmanto **kopumā** (piemēram, tiešo/netiešo izmaksu noteikšana, attiecināmie izdevumi, tvērums, atjauninājumi), nevis tikai tās rezultāts (iegūtā likme x %). Ir jāievēro vispārējs princips, ka būtu jāņem vērā visi metodes elementi, kas varētu ietekmēt vienības izmaksas / fiksēto summu / vienoto likmi. Nepieciešama pārbaude katrā atsevišķā gadījumā.



KNR nav norādes par to, kā noteikt darbību līdzību. Vadošās iestādes pienākums ir katrā atsevišķā gadījumā novērtēt, vai ir izpildīts **līdzības** nosacījums.

Ja plānošanas periodā Savienības politikas virzienos īstenotā metode ir mainīta, konkrētās izmaiņas būtu jāpiemēro arī tām darbībām, kas atlasītas izsludinātajos uzaicinājumos pēc izmaiņu ieviešanas.

Visas izmaiņas Savienības politikas virzienos piemērojamajā metodē, kas izmantota, lai noteiktu metodoloģiju saskaņā ar KNR 94. panta 2. punkta c) apakšpunktu, jāatspoguļo KNR V un VI pielikuma 1. papildinājumā, proti, jāpieprasa programmas grozījumi, kas jāapstiprina ar Komisijas lēmumu.

Vienkāršotu izmaksu iespēju piemēri Savienības politikas virzienos:

— **programma "*Erasmus+*":** programmā izmanto fiksētas summas maksājumus un vienības izmaksas (piemēram, likmes braucienu attālumam, lingvistiskajam atbalstam, sagatavošanās apmeklējumiem, kursu maksām, intensīvo programmu organizēšanai);

— **programma "Pilsoņi, vienlīdzība, tiesības un vērtības" (*CERV*):** fiksētas summas maksājumus vienam *in situ* un klātienes pasākumu dalībniekam nosaka EK lēmumā, ar ko atļauj izmantot fiksētas summas maksājumus darbībām saskaņā ar *CERV* programmu (2021.–2027. gads);

— **pamatprogramma "Apvārsnis Eiropa":** pamatprogrammā "Apvārsnis Eiropa" piemēro trīs veidu VII (vienoto likmi, vienības izmaksas, fiksētas summas maksājumus), ko nosaka Komisijas lēmumos; piemēram, vienības izmaksas MVU īpašniekiem, vienības izmaksas personāla mobilitātei, fiksētas summas maksājumi un vienības izmaksas Marijas Sklodovskas-Kirī vārdā nosauktajām darbībām;

— **Eiropas Solidaritātes korpuss:** lēmums, ar ko atļauj izmantot fiksētas summas maksājumus, vienības izmaksas (piemēram, ceļa izdevumiem, organizatoriskā atbalsta, projektu vadības atbalsta, personāla izmaksu, lingvistiskā atbalsta, konsultāciju izmaksām) un vienotas likmes finansējumu brīvprātīgā darba, stažēšanās, darba un solidaritātes projektiem.

3.2.4. *Atbilstīgi dotāciju shēmām, kuras pilnībā finansē dalībvalstis, piemērojamo vienkāršotu izmaksu iespēju izmantošana*

Saskaņā ar KNR 53. panta 3. punkta d) apakšpunktu un 94. panta 2. punkta d) apakšpunktu vadošā iestāde **līdzīga veida darbībai** var izmantot atbilstošās vienības izmaksas, fiksētas summas maksājumus un vienotās likmes, kas piemērojamas atbilstīgi dotāciju shēmām, kuras pilnībā finansē dalībvalsts. Vienkāršotu izmaksu iespējas, ko izmanto saskaņā ar valsts atbalsta shēmām (piemēram, stipendijām, dienas naudas shēmām), var izmantot bez papildu aprēķiniem, ja **valsts shēmas ir spēkā metodoloģijas izstrādes laikā**.

Saskaņā ar KNR 54. panta otro daļu vienotas likmes netiešajām izmaksām, ko aprēķina saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 1303/2013 67. panta 5. punkta a) apakšpunktu, t. i., pamatojoties uz taisnīgu, objektīvu un pārbaudāmu metodi, var izmantot līdzīgām darbībām, ko finansē 2021.–2027. gada plānošanas periodā. Šīs vienotās likmes var izmantot KNR 54. panta pirmās daļas c) punkta vajadzībām, t. i., lai pamatotu likmi līdz 25 % apmērā no attiecināmajām tiešajām izmaksām netiešo izmaksu atlīdzināšanai. Tādējādi uz šīm vienotajām likmēm attiecas KNR 54. panta pirmās daļas c) punktā noteiktais ierobežojums līdz 25 %.

Visas piemērojamās valstu metodes **var izmantot līdzīgām darbībām, ko atbalsta no KNR fondiem** (sk. 3.2.3. iedaļu par jēdzienu "līdzība"). Piemēram, darbību, kas atbalsta māceklību un ko pilnībā finansē no valsts / reģionālajiem resursiem, var uzskatīt par valsts shēmu. Metode būtu **atkārtoti jāizmanto kopumā**, nevis tikai tās rezultāts. Var izmantot arī reģionālā līmenī vai citas vietējā līmenī piemērotas aprēķina metodes, taču parasti tās **jāpiemēro tajā pašā vai mazākā ģeogrāfiskajā teritorijā, kurā tās izmanto** (tādējādi, ja metodoloģiju piemēro tikai vienā reģionā, to var atkārtoti izmantot attiecīgajā reģionā, taču nedrīkst piemērot citā šīs dalībvalsts reģionā, kurā metodoloģiju nepiemēro). Tomēr, ja apstākļi ir pietiekami salīdzināmi, citas piemērotās metodes var izmantot kā piemēru vai paraugu (sk. 3.2.7. iedaļu).

Ja plānošanas periodā metode ir mainīta, konkrētās izmaiņas būtu jāpiemēro darbībām, kas atlasītas uzaicinājumos, kuri izsludināti pēc izmaiņu veikšanas.

Visas izmaiņas valsts metodē, kas izmantota, lai noteiktu metodoloģiju saskaņā ar KNR 94. panta 2. punkta d) apakšpunktu, jāatspoguļo KNR V un VI pielikuma 1. papildinājumā, proti, jāpieprasa programmas grozījumi, kas jāapstiprina ar Komisijas lēmumu.

3.2.5. *Tādu vienotu likmju un īpašu metožu izmantošana, kas noteiktas KNR vai konkrētu fondu regulās vai pamatojoties uz tām*

KNR un konkrētu fondu regulās ir noteiktas vairākas konkrētas vienotas likmes, t. i., standartizētas vienotas likmes. KNR un *Interreg* regulā noteiktās vienotās likmes ir aplūkotas iepriekš 2.2. sadaļā. Mērķis ir nodrošināt tiesisko noteiktību un samazināt ar sistēmas izstrādi saistīto sākotnējo darba slodzi vai vajadzīgos datus, lai izveidotu vienotas likmes sistēmu, jo netiek prasīts aprēķināt piemērojamās likmes. Tomēr šādas metodes nav elastīgas un piemērotas visu veidu darbībām.

Vienkāršotu izmaksu iespējas, kas noteiktas "augšējā līmenī" ar Komisijas lēmumu, ar ko apstiprina programmu vai programmas grozījumu, kā noteikts KNR 94. panta 3. punkta pirmajā daļā un KNR V un VI pielikuma 1. papildinājumā, konkrētajai programmai var izmantot "apakšējā līmenī", pamatojoties uz KNR 53. panta 3. punkta e) apakšpunktu. Tomēr VII var izmantot tikai tad, ja tā ir paredzēta, lai segtu saņēmēju izmaksas atbilstoša (vai tāda paša) veida darbībā, un pretējā gadījumā tā nav faktisko izmaksu uzticama aizstājējvērtība. Turklāt vienkāršotu izmaksu iespējas, kas noteiktas, pamatojoties uz KNR 94. panta 3. punktu, attiecas uz konkrētām programmām, un tās nevar automātiski izmantot citu programmu īstenošanai vai citās dalībvalstīs. Tomēr programmu iestādes tās var izmantot kā piemēru, lai izstrādātu savu programmu shēmas, kas jāiesniedz Komisijai apstiprināšanai.

Papildu metodes var noteikt ar konkrētu fondu regulām (atsauci skatīt tabulā 2.2.1. iedaļā).

KNR 53.–56. pants neattiecas uz trešām personām, kurām izmaksas atlīdzina darbības saņēmēji. Tas nozīmē, ka KNR vai konkrētu fondu regulu noteikumus (izņemot, ja norādīta konkrēta atsauce uz šādiem noteikumiem) tieši nepiemēro turpmākam saņēmēju atbalstam trešām personām. *Interreg* mazo projektu fonda gadījumā saņēmējs, pārdalot atbalstu galasaņēmējiem, var noteikt VII piemērošanas metodoloģiju, iedvesmojoties no KNR vai *Interreg* noteikumiem par VII.

3.2.6. *Iepriekšējos plānošanas periodos piemēroto vienkāršotu izmaksu iespēju izmantošana*

Ir iespējams izmantot iepriekšējos plānošanas periodos noteikto metodoloģiju, ja iepriekšējā plānošanas perioda nosacījumi joprojām ir aktuāli un ir spēkā 2021.–2027. gada plānošanas periodā (darbību veids, segto izmaksu kategorijas utt.) un ja sākotnējie dati ir revidējami. Šādā gadījumā vadošajai iestādei (vai *Interreg* programmu uzraudzības komitejai) būtu jānodrošina, ka metodoloģija tiek pielāgota jaunajiem tiesību aktiem, kas piemērojami 2021.–2027. gada plānošanas periodā. Ja šādu metodoloģiju ierosina "augšējā līmenī", revīzijas iestādei tā būtu jāizvērtē pašreizējā brīdī (ja metodoloģija revidēta iepriekšējos plānošanas periodos, var paļauties uz iepriekš veikto revīzijas darbu ar nosacījumu, ka ir pieejamas atbilstīgas revīzijas liecības).

3.2.7. *Tajā pašā dalībvalstī vai citās dalībvalstīs noteiktu vienkāršotu izmaksu iespēju atkārtota izmantošana*

Dalībvalstī vienlaikus var tikt izmantotas dažādas vienkāršotu izmaksu metodes, proti, VII, kas noteiktas konkrētās vai visās valsts / reģionālajās programmās augšējā un/vai apakšējā līmenī. Šīs metodes var būt interesantas citu programmu vai citu dalībvalstu vadošajām iestādēm, kuras vēlas izveidot līdzīgas shēmas. Tomēr, tā kā šādas vienkāršotu izmaksu iespējas un to attiecīgās summas / likmes ir noteiktas konkrētām programmām (vai pat uzaicinājumiem), tās nevar automātiski izmantot attiecībā uz citām programmām vai citās dalībvalstīs. Vadošajām iestādēm ir jāpārskata metodoloģija un vajadzības gadījumā tā jāpielāgo savas programmas specifikai (darbību veidam, segto izmaksu kategorijām utt.). Turklāt arī datu avoti, aprēķini un summas ir jāpielāgo programmai, saskaņā ar kuru VII tiks īstenotas.

Šie apsvērumi attiecas uz vienkāršotu izmaksu iespēju izstrādi gan augšējā, gan arī apakšējā līmenī. "Augšējā līmenī" VII pirms tās iesniegšanas Komisijai ir jāizvērtē revīzijas iestādei. Ja jauno VII izmanto apakšējā līmenī, ir ļoti ieteicams lūgt revīzijas iestādi veikt to *ex ante* novērtējumu.

3.3. **Procedūras posmi vienkāršotu izmaksu iespējas apstiprināšanai programmā ("augšējā līmenī")**

Saskaņā ar KNR 94. panta 1. punktu vienkāršotu izmaksu iespējas Savienības ieguldījuma programmā atlīdzināšanai var pamatot ar summām un likmēm, kas noteiktas lēmumā, ar kuru apstiprina programmu vai programmas grozījumu. Dalībvalstis var izmantot arī vienkāršotu izmaksu iespējas, kas noteiktas Komisijas pieņemtā deleģētajā aktā (sk. 4.4. sadaļu).

Saskaņā ar KNR 94. panta 2. punktu dalībvalstīm ir jāiesniedz Komisijai priekšlikums saskaņā ar KNR V vai VI pielikuma 1. papildinājumā noteiktajām veidnēm kā daļa no programmas iesniegšanas vai tās grozījumu pieprasījuma. Tādējādi piemēro programmas apstiprināšanas vai grozīšanas procedūru.

1. papildinājumā noteiktā veidne ir jāiesniedz, ja vienkāršotu izmaksu iespējas piemēro "augšējā līmenī", neatkarīgi no atlīdzināšanas veida vadošās iestādes un saņēmēja starpā. 1. papildinājumā noteiktā veidne nav jāiesniedz, ja vienkāršotu izmaksu iespējas piemēro tikai "apakšējā līmenī" vai ja vienkāršotu izmaksu iespējas noteiktas deleģētajā aktā. VII summas un korekcijas metodes nosaka ar deleģēto aktu saskaņā ar KNR 94. panta 4. punktu (sk. 4.4. sadaļu).

Pirms programmas vai grozījuma pieprasījuma iesniegšanas ir ieteicama **neformāla informācijas apmaiņa ar Komisiju**, jo tā atvieglo un paātrina oficiālās apstiprināšanas procedūru.

Iesniedzot KNR V un VI pielikuma 1. papildinājumu, dalībvalstij(-īm) vai *Interreg* programmas īstenotājam ir jānorāda vienkāršotu izmaksu iespēju aprēķinā izmantotais datu avots, sniedzot sīki izstrādātu informāciju par to, kas sagatavojis, savācis un reģistrējis datus, kur dati tiek glabāti, par visiem robeždatumiem un validāciju. Pirms KNR V vai VI pielikuma 1. papildinājuma iesniegšanas Komisijai revīzijas iestāde savā revīzijas novērtējumā vērtē, vai izmantotie dati ir uzticami un būtiski.

Dalībvalstu iesniegto priekšlikumu **pozitīvs *ex ante* novērtējums, ko veikusi revīzijas iestāde,** ir priekšnoteikums, lai 1. papildinājumu varētu iesniegt Komisijai apstiprināšanai.

Lēmumā, ar ko apstiprina vai groza programmu, nosaka darbību veidus, uz kuriem attiecas atlīdzināšana, pamatojoties uz 1. papildinājumā iekļautajām vienkāršotu izmaksu iespējām, definīciju un summas, ko sedz ar šīm VII, kā arī summu korekcijas metodes.

Programmā apstiprinātās vienkāršotu izmaksu iespējas kļūst obligāti piemērojamas un vairs nav iespējams Savienības ieguldījumu attiecīgajos darbību veidos atlīdzināt citā veidā (piemēram, pamatojoties uz izmaksām, kuras faktiski radušās).

Papildu norādījumus un piemērus par to, kā aizpildīt 1. papildinājumu, sk. 2. pielikumā.

3.4. **Vienkāršotu izmaksu iespēju pielāgošana laika gaitā (korekcijas metode)**

Metodoloģija, ar ko nosaka vienkāršotu izmaksu iespējas, var ietvert vienkāršotu izmaksu iespēju summu korekcijas metodes aprakstu. Summu koriģēšana nav obligāta, bet tā ir **ļoti ieteicama**, jo īpaši attiecībā uz vienkāršotu izmaksu iespējām, ko izmanto ilgākā laikposmā, lai ņemtu vērā inflāciju vai ekonomiskās pārmaiņas (piemēram, enerģijas izmaksu, atalgojuma līmeņa u. c. izmaiņas) un nodrošinātu, ka vienkāršotu izmaksu iespēja joprojām nodrošina faktisko izmaksu uzticamas aizstājējvērtības. Turklāt, ja vienkāršotu izmaksu iespēju ko izmanto "augšējā līmenī", korekcijas metode ir iekļauta KNR V un VI pielikuma 1. papildinājumā, korekcijas piemērošana netiek uzskatīta par vienkāršotu izmaksu iespēju metodoloģijas grozīšanu un nerada pienākumu grozīt programmu.

Metodoloģijā, ar ko nosaka vienkāršotu izmaksu iespējas, būtu jāiekļauj pietiekama informācija par paredzēto korekcijas metodi (piemēram, izmantoto indeksu, termiņiem un korekciju veikšanas biežumu, korekciju aprēķināšanas formulu utt.).



Laba prakse ir sasaistīt korekciju ar indeksu, kas raksturīgs galvenajām izmaksu kategorijām, kuras sedz ar vienkāršotu izmaksu iespējām, bet dalībvalstis var pēc saviem ieskatiem noteikt citas korekcijas metodes, ja tās ir dokumentētas un pienācīgi pamatotas.

Vadošā iestāde (vai *Interreg* programmu uzraudzības komiteja) var nolemt metodoloģijā neiekļaut korekcijas metodi, ja tā uzskata, ka vienkāršotu izmaksu iespējas to piemērošanas laikā nebūs jākoriģē.

4. NODAĻA. VIENKĀRŠOTU IZMAKSU IESPĒJU ĪSTENOŠANA

4.1. **"Augšējā līmenī" noteikto vienkāršotu izmaksu iespēju piemērošanā izmantotā valūta**

Saskaņā ar KNR 87. pantu visas summas, kas noteiktas programmās un ko dalībvalstis paziņojušas vai deklarējušas Komisijai, jāizsaka *euro*. Šis noteikums attiecas arī uz KNR V vai VI pielikuma 1. papildinājumu, jo papildinājums ir daļa no programmas. Praktiski tas nozīmē, ka:

— vienkāršotu izmaksu iespēju summas KNR V un VI pielikuma 1. papildinājumā jāizsaka *euro*;

— lēmumā, ar ko apstiprina programmu vai programmas grozījumu, jāiekļauj summas, kas izteiktas *euro*;

— arī vienkāršotu izmaksu iespēju summas, kas jāiekļauj maksājumu pieteikumos, ir jāizsaka *euro*.



Neatkarīgi no konvertēšanas rezultāta valsts līmenī summa, kas jāiekļauj maksājuma pieteikumā Komisijai, nevar atšķirties no vienkāršotu izmaksu iespējas summas, kas apstiprināta Komisijas lēmumā.



Dalībvalstīm, kuras nav pieņēmušas *euro* par savu valūtu, šīs prasības var palielināt risku, ka *euro* un valsts valūtas maiņas kursa svārstību dēļ summas, kas iekļaujamas maksājumu pieteikumos, var atšķirties no summām, ko vadošās iestādes atlīdzina saņēmējiem valsts valūtā.

Dalībvalstis var mazināt šo risku, piemēram, KNR V un VI pielikuma 1. papildinājumā paredzot:

— fiksētu valūtas maiņas kursu (piemēram, pamatojoties uz valūtas maiņas kursa prognozi);

— korekcijas metodi, kas novērš to, ka summas, ko Komisija atlīdzina *euro*, atšķiras no summām, ko vadošās iestādes atlīdzina saņēmējiem (piemēram, lai koriģētu 1. papildinājumā izmantoto valūtas maiņas kursu iepriekš noteiktas novirzes (augšupējas vai lejupējas) gadījumā, ja *InforEuro* vietnē publicētais valūtas maiņas kurss noteiktā laikposmā atšķiras no sākotnējā valūtas maiņas kursa laikā, kad 1. papildinājums iesniegts Komisijai).

4.2. **Programmā pieņemto vienkāršotu izmaksu iespēju piemērošana laika gaitā**

Komisija sāk atlīdzināšanu dalībvalstij, pamatojoties uz vienkāršotu izmaksu iespējām, tiklīdz tās būs apstiprinātas programmā ar Komisijas lēmumu, ar ko apstiprina programmu vai tās grozījumus. Tikai no minētā brīža vadošā iestāde saskaņotās summas var iekļaut Komisijai iesniegtajos maksājumu pieteikumos.

Tomēr pastāv iespēja, ka vienkāršotu izmaksu iespējas jau tiek īstenotas saņēmēju līmenī, pirms Komisija ir apstiprinājusi saskaņā ar KNR V un VI pielikuma I papildinājumu iesniegto metodoloģiju. Kamēr nav pieņemts lēmums saskaņā ar KNR 94. panta 3. punktu, vadošā iestāde var deklarēt Komisijai summas, kas atbilst izmaksām, kuras vadošā iestāde ir atlīdzinājusi saņēmējiem ("apakšējais līmenis"). Tas nozīmē, ka vadošās iestādes vienkāršotu izmaksu darbību izdevumus var iekļaut maksājuma pieteikuma B slejā (KNR XXIII pielikums) saskaņā ar KNR 91. panta 4. punkta c) apakšpunktu (sīkāku informāciju par maksājumu pieteikumiem sk. 4.3. sadaļā). Tomēr B slejā deklarētos izdevumus nevajadzētu vēlreiz iekļaut maksājuma pieteikuma C slejā.



Ciktāl iespējams, lai izvairītos no jebkādām iespējamām neatbilstībām starp metodēm, kas apstiprinātas abos līmeņos attiecībā uz vienām un tām pašām vienkāršotu izmaksu iespējām, dalībvalstīm tiek ieteikts iesniegt vienkāršotu izmaksu iespēju saskaņā ar KNR 94. pantu un saņemt Komisijas apstiprinājumu "augšējam līmenim", pirms attiecīgās vienkāršotu izmaksu iespējas tiek izmantotas "apakšējā līmenī".

Tiklīdz ir pieņemts lēmums par programmu vai tās grozījumiem, Komisija sāk atlīdzināt Savienības ieguldījumu programmā, pamatojoties uz tajā paredzētajām vienkāršotu izmaksu iespējām. Vadošā iestāde iekļauj šīs summas maksājuma pieteikuma C slejā (KNR XXIII pielikums) saskaņā ar KNR 91. panta 4. punkta b) apakšpunktu (sk. arī 4.3. sadaļu).

Komisijas lēmums, ar ko apstiprina vienkāršotu izmaksu iespēju saskaņā ar KNR 94. pantu, neietekmē izdevumu attiecināmību, t. i., šā lēmuma rezultātā jauni izdevumi nekļūs par attiecināmiem izdevumiem. Noteikumi par izdevumu attiecināmību ir izklāstīti valsts noteikumos un KNR 63. pantā. Komisijas lēmums ietekmē tikai veidu, kādā Komisija atlīdzina dalībvalstīm.

4.3. **Vienkāršotu izmaksu iespēju deklarēšana maksājumu pieteikumos**

KNR 91. panta 3. punktā ir noteikts, ka maksājuma pieteikumi jāiesniedz saskaņā ar KNR XXIII pielikumu attiecībā uz katru prioritāti (konkrētais mērķis un darbības veids *AMIF*, *BMVI* un IDF programmām) un – attiecīgā gadījumā – reģiona kategoriju.

Vienkāršotu izmaksu iespējām, ko izmanto **"augšējā līmenī"**, summas, kas apstiprinātas ar KNR 94. panta 3. punktā minēto Komisijas lēmumu vai noteiktas KNR 94. panta 4. punktā minētajā deleģētajā aktā, ir jādeklarē **KNR XXIII pielikuma C slejā**.

Vienkāršotu izmaksu iespēju summas, ko dalībvalsts noteikusi "**apakšējā līmenī"**, lai saņēmējiem atlīdzināšanu veiktu dalībvalstis, **uz kurām neattiecas "augšējā līmenī" izmantotās VII,** iekļauj **KNR XXIII pielikuma B slejā**. Saskaņā ar KNR 91. panta 4. punkta c) apakšpunktu dotācijām, ko atlīdzina vienkāršotu izmaksu iespēju veidā, maksājuma pieteikumā iekļautās summas ir izmaksas, kas aprēķinātas, pamatojoties uz piemērojamo bāzi (t. i., VII).

Lai izvairītos no vienu izdevumu dubultas finansēšanas, summas, kas saņēmējiem atlīdzinātas gadījumos, uz kuriem attiecas KNR 91. panta 4. punkta b) apakšpunkts, t. i., Savienības ieguldījumu atlīdzināšanu vienkāršotu izmaksu iespēju veidā, kas norādītas C slejā, nedrīkst iekļaut B slejā. Vienkāršotu izmaksu iespējas maksājumu pieteikumos un pārskatos tiek deklarētas atšķirīgi. Konkrētāk, pārskatu A slejā iekļauj kopējo attiecināmo izdevumu summu, kas deklarēta atlīdzināšanai (t. i., faktiskās izmaksas, ar izmaksām nesaistītu finansējumu un visas VII neatkarīgi no tā, vai uz tām attiecas vai neattiecas KNR 94. pants).

Ar Komisijas lēmumu apstiprinātās summas ir saistošas, un tādējādi dalībvalstīm ir jāpaziņo Komisijai apstiprinātās summas, t. i., tā nevar maksājumu pieteikumos iekļaut summas, kas atšķiras no tām, kuras norādītas lēmumā par programmas apstiprināšanu (vai tās grozījumiem). Lai izmainītu summas, uz kurām neattiecas lēmumā, ar ko apstiprina programmu (vai tās grozījumus), noteiktā korekcijas metode, būtu jāgroza lēmums.



Saskaņā ar KNR 93. panta 5. punktu atbalsts, kas no fondiem izmaksāts prioritātei pēdējā grāmatvedības gada atlikuma maksājuma veidā, nepārsniedz nevienu no šādām summām:
— publisko ieguldījumu, kas deklarēts maksājuma pieteikumos;
— atbalstu no fondiem, kas izmaksāts vai ko paredzēts izmaksāt saņēmējiem;
— summu, ko pieprasījusi dalībvalsts.

4.4. **Komisijas deleģētajos aktos noteikto vienkāršotu izmaksu iespēju izmantošana**

Saskaņā ar KNR 94. panta 4. punktu Komisija var pieņemt deleģēto aktu, nosakot Savienības līmeņa vienības izmaksas, fiksētas summas maksājumus, vienotas likmes, to summas un korekcijas metodes atbilstīgi KNR 94. panta 2. punktā noteiktajām aprēķina metodēm.

Pēc deleģētā akta pieņemšanas dalībvalstis var pieprasīt atlīdzināt Savienības ieguldījumu programmā, izmantojot summas un likmes, kas noteiktas aktā (un attiecīgā gadījumā koriģētas saskaņā ar deleģētajā aktā apstiprinātajām korekcijas metodēm); šīs summas ir jādeklarē **KNR XXIII pielikuma C slejā**. Ir būtiski, lai, īstenojot darbību, tiktu ievēroti deleģētā akta noteikumi, *inter alia* par attiecināmajām darbībām un revīzijas liecībām. Dalībvalstis var iesniegt savus maksājumu pieteikumus par attiecīgajām summām, kas noteiktas deleģētajā aktā, bez Komisijas iepriekšēja apstiprinājuma.

5. NODAĻA. HORIZONTĀLIE PRINCIPI

5.1. **Publiskais iepirkums un vienkāršotu izmaksu iespēju izmantošana**

Kopš 2021.–2027. gada plānošanas perioda vienkāršotu izmaksu iespējas var izmantot arī darbībā vai projektā, kas ir daļa no darbības, kuru saņēmējs īsteno tikai publiskā iepirkuma ietvaros.

Darbības, uz kurām attiecas publiskā iepirkuma līgumi, Komisija uzskata par darbībām, kuras īsteno, piešķirot publiskos līgumus saskaņā ar Direktīvu 2009/81/EK, Direktīvu 2014/24/ES un Direktīvu 2014/25/ES vai slēdzot publiskus līgumus, kuru vērtība ir zemāka par tajās pašās direktīvās noteiktajām robežvērtībām, pamatojoties uz valsts tiesību aktiem.



No prasības obligāti izmantot vienkāršotu izmaksu iespējas nav atbrīvotas darbības, kuru izmaksas nepārsniedz 200 000 EUR un kuras tiek īstenotas tikai publiskā iepirkuma ietvaros. Vadošajām iestādēm (vai *Interreg* programmu uzraudzības komitejām) būs jānodrošina noteikumu par vienkāršotu izmaksu iespējām un Savienības un valstu noteikumu par publiskā iepirkuma līgumu slēgšanas tiesību piešķiršanu saskaņotība.

Faktam, ka darbība pilnībā tiek īstenota, izmantojot iepirkumu, nevajadzētu ietekmēt KNR 53. panta 3. punktā un 94. panta 2. punktā noteiktās aprēķina metodes, kas ir vienādas visiem darbību veidiem neatkarīgi no tā, vai tās pilnībā īsteno vai neīsteno, izmantojot iepirkumu. Vadošajām iestādēm būtu jāizstrādā metodoloģija, kas pamatota ar pietiekami ticamiem datiem, un jāparedz korekcijas metodes, kas nodrošinātu, ka vienkāršotu izmaksu iespēju summas joprojām ir faktisko izmaksu aizstājējvērtības darbību īstenošanas laikā. Vienkāršotu izmaksu iespēju summas koriģēšana atbilstīgi cenām, kas izriet no publiskā iepirkuma līgumiem, kuru slēgšanas tiesības ir piešķirtas saistībā ar konkrēto darbību, nav atļauta. Turklāt vadošajām iestādēm vienkāršotu izmaksu iespējas, tai skaitā visas korekcijas metodes, būtu jānosaka *ex ante*, un tās būtu jāiekļauj dokumentā, kurā izklāstīti atbalsta nosacījumi.

5.2. **Vienkāršotu izmaksu iespēju atbilstība noteikumiem par valsts atbalstu**

Jāuzsver, ka Līgumā paredzētie valsts atbalsta noteikumi ir jāpiemēro vispārēji. Ja finansējums, kas sniegts VII veidā "apakšējā līmenī", ir uzskatāms par valsts atbalstu LESD 107. panta nozīmē, šie noteikumi ir jāievēro.

Tāpēc vadošajām iestādēm (vai *Interreg* darbību uzraudzības komitejām) ir jānodrošina izmaksu kategorijām, attiecībā uz kurām ir noteiktas vienkāršotu izmaksu iespējas, attiecināmība gan saskaņā ar KNR fondu noteikumiem, gan valsts atbalsta noteikumiem. Tām arī ir jānodrošina, ka tiek ievērota valsts atbalsta noteikumos paredzētā maksimālā atbalsta intensitāte un stimulējoša ietekme. Ja maksā kompensāciju par vispārējas tautsaimnieciskas nozīmes pakalpojumiem, kas ir valsts atbalsts, ir jāņem vērā kompensācijas summa.

ES valsts atbalsta noteikumi paredz, ka par visiem jaunajiem atbalsta pasākumiem iepriekš jāpaziņo Komisijai. Dalībvalstīm ir jāsagaida Komisijas lēmums, un tikai pēc tam tās var īstenot pasākumu. Grupu atbrīvojuma regulās, t. i., Vispārējā grupu atbrīvojuma Regulā (ES) Nr. 651/2014 (VGAR) ([19]) un cita starpā Zivsaimniecības grupu atbrīvojuma regulā 2022/2473 (ZGAR) ([20]), ir paredzēts dalībvalstu atbrīvojums no pienākuma paziņot Komisijai par atbalsta shēmām un *ad hoc* atbalstu, kas atbilst tajās paredzētajiem nosacījumiem. Līdzīgi arī lēmumā par valsts atbalstu attiecībā uz kompensāciju par sabiedriskajiem pakalpojumiem, kas sniegti saistībā ar vispārējas tautsaimnieciskas nozīmes pakalpojumiem ([21]) ("VTNP lēmums"), ir paredzēti nosacījumi, ar kādiem valsts atbalsts attiecībā uz kompensāciju par sabiedriskajiem pakalpojumiem dažiem uzņēmumiem, kuriem uzticēts sniegt pakalpojumus ar vispārēju tautsaimniecisku nozīmi, ir atbrīvots no iepriekšējas paziņošanas prasības. Izstrādājot valsts atbalstu, būtu jāņem vērā arī citi dokumenti, piemēram, Komisijas pamatnostādnes ([22]) konkrētām nozarēm, jo tajos ir paredzēti nosacījumi, ar kādiem paziņoto valsts atbalstu var uzskatīt par saderīgu ar iekšējo tirgu.

Tomēr ne uz visu atbalstu, ko piešķir valsts iestādes, attiecas Savienības valsts atbalsta noteikumi. Pirmkārt, būtu jāizvērtē, vai darbībai piešķirtais atbalsts ir uzskatāms par valsts atbalstu LESD 107. panta 1. punkta nozīmē. Plašāka informācija par valsts atbalsta jēdzienu ir pieejama Komisijas paziņojumā par valsts atbalsta jēdzienu ([23]), kurā paskaidrots, kā Komisija izprot Līguma 107. panta 1. punktu, kā to interpretējusi Eiropas Savienības Tiesa. Būtu jāņem vērā arī regulu ([24]) noteikumi par *de minimis* atbalstu. Atbalsts, kas ir *de minimis* atbalsts, nav uzskatāms par valsts atbalstu Līguma 107. panta 1. punkta nozīmē. Tāpēc, ja darbība, ko finansē no KNR fondiem, ietilpst attiecīgās *de minimis* regulas darbības jomā, tas nozīmē, ka ieguldījums no KNR fondiem nav valsts atbalsts. Tāpēc *de minimis* atbalsta gadījumā nav jāizvērtē atbilstība valsts atbalsta noteikumiem, bet tikai tiem noteikumiem, kas attiecas uz KNR fondiem, kā arī tas, vai ir ievēroti nosacījumi, lai šo atbalstu varētu uzskatīt par *de minimis* atbalstu.

Kompensācija par vispārējas tautsaimnieciskas nozīmes pakalpojumiem (VTNP) var arī nebūt valsts atbalsts, un tādējādi valsts atbalsta noteikumi var uz tiem neattiekties. Komisijas paziņojumā par noteikumu piemērošanu kompensācijai, kas piešķirta par vispārējas tautsaimnieciskas nozīmes pakalpojumu sniegšanu ([25]), ir paskaidrots, kādos gadījumos tas notiek.

Pamatprincipi attiecībā uz vienkāršotu izmaksu iespēju saderību ar valsts atbalsta noteikumiem par tādu dotāciju atlīdzināšanu, ko dalībvalstis piešķīrušas saņēmējiem

Izmantojot vienkāršotu izmaksu iespējas, valsts atbalsta un *de minimis* noteikumi ir jāņem vērā metodoloģijas sagatavošanas posmā, kā arī darbību atlases un īstenošanas posmā atkarībā no konkrētajiem gadījumiem.

([19]) Komisijas Regula (ES) Nr. 651/2014 (2014. gada 17. jūnijs), ar ko noteiktas atbalsta kategorijas atzīst par saderīgām ar iekšējo tirgu, piemērojot Līguma 107. un 108. pantu (OV L 187, 26.6.2014., 1. lpp.).

([20]) Komisijas Regula (ES) 2022/2473 (2022. gada 14. decembris), ar kuru, piemērojot Līguma par Eiropas Savienības darbību 107. un 108. pantu, dažu kategoriju atbalstu uzņēmumiem, kas nodarbojas ar zvejas un akvakultūras produktu ražošanu, apstrādi un tirdzniecību, atzīst par saderīgu ar iekšējo tirgu (OV L 327, 21.12.2022, 82. lpp.).

([21]) Komisijas Lēmums 2012/21/ES (2011. gada 20. decembris) par Līguma par Eiropas Savienības darbību 106. panta 2. punkta piemērošanu valsts atbalstam attiecībā uz kompensāciju par sabiedriskajiem pakalpojumiem dažiem uzņēmumiem, kuriem uzticēts sniegt pakalpojumus ar vispārēju tautsaimniecisku nozīmi (OV L 7, 11.1.2012, 3. lpp.).

([22]) Sk., piemēram, Komisijas Pamatnostādnes par valsts atbalstu klimata, vides aizsardzības un enerģētikas pasākumiem (2022/C 80/01).

([23]) Komisijas paziņojums par Līguma par Eiropas Savienības darbību 107. panta 1. punktā minēto valsts atbalsta jēdzienu (OV C 262, 19.7.2016., 1. lpp.).

([24]) Komisijas Regula (ES) 2023/2831 (2023. gada 13. decembris) par Līguma par Eiropas Savienības darbību 107. un 108. panta piemērošanu *de minimis* atbalstam (OV L, 2023/2831, 15.12.2023., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2023/2831/oj); Komisijas Regula (ES) Nr. 717/2014 (2014. gada 27. jūnijs) par Līguma par Eiropas Savienības darbību 107. un 108. panta piemērošanu *de minimis* atbalstam zvejniecības un akvakultūras nozarē (OV L 190, 28.6.2014, 45. lpp.); Komisijas Regula (ES) 2023/2832 (2023. gada 13. decembris) par Līguma par Eiropas Savienības darbību 107. un 108. panta piemērošanu *de minimis* atbalstam, ko piešķir uzņēmumiem, kuri sniedz pakalpojumus ar vispārēju tautsaimniecisku nozīmi (OV L, 2023/2832, 15.12.2023., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2023/2832/oj).

([25]) Komisijas paziņojums par noteikumu piemērošanu kompensācijai, kas piešķirta par vispārējas tautsaimnieciskas nozīmes pakalpojumiem (OV C 8, 11.1.2012., 4. lpp.).

Lai nodrošinātu KNR fondu darbību atbilstību VGAR, citām grupu atbrīvojuma regulām, VTNP lēmumam un attiecīgajām Komisijas pamatnostādnēm, jāņem vērā turpmāk aprakstītie elementi.

— **Ar VII segtu izmaksu attiecināmība saskaņā ar VGAR un noteikumiem par KNR fondiem**

Pirmkārt, kad vadošā iestāde vēlas piešķirt atbalstu, kas tiek uzskatīts par valsts atbalstu, atbalsta piešķiršanas nosacījumi būtu jāpārbauda atbilstoši attiecīgajai atbalsta kategorijai / atbrīvojuma noteikumam saskaņā ar VGAR.

Pēc tam vadošajai iestādei būtu jānodrošina, ka saistībā ar šo atbalsta kategoriju **darbībai paredzētās izmaksas ir attiecināmas, pamatojoties uz attiecīgajiem atbrīvojuma noteikumiem gan saskaņā ar VGAR, gan KNR fondu noteikumiem**.

Šajā saistībā VGAR 7. panta 1. punktā ir atļauts aprēķināt saskaņā ar VGAR paredzētās attiecināmās izmaksas saskaņā ar vienkāršotu izmaksu iespējām, kas noteiktas KNR, ar nosacījumu, ka šo darbību vismaz daļēji finansē no kāda Savienības fonda, kas ļauj izmantot šīs vienkāršotu izmaksu iespējas, un ka izmaksu kategorija ir attiecināma saskaņā ar attiecīgo izņēmumu, kas paredzēts VGAR.

Tas nozīmē, ka tad, ja saskaņā ar KNR vai konkrētu fondu regulām ir izveidota vienkāršotu izmaksu iespēja, summu, kas atlīdzināta, pamatojoties uz vienkāršotu izmaksu iespēju, parasti izmantos, lai kontrolētu atbilstību valsts atbalsta noteikumiem, **ar nosacījumu, ka par šo izmaksu kategoriju kā tādu var saņemt atbalstu saskaņā ar valsts atbalsta noteikumiem un ka šis atbalsts atbilst visiem nosacījumiem, kas izklāstīti VGAR**.

Ja izmanto vienkāršotu izmaksu iespējas, izmaksu kategorijas, kas aprēķinātas, pamatojoties uz vienkāršotu izmaksu iespējām, būtu jānosaka metodoloģijā, kas izmantota, lai iegūtu vienkāršotu izmaksu iespēju summu. Ja izmanto vienkāršotu izmaksu iespējas, kas noteiktas KNR vai citos konkrēta fonda noteikumos, tas būtu jānodrošina vadošajai iestādei, izsludinot uzaicinājumus iesniegt priekšlikumus darbībām, uz kurām var attiekties valsts atbalsta noteikumi, nosakot izmaksu kategorijas, kuras šai darbībai tiks finansētas no KNR fondiem un kuras arī ir atbilstīgas nosacījumiem, kas izklāstīti VGAR. Dokumentā, kurā izklāstīti darbības atbalsta nosacījumi, būtu sīkāk jānorāda, kuras izmaksu kategorijas ir uzskatāmas par attiecināmām šai darbībai.

Vadošajām iestādēm, izsludinot uzaicinājumus iesniegt priekšlikumus darbībām, uz kurām var attiekties valsts atbalsta noteikumi, atbalsta pretendentiem ir jānosaka izmaksu kategorijas, kuras šai darbībai tiks finansētas no KNR fondiem, tādējādi ļaujot pārbaudīt to atbilstību vienam no VGAR noteikumiem, t. i., vai izmaksu kategorijas ir pienācīgi definētas un atbilst attiecīgajiem VGAR noteikumiem. Ir izmaksu kategorijas, kuras drīkst atlīdzināt no KNR fondiem, bet kuras nav attiecināmas saskaņā ar VGAR noteikumiem.

3. pielikumā ir sniegts piemērs par VII saderību ar valsts atbalsta noteikumiem.

— **Ar VII segtu izmaksu attiecināmība saskaņā ar VTNP lēmumu un noteikumiem par KNR fondiem**

Darbībai būtu jāietilpst Komisijas Lēmuma 2021/21 (VTNP lēmums) un KNR attiecīgo noteikumu par atbalsta tvērumu, kā arī konkrētu fondu regulu piemērošanas jomā.

— **Atbilstības nodrošināšana atbalsta maksimālajai intensitātei vai atbalsta maksimālajai summai saskaņā ar VGAR vai kompensācijai saskaņā ar VTNP lēmumu**

Ja vienkāršotu izmaksu iespēja ir noteikta saskaņā ar KNR 53.–56. pantu vai konkrētu fondu regulu attiecīgajiem noteikumiem, šo summu var izmantot, lai pārbaudītu atbilstību valsts atbalsta noteikumiem.

Vadošajām iestādēm ir jāizmanto saprātīga un piesardzīga hipotēze, lai nodrošinātu, ka vienkāršotu izmaksu iespēju summas ir uzticamas faktisko izmaksu aizstājējvērtības. Tas ļauj vienkāršotu izmaksu iespēju summas izmantot, lai varētu vieglāk pierādīt atbilstību maksimālajai atbalsta intensitātei, maksimālajām atbalsta summām vai paziņošanas robežvērtībām saskaņā ar VGAR vai kompensācijai saskaņā ar VTNP lēmumu. Lai nodrošinātu metodoloģijas atbilstību piemērojamajiem KNR fondu noteikumiem un valsts atbalsta noteikumiem, tiks veikta tās revīzija.

Piemērs ir sniegts 3. pielikumā.

— **Prasības par stimulējošu ietekmi ievērošana**

Saskaņā ar VGAR 6. pantu lielākajā daļā atbalsta kategoriju VGAR attiecas tikai uz atbalstu, kam ir stimulējoša ietekme. Atbalstu uzskata par tādu, kam ir stimulējoša ietekme, ja saņēmējs pirms projekta vai darbības sākšanas ir attiecīgajai dalībvalstij iesniedzis rakstveida atbalsta pieteikumu ar VGAR 6. panta 2. punktā prasīto saturu (attiecībā uz *ad hoc* atbalstu lieliem uzņēmumiem piemēro arī VGAR 6. panta 3. punktā paredzētos papildu nosacījumus).

Ja atbalsts ir valsts atbalsts, vadošajām iestādēm ir pienākums *ex ante* nodrošināt prasības par stimulējošu ietekmi ievērošanu neatkarīgi no tā, vai vienkāršotu izmaksu iespējas tiek vai netiek izmantotas. Vadošajām iestādēm ir jānodrošina, ka saņēmēji nav noslēguši nekāda veida līgumiskas vienošanās, kas apliecina vēlmi turpināt darbības pat bez atbalsta. Šādu *ex ante* pārbaudi var veikt, pieprasot atbalsta pieteikuma iesniedzējam pašdeklarāciju par to, ka tas pirms pieteikuma iesniegšanas nav uzņēmies stingras juridiskas saistības (darbu sākšana, kā definēts VGAR). Pašdeklarācijas var uzskatīt par pieņemamiem stimulējošās ietekmes pierādījumiem ar nosacījumu, ka pastāv efektīva kontroles sistēma, kas nodrošina iespēju izlases veidā šīs pašdeklarācijas pārbaudīt.

Vgar īpašie noteikumi un vienkāršotu izmaksu iespēju izmantošana

Ar VGAR 25. panta 3. punkta e) apakšpunktu ir ieviesta vienota likme līdz 20 % apmērā, ko var piemērot pētniecības un izstrādes projektos, lai aprēķinātu papildu pieskaitāmās izmaksas un citus darbības izdevumus, tai skaitā materiālu, piegāžu un līdzīgu produktu izmaksas, kas radušās tieši projekta īstenošanas rezultātā. Vienotās likmes piemērošana saskaņā ar VGAR 25. panta 3. punkta e) apakšpunktu ir alternatīva tādu vienkāršotu izmaksu iespēju izmantošanai, kas noteiktas saskaņā ar KNR programmām vai citu Savienības fondu programmām, kuras ļauj izmantot vienkāršotu izmaksu iespējas, un neskar tās. Vienotā likme jāpiemēro kopējām attiecināmajām pētniecības un izstrādes projekta izmaksām, kas noteiktas VGAR 25. panta 3. punkta a)–d) apakšpunktā. Dalībvalsts var izmantot ar VGAR ieviesto vienoto likmi attiecībā uz darbībām, ko līdzfinansē no Kohēzijas politikas fondiem saskaņā ar KNR 53. panta 3. punkta c) apakšpunktu, kā atbilstīgu vienotu likmi, kas Savienības politikas virzienos piemērojama līdzīgam darbību veidam ([26]). Piemērojot citos Savienības politikas virzienos izmantotās metodes, dalībvalstij ir jānodrošina, ka metode tiek izmantota kopumā un ka tā tiek piemērota līdzīgiem darbību veidiem.

Tādas mācību atbalsta shēmas gadījumā, uz ko attiecas VGAR 31. pants, ir iespējams piemērot vienotu likmi netiešajām izmaksām, kas aprēķinātas, pamatojoties uz KNR 54. panta pirmās daļas a) punktā uzskaitītajām tiešajām izmaksām. Lai nodrošinātu saderību, KNR 54. panta pirmās daļas a) punktā minētās netiešās izmaksas, kas aprēķinātas kā procentuālā daļa no tiešajām izmaksām, būtu jāaprēķina, pamatojoties tikai uz tiešo izmaksu kategorijām, kas VGAR 31. panta 3. punktā definētas kā attiecināmas, ņemot vērā īpašos ierobežojumus, kas katrai no tām noteikti tajā pašā VGAR normā.

5.3. **Noteikumi par ERAF un ESF+: paralēls finansējums**

Saskaņā ar KNR 25. panta 2. punktu, ja ERAF vai ESF+ sniedz atbalstu visai darbībai vai darbības daļai, par kuras izmaksām var saņemt atbalstu no otra fonda (“paralēls finansējums”), paralēlo finansējumu var izmantot līdz 15 % apmērā no šo fondu atbalsta katrai programmas prioritātei. Šai darbībai (vai tās daļai) piemēro otra fonda, proti, fonda, kas sniedz paralēlo finansējumu, attiecināmības noteikumus.

Izņemot vienotas likmes, attiecībā uz izdevumiem, kas ir attiecināmi saskaņā ar vienu vai otru fondu, var izmantot vienu vienkāršotu izmaksu iespēju. Lai varētu piemērot vienkāršotu izmaksu iespējas, joprojām tiek prasīts, lai dalībvalstis ievērotu iepriekš minēto 15 % robežvērtību.

Konkrētāk, ja paralēla finansējuma gadījumā ir piešķirts vienotas likmes finansējums, attiecībā uz katru darbības “ESF+” un “ERAF” daļu būtu jāpiemēro atsevišķa vienota likme. Darbības ESF+ un ERAF daļām attiecīgi tiks piemērotas ESF+ un ERAF vienotās likmes, ko izmanto līdzīgām darbībām. Abu likmju vidējās vērtības izmantošana nav iespējama, jo izdevumiem ir jābūt izsekojamiem, lai nodrošinātu, ka tiek ievērota paralēlā finansējuma kopējā robežvērtība 15 % apmērā. Ja otrs fonds nav noteicis līdzīga veida darbībai piemērojamo likmi (piemēram, tāpēc, ka otram fondam šo noteikumu nepiemēro, vai tāpēc, ka otrs fonds nefinansē līdzīgas darbības), vadošajai iestādei ir jālemj par piemērojamo likmi atbilstīgi vispārējiem tiesību principiem, kas paredzēti KNR 53. panta 3. punktā un 54. pantā.

([26]) Plašāku informāciju par KNR 53. panta 3. punkta c) apakšpunktā noteikto aprēķina metodi sk. 3.2. sadaļā.

1. piemērs. ESF+ un ERAF paralēlais finansējums, kas piešķirts vienības izmaksu vai fiksētu summu veidā

Ja attiecībā uz ESF+ darbību vienības izmaksas, t. i., 6 EUR/h x dalībnieku skaits, ir iekļauta infrastruktūras iegāde par 0,50 EUR/h, kas ir attiecināmie izdevumi saskaņā ar ERAF, paralēli finansētā summa būs 0,50 EUR x novadītās stundas x dalībnieku skaits.

Tas pats princips attiecas uz fiksētas summas maksājumiem – ja sīki izstrādātais budžeta projekts ietver dažus "paralēli finansētus izdevumus", tie tiks uzskaitīti un uzraudzīti atsevišķi. Piemēram, ja ESF+ programmas finansētais fiksētas summas maksājums ir 20 000 EUR, ERAF veida izdevumi ir 5 000 EUR. Darbības beigās paralēli finansētā summa būs *ex ante* noteiktā summa (5 000 EUR no 20 000 EUR) vai "nulle", ja dotācija netiek izmaksāta, jo nav sasniegts iepriekš noteiktais iznākums. Paralēli finansētajiem izdevumiem tiks piemērots arī fiksēto summu binārais princips, ja vien tas netiks mazināts, nosakot atskaites punktus.

2. piemērs. ESF+ un ERAF paralēlais finansējums, kas piešķirts kā vienotas likmes finansējums

Ja netiešajām izmaksām piemēro vienotu likmi, pamatojoties uz tiešajām izmaksām, paralēli finansētā summa būs "paralēli finansēto tiešo izmaksu" summa, kas pieskaitīta netiešajām izmaksām, kuras aprēķinātas, izmantojot šādām "paralēli finansētām tiešajām izmaksām" piemērojamo vienoto likmi.

Piemēram, ja ERAF programmas finansējums darbībai ir 15 000 EUR, "ESF+ veida" tiešās izmaksas ir 3 000 EUR, un netiešās izmaksas aprēķina kā 15 % no tiešajām izmaksām (450 EUR). Tādējādi paralēli finansētā summa būs 3 450 EUR. Ja darbības beigās tiešās izmaksas samazina, paralēli finansētā summa (tai skaitā netiešās izmaksas) būtu jāsamazina, ievērojot to pašu formulu.

5.4. **Prasības attiecībā uz datu vākšanu, glabāšanu un publicēšanu**

Saskaņā ar KNR 72. panta 1. punkta e) apakšpunktu vadošajai iestādei ir pienākums reģistrēt un uzglabāt elektroniski tos datus par katru darbību, kas nepieciešami uzraudzībai, izvērtēšanai, finanšu pārvaldībai, verifikācijām un revīzijām saskaņā ar KNR XVII pielikumu.

Saskaņā ar KNR XVII pielikuma ievadu jāaizpilda tikai tie datu lauki, kas attiecas uz konkrēto darbību. Ir paredzēti īpaši datu lauki, kas attiecas uz atlīdzināšanu vienkāršotu izmaksu iespēju veidā vai nu dotāciju atlīdzināšanai saņēmējam (86.–96. lauks), vai Savienības ieguldījuma programmās atlīdzināšanai (112.–114. lauks).

Informācija 23. un 24. datu laukā par darbuzņēmējiem, to faktiskajiem īpašniekiem, līgumiem un apakšuzņēmējiem nav jāreģistrē un jāuzglabā, ja netiešās izmaksas sedz ar vienotu likmi, vienības izmaksām vai fiksētas summas maksājumu ([27]). Ja vienkāršotu izmaksu iespēja attiecas gan uz tiešajām, gan arī uz netiešajām izmaksām, prasība ierakstīt un uzglabāt datus par darbuzņēmējiem, to faktiskajiem īpašniekiem, līgumiem un apakšuzņēmējiem attiecas tikai uz tiešajām izmaksām.

Turklāt saskaņā ar KNR 49. panta 3. punktu vadošajām iestādēm savā tīmekļvietnē jāpublicē to darbību saraksts, kuras atlasītas atbalsta saņemšanai no fondiem. KNR 49. panta 3. punktā prasītā informācija būtu jāsniedz, pamatojoties uz KNR XVII pielikumu, un KNR 49. panta 3. punkta nolūkā nebūtu jāvāc nekādi papildu dati, izņemot tos, kas iekļauti KNR XVII pielikumā. Kā minēts iepriekš, vadošajām iestādēm nav elektroniski jāreģistrē un jāglabā KNR XVII pielikumā noteiktie dati par darbuzņēmējiem saistībā ar netiešajām izmaksām, ko sedz ar vienības izmaksām, fiksētas summas maksājumiem vai vienotu likmi. Tāpēc KNR 49. panta 3. punkta a) apakšpunktā paredzētais pienākums publicēt saņēmēja darbuzņēmēju nosaukumu neattiecas uz darbuzņēmēja nosaukumu publiskā iepirkuma gadījumā saistībā ar netiešajām izmaksām, ko sedz ar vienkāršotu izmaksu iespēju.

([27]) Ņemiet vērā, ka informācija 23. laukā par darbuzņēmējiem, to faktiskajiem īpašniekiem un līgumiem ir jāreģistrē tikai tad, ja darbība tiek īstenota saskaņā ar Savienības publiskā iepirkuma noteikumiem (t. i., attiecībā uz publisko iepirkumu, kas pārsniedz Direktīvā 2014/24/ES vai Direktīvā 2014/25/ES noteiktās robežvērtības). Informācija 24. laukā par apakšuzņēmējiem ir jāreģistrē pirmā līmeņa apakšuzņēmuma līgumu slēgšanas gadījumā tikai tad, ja informācija par darbuzņēmēju ir reģistrēta 23. laukā, un tikai par apakšuzņēmuma līgumiem, kuru kopējā vērtība pārsniedz 50 000 EUR.

5.5. **Vienkāršotu izmaksu iespējas un attiecināmības periods**

KNR 63. panta 2. punkta otrajā daļā ir paredzēts, ka attiecībā uz vienības izmaksām un fiksētas summas maksājumiem **darbības, kas veido atlīdzināšanas pamatu**, jāīsteno laikposmā no dienas, kad programma iesniegta Komisijai, vai no 2021. gada 1. janvāra – atkarībā no tā, kurš no minētajiem datumiem ir agrāk, – līdz 2029. gada 31. decembrim. Tas nozīmē, ka attiecināmības periodam būtisks ir nevis faktiskais datums, kad saņēmējs ir samaksājis faktiski radušās izmaksas, bet gan darbības, kas veido atlīdzināšanas pamatu.

Vienotu likmju gadījumā saņēmējam KNR 63. panta 2. punkta pirmajā daļā noteiktajā attiecināmības periodā darbību īstenošanas gaitā var rasties un tas samaksā tikai tādu kategoriju izmaksas, kurām piemēro vienotu likmi (bāzes izmaksas), ja to pamatā ir faktiskās izmaksas. Piemēram, ja netiešās izmaksas aprēķina kā vienotu likmi līdz 25 % no attiecināmajām tiešajām izmaksām saskaņā ar KNR 54. pantu, vienotas likmes aprēķina bāzes izmaksas (darbības attiecināmās tiešās izmaksas) saņēmējam rodas un saņēmējs tās samaksā darbību īstenošanas gaitā attiecināmības periodā, proti, līdz 2029. gada 31. decembrim.

6. NODAĻA. PĀRVALDĪBAS VERIFIKĀCIJAS UN REVĪZIJA

Vienkāršotu izmaksu iespējām, izņemot standartizētām VII, ir nepieciešama **izmaksu *ex ante* tuvināšana**, pamatojoties, piemēram, uz vēsturiskajiem vai statistikas datiem. Tā kā tās ir vidējie lielumi vai mediānas summas, vai arī citu statistiski pamatotu metodoloģiju rezultāts, ir raksturīgi, ka VII var pārmērīgi vai nepietiekami ierobežotā apmērā kompensēt faktiskās izmaksas, kuras radušās saņēmējiem un kuras tie ir samaksājuši, īstenojot darbības. Tomēr tas tiek uzskatīts par pieņemamu saskaņā ar piemērojamiem noteikumiem, jo VII, kas izveidotas ar pareizu metodoloģiju, ir uzskatāmas par ticamām faktisko izmaksu aizstājējvērtībām; jebkāda šāda pārmērīga kompensēšana nav nepamatota iedzīvošanās.

Ja piemēro VII, pārvaldības verifikācijās un revīzijās netiek *ex post* pārbaudītas faktiskās izmaksas, kas radušās saņēmējiem; tajās tiek pārbaudīts, vai metodoloģija VII *ex ante* noteikšanai atbilst piemērojamiem noteikumiem un vai tā tiek pareizi piemērota.

Šajā nodaļā ir aprakstīta pieeja attiecībā uz pārvaldības verifikācijām un vienkāršotu izmaksu iespēju revīzijām.

6.1. **Vispārīga pieeja pārvaldības verifikācijām un revīzijai**

Ja vienkāršotu izmaksu iespējas tiek izmantotas "apakšējā līmenī", lai noteiktu izdevumu likumību un pareizību, gan Komisijas, gan valstu revīzijās tiek pārbaudīts, vai metodoloģija ir pareizi izstrādāta. Metodoloģijas pareiza piemērošana tiek pārbaudīta Komisijas un valstu revīziju un pārvaldības pārbaužu laikā.

KNR 74. panta 1. punkta a) apakšpunktā ir noteikts, ka **vadošajai iestādei ir jāpārliecinās, ka līdzfinansētie produkti ir piegādāti un līdzfinansētie pakalpojumi ir sniegti, ka darbība atbilst piemērojamajiem tiesību aktiem, programmai un darbības atbalsta nosacījumiem**.

Turklāt KNR 74. panta 1. punkta a) apakšpunkta ii) punktā ir noteikts, ka, ja izmaksas atlīdzināmas, pamatojoties uz vienkāršotu izmaksu iespēju, vadošajai iestādei ir **jāīsteno verifikācijas, lai pārliecinātos, ka ir izpildīti nosacījumi izdevumu atlīdzināšanai saņēmējam**.

KNR 74. panta 1. punkta a) apakšpunkta un 77. panta 1. punkta un XIII pielikuma prasības attiecībā uz to, ka līdzfinansētie produkti ir piegādāti un līdzfinansētie pakalpojumi ir sniegti un ka **darbība atbilst piemērojamiem tiesību aktiem**, nenozīmē, ka pārvaldības verifikācijās un revīzijās būtu jāpārbauda vai jāpieprasa pamatā esošos izdevumus apliecinoši dokumenti (piemēram, rēķini, maksājumus apliecinoši dokumenti). **Pārvaldības verifikācijas un revīzijas neattiecas uz faktiskajām izmaksām, kas radušās saņēmējam (piemēram, rēķiniem, kvītīm), un konkrētām publiskā iepirkuma procedūrām, kas ir pamatā izdevumu atlīdzināšanai, pamatojoties uz vienkāršotu izmaksu iespējām.** Tādējādi šos pamatā esošos finanšu vai iepirkuma dokumentus nevajadzētu pieprasīt, lai pārbaudītu izdevumus (summas), kas radušies saņēmējam, un samaksātās summas.

Tādu vienkāršotu izmaksu iespēju gadījumā, ko Komisija apstiprinājusi **"augšējam līmenim"** saskaņā ar KNR 94. panta 3. punktu, **pārvaldības verifikāciju un revīziju vienīgais mērķis ir pārbaudīt, vai ir izpildīti nosacījumi, lai Komisija varētu veikt atlīdzināšanu**.

Attiecināmības noteikumi ir jāievēro neatkarīgi no atlīdzināšanas veida. Tādējādi, pat ja darbībās izmanto VII, ir jānodrošina darbības, saņēmēja un attiecīgā gadījumā dalībnieku attiecināmība.

Revīzijas liecības

Visi dokumenti, kas vajadzīgi KNR XIII pielikumā noteiktajām revīzijas liecībām, ir jāglabā saskaņā ar KNR 69. panta 6. punkts.

Vienkāršotu izmaksu iespējas un uz risku balstītas pārvaldības verifikācijas

Saskaņā ar KNR 74. panta 2. punktu pārvaldības verifikācijas veic, pamatojoties uz *ex ante* riska novērtējumu. Ja saskaņā ar riska novērtējumu vadošajai iestādei ir jāpārbauda izdevumi, kas deklarēti VII ietvaros (VII nav automātiski jāizslēdz no riska novērtējuma), pārbaudēs iekļauj noteiktus aspektus, kas izklāstīti šajā nodaļā.

Interešu konflikti

Interešu konflikts jārisina arī darbībās, kurās izmanto VII. Piemēro Komisijas norādījumus ([28]) par izvairīšanos no interešu konfliktiem un to pārvaldību saskaņā ar Finanšu regulu. Attiecīgie piemēri ir sniegti minētajos norādījumos. Par izdevumu neattiecināmību lemj, izvērtējot katru gadījumu, atkarībā no konstatētā interešu konflikta apmēra (visa darbība vai tikai darbības daļa).

Piemērs. Eiropas Sociālais fonds (ESF) atbalstīja pētniecības projektu universitātē. Projekts saņēma finansiālu atbalstu pētnieku pieņemšanai darbā uz noteiktu laiku (atlīdzināšanu veica, pamatojoties uz standarta vienības izmaksām mēnesī vienam pētniekam). Projektu apstiprināja konkursa procedūrā. Projekta revīzijā tika atklāts interešu konflikts pētnieku atlases procesā. Lai gan noteikumi paredzēja objektivitāti, pieteikumus izskatīja daži vērtētāji, kuri bija līdzautori pieteikumu iesniedzēju publikācijām, un universitāte un vadošā iestāde šo faktu pienācīgi nepubliskoja un neņēma vērā. Tādējādi revidenti konstatēja, ka tas bija interešu konflikts, kas apdraudēja atlases procesa pārredzamību un objektivitāti. Revidenti apšaubīja ar iesaistītajiem pētniekiem saistīto izdevumu likumību.

6.2. **Vienkāršotu izmaksu iespēju metodoloģijas pareizas noteikšanas pārbaude**

Metodoloģijas pārbaudi veic vadošās iestādes vai starpniekstruktūras līmenī.

Revīzijas iestāde izvērtē metodoloģijas izstrādi *ex ante* vai īstenošanas laikā šādi:

— tādu vienkāršotu izmaksu iespēju gadījumā, ko izmanto "augšējā līmenī" (KNR 94. pants), revīzijas iestāde noteikti izvērtē metodoloģiju *ex ante* pirms KNR V un VI pielikuma 1. papildinājuma iesniegšanas Komisijai. Pēc tam, kad Komisija ir apstiprinājusi vienkāršotu izmaksu iespēju, tā vēlreiz neveic metodoloģijas revīziju;

— tādu vienkāršotu izmaksu iespēju gadījumā, ko izmanto "apakšējā līmenī" (KNR 53. pants), ir ļoti ieteicams, lai revīzijas iestāde izvērtētu metodoloģiju *ex ante* un iesniegtu novērtējuma rezultātus pirms īstenošanas. Alternatīva iespēja ir revīzijas iestādei izvērtēt metodoloģiju īstenošanas laikā, kad tā veic revīziju izdevumiem, kas saņēmējiem atlīdzināti, pamatojoties uz vienkāršotu izmaksu iespējām. Revīzijas iestādes veikts metodoloģijas *ex ante* novērtējums un apstiprināšana var būtiski samazināt pārkāpumu risku. Turklāt revīzijas iestāde var izmantot sava novērtējuma rezultātus turpmākās (ticamības) revīzijās, veidojot tādu darbību izlases, kurās izmanto vienkāršotu izmaksu iespējas. Programmai šīs pieejas priekšrocība ir tāda, ka tā palīdz novērst sistēmiskas kļūdas, kurām varētu būt finansiālas sekas, ja tās tiktu atklātas vēlāk, tikai īstenošanas laikā. Ja tiek veikts *ex ante* novērtējums un revīzijas iestāde nonāk pie pozitīva secinājuma (t. i., oficiālas VII metodoloģijas apstiprināšanas), revīzijas iestāde sava novērtējuma rezultātus var izmantot turpmākās revīzijās, kurās atlasītas darbības, kam izmanto tādas pašas VII.

VII metodoloģijas pārbaudi **parasti** veic **programmai (vai tās daļām) vai vairākām programmām, par kurām ir atbildīga vadošā iestāde vai starpniekstruktūra**. Attiecībā uz VII, pamatojoties uz saņēmēju pašu datiem saskaņā ar KNR 53. panta 3.punkta a) apakšpunkta ii) un iii) punktu un b) apakšpunktu, šo pārbaudi veic attiecībā uz konkrētiem saņēmējiem.

([28]) Komisijas paziņojums Norādījumi par izvairīšanos no interešu konfliktiem un to pārvaldību saskaņā ar Finanšu regulu (OV C 121, 9.4.2021., 1. lpp.)eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:52021XC0409(01).

Praksē revīzijas iestāde pārbauda, vai vienkāršotu izmaksu iespēja ir izveidota, ievērojot KNR 53. panta 3. punktā noteiktās prasības attiecībā uz aprēķina metodēm "apakšējam līmenim" un KNR 94. panta 2. punktā noteiktās prasības "augšējam līmenim", kā arī attiecīgos noteikumus, ko šādas vienkāršotu izmaksu iespējas gadījumā noteikušas programmas iestādes.

Revīzijas iestādes novērtējums par metodoloģiju, ko vadošā iestāde izstrādājusi jebkāda veida VII, ietver:

— pārbaudi, vai metodoloģija ir izstrādāta, pamatojoties uz KNR aprakstītajām metodēm, un vai tā ir pienācīgi aprakstīta;

— pārbaudi, vai visas izmaksu kategorijas, kuras sedz ar VII, ir attiecināmas;

— pārbaudi, vai revīzijas liecības attiecībā uz nodevumiem ir aprakstītas un vai tās ir atbilstīgas;

— ja vienas darbības ietvaros ir iespējama vairāku VII un/vai faktisko izmaksu kombinācija, pārbaudi, vai nepastāv dubultas finansēšanas risks (piemēram, ir skaidri nošķirtas izmaksu kategorijas, kuras sedz ar vienotām likmēm);

— ja ir ierosināta korekcijas metode, novērtējumu, vai korekcijas metode konkrētajai VII ir būtiska; kā arī,

— ja VII izmanto darbībās, uz kurām attiecas valsts atbalsta noteikumi, pārbaudi, vai ar VII segtās izmaksas ir attiecināmās izmaksas saskaņā ar valsts atbalsta noteikumiem.

Ir jāpārbauda **arī** šādi elementi:

attiecībā uz VII, kuru pamatā ir taisnīga, objektīva un pārbaudāma aprēķina metode:

— vai informācija par aprēķina metodi ir dokumentēta, viegli izsekojama un pareiza;

— vai aprēķinos iekļautās izmaksas ir būtiskas un attiecināmas;

— datu ticamība/precizitāte;

attiecībā uz VII, kas balstītas uz budžeta projektu:

— vai vadošā iestāde ir veikusi budžeta *ex ante* pārbaudi un saskaņošanu. Ja tās ir "apakšējā līmeņa" VII, revīzijās pārbauda, vai darbības kopējās izmaksas nepārsniedz 200 000 EUR vai 100 000 EUR, ja projektus īsteno saskaņā ar mazo projektu fonda noteikumiem (*Interreg* regulas 25. pants);

attiecībā uz VII, kas balstītas uz attiecīgajām vienības izmaksām, fiksētas summas maksājumiem un vienotām likmēm, ko piemēro Savienības politikas virzienos:

— vai noteikumi par attiecīgo ES politikas virzienu VII joprojām bija piemērojami laikā, kad izsludināts uzaicinājums iesniegt priekšlikumus ("apakšējā līmeņa" VII), vai laikā, kad Komisijai iesniegts programmas grozījums ("augšējā līmeņa" VII);

— vai atkārtoti izmantota metodoloģija kopumā;

— vai VII ir izmantota līdzīgām darbībām;

attiecībā uz VII, kas balstītas uz attiecīgajām vienības izmaksām, fiksētas summas maksājumiem un vienotām likmēm, ko piemēro dalībvalstīs:

— vai noteikumi par attiecīgo dalībvalsts VII joprojām bija piemērojami laikā, kad izsludināts uzaicinājums iesniegt priekšlikumus ("apakšējā līmeņa" VII), vai laikā, kad Komisijai iesniegts programmas grozījums ("augšējā līmeņa" VII);

— vai atkārtoti izmantota metodoloģija kopumā;

— vai VII metodoloģija, ko izmanto valsts politikā, tiek piemērota tādu dotāciju shēmu ietvaros, ko pilnībā finansē dalībvalsts;

— vai VII ir izmantota līdzīgām darbībām.

VII metodoloģijas revīzijā galvenokārt tiek pārbaudīts, vai ir ievēroti KNR noteikumi par metodoloģijas izstrādi. Aprēķina metodes izvēle joprojām ir tikai vadošās iestādes atbildība. Vadošajai iestādei būtu jāveic ar aprēķina metodi saistīto datu pienācīga uzskaite un būtu jāvar uzskatāmi parādīt pamatojumu, kā noteiktas vienotas likmes, vienības izmaksas vai fiksētas summas maksājumi. Aprēķina metodes dokumentācijas uzskaitei piemēro KNR 82. pantā paredzētās prasības par dokumentu pieejamību.

Vienotajām likmēm, fiksētas summas maksājumiem un vienības izmaksām, kas noteiktas KNR vai konkrētu fondu regulās, ja nav nepieciešams aprēķins, lai noteiktu piemērojamo likmi (standartizēto VII), revīzijas iestādes pārbaudēs galvenā uzmanība tiek pievērsta izmaksu kategoriju definēšanai (piemēram, tiešās izmaksas, netiešās izmaksas, personāla tiešās izmaksas). Revidenti pārbauda, vai izmaksu kategorijas, kuras sedz ar standartizētām vienotām likmēm, nosaka vai nu dalībvalsts valsts noteikumos, vai vadošā iestāde (vai *Interreg* programmu uzraudzības komiteja) programmā vai izsludinātajos uzaicinājumos iesniegt priekšlikumus, un vai netiek pieļauta dubulta finansēšana.

6.3. **Vadošās iestādes veikta pārbaude un revīzija par metodoloģijas pareizu piemērošanu īstenošanas laikā**

— Ja izmanto vienotu likmi, vienības izmaksas vai fiksētu summu, nav jāpamato to izdevumu kategoriju faktiskās izmaksas, kuras sedz ar vienkāršotām izmaksām, tostarp, attiecīgā gadījumā, amortizācija un ieguldījumi natūrā ([29]).

— Pārbaude par atbilstību valsts atbalsta noteikumiem jāveic, ja vienkāršotu izmaksu iespējas izmanto "apakšējā līmenī", proti, kā atlīdzināšanas metodi saņēmējiem (sk. 6.5. sadaļu).

— Nav juridiska pamata pārbaudīt izmaksas, kas faktiski radušās un samaksātas izmaksu kategorijās, kuras sedz ar VII, kas noteiktas saskaņā ar KNR, tāpēc nav jāpieprasa pamatā esošie dokumenti, kas pamato faktiskās izmaksas (piemēram, saņēmējiem nav jāiesniedz rēķini par faktiskajām izmaksām, lai pārbaudītu, vai saņēmējam patiešām bija radušās netiešās izmaksas 15 % apmērā, ja piemērots KNR 54. panta b) punkts).

— Noteiktās metodes pareizas piemērošanas pārbaudi veic vadošās iestādes līmenī attiecībā uz vienkāršotu izmaksu iespējām, ko izmanto "augšējā līmenī", un saņēmēju līmenī attiecībā uz vienkāršotu izmaksu iespējām, ko izmanto "apakšējā līmenī".

Vadošā iestāde / starpniekstruktūra pārbauda VII metodoloģijas pareizu piemērošanu pārvaldības verifikāciju laikā. Revīzijas iestāde to pārbauda savu revīziju laikā (darbību revīzijās, tematiskās revīzijās, sistēmas revīzijās).

6.3.1. *Vienotu likmju pareizas piemērošanas pārbaude*

Vienotas likmes finansēšanas sistēmas pareizas piemērošanas pārbaude ietver šādu elementu pārbaudi:

— vai vadošā iestāde (vai *Interreg* programmu uzraudzības komiteja) ir definējusi izmaksu kategorijas, ko sedz ar vienotu likmi un kam piemēro vienotu likmi ("bāzes izmaksas"). **Vadošajām iestādēm būtu jāsniedz skaidra izmaksu kategoriju definīcijas** vai jānosaka iepriekš izveidots visu attiecināmo izmaksu kategoriju saraksts, uz kuru attiecas un ir balstīta vienotā likme (un attiecīgā gadījumā citas attiecināmo izmaksu kategorijas);

— vai vienotas likmes izmantošana ir paredzēta atbalsta nosacījumu dokumentā;

— vai izmaksas, ko izmanto par aprēķina pamatu (sauktas par "bāzes izmaksām"), ir attiecināmas, likumīgas un pareizas ([30]);

([29]) Ieguldījumus natūrā, kas minēti KNR 67. panta 1. punktā, var ņemt vērā, aprēķinot vienotas likmes vērtību, vienības izmaksas vai fiksētas summas maksājumu, ar nosacījumu, ka tiek ievērots KNR 67. panta 1. punkts. Tomēr, ja izmanto vienkāršotu izmaksu iespēju, nav jāpārbauda, vai pastāv ieguldījumi natūrā un tādējādi arī tas, vai ir izpildīti KNR 67. panta 1. punktā izklāstītie noteikumi.

([30]) Un pareizi aprēķinātas, ja tās ir deklarētas, pamatojoties uz vienkāršotu izmaksu iespējām.

— vai nav veikta vienas un tās pašas izmaksu pozīcijas dubulta deklarēšana (vai aprēķina "bāze" vai citas faktiskās izmaksas neietver nevienu izmaksu pozīciju, kas segta ar šo vienoto likmi). Piemēram, ja administratīvās izmaksas sedz, piemērojot vienotu netiešo izmaksu likmi, tās nebūtu jādeklarē, pamatojoties uz izmaksām, kas faktiski radušās;

— vai deklarētā summa ir pareizi aprēķināta, piemērojot vienotu likmi "bāzes izmaksām";

— vai summa, kas aprēķināta, piemērojot vienotu likmi, ir proporcionāli koriģēta, ja mainīta bāzes izmaksas(-u) vērtība, kurai piemēro vienotu likmi. Jebkāds "bāzes izmaksu" attiecināmās summas samazinājums, kas apstiprināts pēc to attiecināmo izmaksu kategoriju pārbaudēm, kurām piemērota "bāzes izmaksu" vienotā likme (piemēram, pēc finanšu korekcijas), proporcionāli ietekmē summu, kas apstiprināta izmaksu kategorijās, kuras aprēķina, piemērojot vienotu likmi "bāzes izmaksām";

— ja atbalsta nosacījumu dokumentā ir paredzēti papildu nosacījumi, pārvaldības verifikācijās un revīzijas ir jāpārbauda arī šo nosacījumu izpilde;

— vai attiecīgā gadījumā ir ievēroti valsts atbalsta noteikumi attiecībā uz VII, ko izmanto, lai veiktu atlīdzināšanu saņēmējiem (sk. 6.5. sadaļu);

— vai izmaksu kategorijas, ko sedz ar vienotu likmi, ir nepieciešamas darbības īstenošanai. Atlases posmā vadošā iestāde pārbauda, vai izmaksu kategorijas, ko sedz ar vienotu likmi, ir nepieciešamas, pamatojoties uz pasākumiem, kas vajadzīgi projekta īstenošanai un kas sīki aprakstīti finansējuma pieteikumā un dokumentā, kurā izklāstīti atbalsta nosacījumi.

Nav jāpārbauda šādi elementi:

— faktiskās izmaksas, kas radušās saņēmējam, vai saistītie (finanšu) apliecinošie dokumenti par summām, kas atmaksātas, pamatojoties uz vienotu likmi;

— apliecinošie dokumenti, lai pārbaudītu, vai saņēmējs ir izlietojis vienotas likmes summu pareizajā izmaksu kategorijā;

— saņēmēju grāmatvedības sistēma.

Tā kā tehnisko palīdzību, ko atlīdzina, pamatojoties uz vienotu likmi ([31]), aprēķina automātiski *SFC2021* sistēmā, pamatojoties uz deklarētajiem izdevumiem, vadošā iestāde vai revīzijas iestāde pārbaudes neveic. Izdevumu samazinājumi, kas veido pamatu vienotas likmes aprēķināšanai pēc finanšu korekciju piemērošanas, ietekmē vienotas likmes automātisku aprēķināšanu, un tā rezultātā proporcionāli samazinās atbalsts tehniskajai palīdzībai.

6.3.2. *Vienības izmaksu pareizas piemērošanas pārbaude*

Vienības izmaksu pareizas piemērošanas pārbaude ietver novērtējumu, kurā pārliecinās, **vai ir izpildīti nosacījumi, kas saistīti ar procesu, iznākumu un/vai rezultātiem attiecībā uz jau segtu izmaksu atlīdzināšanu**.

Vienības izmaksu pareizas piemērošanas pārbaude ietver šādu elementu pārbaudi:

— vai vienības izmaksu izmantošana ir paredzēta atbalsta nosacījumu dokumentā;

— vai projekta nodrošinātās vienības, kas skaitliski izteiktas ieguldījumu, iznākumu vai rezultātu izteiksmē, kas segtas ar vienības izmaksām, ir dokumentētas un tādējādi pārbaudāmas un reālas. Vienības izmaksas, kas saistītas ar iznākumu un rezultātiem, kas nav sasniegti, nevar deklarēt;

— vai deklarētā summa ir vienāda ar noteiktajām vienības izmaksām, kas reizinātas ar faktiskajām projektā piegādātajām vienībām;

— vai viena un tā pati izmaksu pozīcija nav dubulti deklarēta (izmaksas, kas deklarētas citiem atlīdzināšanas veidiem, neietver nevienu izmaksu pozīciju, kas segta ar vienības izmaksām);

([31]) Saskaņā ar KNR 36. panta 5. punktu un *Interreg* regulas 27. panta 2. punktu Interreg programmām.

— ja atbalsta nosacījumu dokumentā ir paredzēti papildu nosacījumi, pārvaldības verifikācijās un revīzijas ir jāpārbauda arī šo nosacījumu izpilde;

— vai attiecīgā gadījumā ir ievēroti valsts atbalsta noteikumi attiecībā uz VII, ko izmanto, lai veiktu atlīdzināšanu saņēmējiem (sk. 6.5. sadaļu).

Nav jāpārbauda šādi elementi:

— faktiskās izmaksas, kas radušās saņēmējam, vai saistītie (finanšu) apliecinošie dokumenti par summām, kas atmaksātas, pamatojoties uz vienības izmaksām;

— apliecinošie dokumenti, lai pārbaudītu, vai saņēmējs ir izlietojis summu, kas atlīdzināta kā vienības izmaksas, pareizajā izmaksu kategorijā;

— saņēmēju grāmatvedības sistēma.

6.3.3. *Fiksētas summas maksājumu pareizas piemērošanas pārbaude*

Fiksētas summas maksājumu gadījumā ir svarīgi **iegūt pārliecību, ka ziņotie iznākumi / rezultāti ir reāli**. Tādējādi kontrole sastāv no šādu elementu pārbaudes:

— vai fiksētas summas maksājumu izmantošana ir paredzēta atbalsta nosacījumu dokumentā;

— vai projekta saskaņotie posmi (attiecīgā gadījumā – atskaites punkti) ir pilnībā izpildīti un vai iznākumi/rezultāti ir sniegti saskaņā ar programmas iestāžu noteiktajiem nosacījumiem attiecībā uz VII izmantošanu (iznākumiem/rezultātiem ir jābūt dokumentētiem);

— vai viena un tā pati izmaksu pozīcija nav dubulti deklarēta (izmaksas, kas deklarētas citiem atlīdzināšanas veidiem, neietver nevienu izmaksu pozīciju, kas segta ar fiksētas summas maksājumu);

— ja atbalsta nosacījumu dokumentā ir paredzēti papildu nosacījumi, pārvaldības verifikācijās un revīzijas ir jāpārbauda arī šo nosacījumu izpilde;

— vai attiecīgā gadījumā ir ievēroti valsts atbalsta noteikumi attiecībā uz VII, ko izmanto, lai veiktu atlīdzināšanu saņēmējiem (sk. 6.5. sadaļu).

Nav jāpārbauda šādi elementi:

— faktiskās izmaksas, kuras saņēmējam radušās saistībā ar sasniegtajiem iznākumiem/rezultātiem;

— faktiskās izmaksas apliecinošie dokumenti, kas apliecina, ka saņēmējs fiksētas summas maksājuma summu faktiski ir izlietojis iepriekš noteiktiem izmaksu veidiem/pasākumiem;

— saņēmēju grāmatvedības sistēma.

6.4. **Pārbaude par to, vai vienkāršotu izmaksu iespēju izmantošanā nav pieļauta dubulta finansēšana**

Dubultas finansēšanas neesība vienas darbības ietvaros

Dubultas finansēšanas novēršanas aspekts ir jārisina jau metodoloģijas izstrādes posmā, skaidri definējot un nošķirot ar VII segto izmaksu kategorijas un izmaksu kategorijas, kuras atlīdzina, izmantojot citus atlīdzināšanas veidus. Ja VII tiek kombinētas, papildus pārbaudēm, kas prasītas atsevišķiem vienkāršotu izmaksu veidiem, kuri aprakstīti iepriekš, pārvaldības verifikācijās un revīzijās ir jāpārliecinās, vai visas darbības izmaksas ir deklarētas tikai vienu reizi. Tas ietver pārbaudi, vai izmantotās metodoloģijas nodrošina, ka par darbības izdevumiem nevar uzrādīt vairākus VII veidus un, ja piemērojams, izmaksu kategoriju (dubultā izmaksu deklarēšana, piemēram, gan kā tiešās, gan kā netiešās izmaksas).

Pārvaldības verifikācijās un revīzijās būtu arī jāpārbauda, vai nav veikta vienas un tās pašas izmaksu pozīcijas dubulta deklarēšana, t. i., vai "bāzes izmaksas" vai citas faktiskās izmaksas neietver nevienu izmaksu pozīciju, uz kuru parasti attiecas vienotā likme. Piemēram, lai novērstu dubultas finansēšanas risku, grāmatvedības izmaksas, kuras sedz ar vienotu netiešo izmaksu likmi saskaņā ar 54. pantu, nevar iekļaut citā izmaksu kategorijā, piemēram, ārējās ekspertīzes tiešajās izmaksās, ja tajās iekļautas arī grāmatvedības izmaksas.

Dubultas finansēšanas neesība, ja izmanto citus es fondus, programmas, instrumentus

Dubultu finansēšanu var novērst dažādos līmeņos (plānošanas, atlases vai īstenošanas); dalībvalstis var izstrādāt (un pieprasīt saņēmējiem īstenot) atbilstošus pasākumus, lai izvairītos no dubultas finansēšanas. Šajā sadaļā sniegti piemēri par pasākumiem, kas ļauj izvairīties no dubultas finansēšanas katrā minētajā līmenī.

Partnerības nolīgumā ir jāparedz fondu koordinācija, nošķiršana un papildināmība un attiecīgā gadījumā koordinācija starp valstu un reģionālajām programmām.

1. piemērs. Skaidra nošķiršana

Partnerības nolīgumā ir jānosaka, ka attiecīgajā dalībvalstī programma X finansēs valsts autoceļus, savukārt programma Y finansēs pašvaldību autoceļus, vai arī ir jāparedz skaidra ģeogrāfiska nošķiršana.

Ja partnerības nolīgumā nav skaidri noteikta nošķiršana, **dalībvalsts līmenī ir jāievieš atbilstīgi pasākumi, lai izvairītos no dubultas finansēšanas**.

2. piemērs. Pārbaudes atlases posmā

Programmas vadošā iestāde iesniedz atlasei ierosināto darbību sarakstu citām vadošajām iestādēm tajā pašā dalībvalstī, lūdzot tām veikt salīdzināšanu ar saviem atlasīto projektu sarakstiem, lai izvairītos no acīmredzamas pārklāšanās (piemēram, viena un tā pati vietējā iestāde saņem dotācijas no diviem avotiem, lai nostiprinātu vienu un to pašu upes krasta segmentu).

3. piemērs. Vadošo iestāžu veiktas tematiskās pārbaudes

Koordinējošā struktūra dalībvalstī izveidoja MI rīku, kas salīdzina programmu darbību sarakstus, kuros redzama finansējuma pārklāšanās, un meklē līdzīgus saņēmējus un darbību aprakstus. Atbilstības gadījumā tas brīdina attiecīgo vadošo iestāžu darbiniekus, un tie veic papildu pārbaudes, lai izvairītos no dubultas finansēšanas.

Tematiskajā pārbaudē par darbiniekiem, kur pieņemti darbā ar VII finansētajās darbībās, vadošā iestāde identificēja vienu personu, kas tajā pašā laikposmā bija nodarbināta trīs dažādos projektos. Divos projektos personāla izmaksas tika atlīdzinātas, pamatojoties uz faktiskajām izmaksām, un viena projekta personāla izmaksas tika atlīdzinātas, pamatojoties uz stundas likmēm. Pārbaudot stundu skaitu, kas attiecīgajai personai deklarēts pirmajos divos projektos, VI konstatēja, ka bija pārsniegts kopējais atļautais darba laiks saskaņā ar valsts tiesību aktiem. Tas nozīmēja, ka attiecīgā persona nevarēja strādāt papildu projektā, pat ja izmaksas tiktu atlīdzinātas, pamatojoties uz stundas likmēm.

Saskaņā ar KNR 63. panta 9. punktu darbība var saņemt atbalstu no viena vai vairākiem fondiem vai no vienas vai vairākām programmām un no citiem Savienības instrumentiem, ja vien tie paši izdevumi tiek deklarēti tikai vienu reizi. **Dubultas finansēšanas neesība ir jānodrošina un jāpārbauda pat tad, ja atlīdzināšana saņēmējiem notiek vienkāršotu izmaksu iespēju veidā.**

4. piemērs. Pārbaudes saņēmēja līmenī

Vadošā iestāde veic pārvaldības verifikācijas saņēmēja līmenī. Darbībā izmanto vienotu likmi 40 % apmērā, ko piemēro tiešajām personāla izmaksām. Vadošās iestādes veikto personāla izmaksu (bāzes izmaksas) pārbaužu ietvaros tiek pārbaudīts personas darba apraksts. Darba aprakstā ir minēts, ka attiecīgo darbinieku veiktie pasākumi 100 % apmērā ir saistīti ar ERAF finansētajām darbībām, taču pārbaudītā darbība ir finansēta no ESF+.

Galu galā dalībvalsts pienākums ir izstrādāt un īstenot nepieciešamos pasākumus, lai izvairītos no dubultas finansēšanas saskaņā ar KNR 63. panta 9. punktu. Komisijas revīzijās īpaša uzmanība tiks pievērsta tam, lai nodrošinātu, ka šādi pasākumi ir ieviesti un, ja tas tā nav, – ka tiek veikti korektīvi pasākumi.

Var izmantot saņēmēju pašdeklarācijas par to, ka tie nelūgs finansējumu tāda paša veida darbībām no citiem fondiem, ja papildu informācijas avoti apstiprina (katrā atsevišķā gadījumā) deklarācijās sniegto informāciju. Pārvaldības verifikācijas un revīzijas var ietvert meklēšanu valsts vai Eiropas datubāzēs un saņēmēju veikto publicitātes pasākumu pārbaudes to tīmekļvietnēs un pasākumu norises vietās. Šaubu gadījumā vadošajām iestādēm un revīzijas iestādēm ir jāveic padziļinātas pārbaudes un jāiegūst papildu informācija no saņēmējiem.

5. piemērs. Aizdomas par dubultu finansēšanu

Viena saņēmēja līmenī tika identificēti divi projekti, kas saistīti ar velojoslas izveidi, un darbību revīzija tika veikta ERAF finansētajam projektam. Revidenti konstatēja, ka daļa no velojoslas vienu reizi tika deklarēta kā daļa no ERAF finansēta projekta un otru reizi – ELFLA finansēta projekta ietvaros. Pārbaudes, ko vadošā iestāde veica pēc revidentu pieprasījuma, apstiprināja, ka ar zīmju uzstādīšanu saistītie izdevumi tika finansēti gan no ERAF, gan arī ELFLA, kā rezultātā darbības daļa saņēma dubultu finansējumu.

6.5. Atbilstības valsts atbalsta noteikumiem pārbaude, ja atlīdzināšanai izmanto vienkāršotu izmaksu iespējas

Izmantojot vienkāršotu izmaksu iespējas, lai veiktu atlīdzināšanu saņēmējiem, ir jāpārbauda atbilstība valsts atbalsta un *de minimis* noteikumiem. Ja atbalstu uzskata par valsts atbalstu, pārvaldības verifikācijas un revīzijas ietvers turpmāk izklāstītos elementus, lai pārbaudītu atbilstību valsts atbalsta noteikumiem.

— **Ar VII segto izmaksu attiecināmība saskaņā ar VGAR noteikumiem un VTNP lēmumu**

Ja piemēro valsts atbalsta noteikumus (sk. 5.2. sadaļu), ar VII segtajām izmaksām jābūt attiecināmām saskaņā VGAR noteikumiem vai VTPN lēmumu. Lai pārbaudītu attiecināmību, vadošā iestāde un revīzijas iestāde pārbauda, vai izmaksu kategorijas, kuras noteiktas metodoloģijas līmenī, kas publicēta uzaicinājumos iesniegt priekšlikumus un noteikta atbalsta nosacījumu dokumentā, ir attiecināmas saskaņā ar VGAR noteikumiem vai VTNP lēmumu.

Darbībām, kurās izmanto regulās iepriekš noteiktas vienotas likmes, izmaksu attiecināmību verificē, pārbaudot atbalsta nosacījumu dokumentu, lai nodrošinātu, ka darbības ietvaros finansē tikai attiecināmo izmaksu kategorijas.

— **Ir ievērota atbalsta maksimālā intensitāte vai atbalsta summa / kompensācija**

Ja ir noteiktas vienkāršotu izmaksu iespējas saskaņā ar KNR 53.–56. pantu vai attiecīgajiem konkrētu fondu regulu noteikumiem, šo summu izmanto, lai pārbaudītu atbalsta maksimālo intensitāti vai – vispārējas tautsaimnieciskas nozīmes pakalpojumu gadījumā – maksimālo kompensāciju. Tādējādi, līdzīgi kā faktisko izmaksu izmantošanas gadījumā saskaņā ar VGAR vai VTNP lēmumu, vienkāršotu izmaksu iespējas summu izmanto, lai pārbaudītu atbilstību maksimālajai atbalsta intensitātei attiecīgajā valsts atbalsta kategorijā vai aprēķinātu kompensācijas summu saskaņā ar VTNP noteikumiem.

— **Ir nodrošināta stimulējoša ietekme saskaņā ar VGAR 6. pantu**

Vadošajai iestādei ir *ex ante* jāpārbauda, vai saņēmējs ievēro prasību par stimulējošu ietekmi.

Gan vadošajai iestādei, gan revīzijas iestādei ir jāpārliecinās, ka saņēmējs nav noslēdzis nekāda veida līgumiskas vienošanās, kas apliecina tā vēlmi turpināt projektu pat bez atbalsta. Šo pārbaudi var veikt, pieprasot no atbalsta pieteikuma iesniedzēja pašdeklarāciju par to, ka tas pirms pieteikuma iesniegšanas nav uzņēmies stingras juridiskas saistības (darbu sākšana, kā definēts VGAR). Pašdeklarācijas var uzskatīt par pieņemamiem stimulējošās ietekmes pierādījumiem ar nosacījumu, ka pastāv efektīva kontroles sistēma, kas nodrošina iespēju izlases veidā šīs pašdeklarācijas pārbaudīt.

6.6. **Krāpšanas gadījumi un nopietni trūkumi**

Visus apgalvojumus par krāpšanu saistībā ar darbībām, kuras finansē, izmantojot VII, izskata vai nu valsts sistēmā, vai, ja šādu informāciju saņem Komisiju, to nodod attiecīgi *OLAF*, valstu krāpšanas izmeklēšanas struktūrām un Eiropas Prokuratūrai, un to izskata tāpat kā apgalvojumus par krāpšanu, ja programmu īsteno, neizmantojot VII.

Ir jāņem vērā kompetentās iestādes lēmums, kā arī valsts tiesību akti. Tomēr jāņem vērā, ka, lai konstatētu pārkāpumu un veiktu finanšu korekcijas, bieži vien nebūs nepieciešams notiesājošs spriedums, ar ko konkrētai personai nosaka krimināltiesisku atbildību par krāpniecisku darbību attiecībā pret Savienības fondiem ([32]).

Gadījumos, kad krāpšana ietekmē darbības, kuras tiek atlīdzinātas, izmantojot VII, par nelikumīgiem uzskata arī izdevumus, kas deklarēti, izmantojot šīs VII.

Ja ir pierādījumi, kas liecina par būtisku trūkumu, attiecībā uz kuru nav veikti korektīvi pasākumi, Komisija var attiecīgi pārtraukt vai apturēt saistītos maksājumus (KNR 96. un 97. pants). Ja Komisija secina, ka ir kāds būtisks trūkums, kas apdraud atbalstu, kurš no fondiem jau izmaksāts programmai, tā veic finanšu korekcijas, samazinot atbalstu no fondiem programmai (KNR 104. pants).

6.7. **Iespējamās kļūdas vai pārkāpumi, kas saistīti ar vienkāršotu izmaksu iespēju izmantošanu**

Par kļūdu konstatējumiem **metodoloģijas izstrādes līmenī** varētu uzskatīt šādus secinājumus:

— VII aprēķināšanai izmantotā metodoloģija neatbilst regulatīvajiem nosacījumiem (piemēram, vienkāršotu izmaksu iespējas izstrādei izmantotā metode nav taisnīga, objektīva un pārbaudāma). Piemēram, mācību kursa vienības izmaksas ir noteiktas, pamatojoties uz datiem tikai par četriem projektiem. Datu avots ir neskaidrs, kā arī nav pierādīts to projektu būtiskums, kas ņemti vērā vēsturisko datu ieguvei;

— VII aprēķināšanai izmantotā izlase nav reprezentatīva. Piemēram, algu vienības izmaksas ir noteiktas, pamatojoties uz atsevišķu projektu datiem, kas aptver sešus mēnešus (jūlijs–decembris), taču gada laikā bija vērojamas algu izmaksu svārstības. Izlase netiek uzskatīta par reprezentatīvu, jo tā neietvēra dažādas algu izmaksu svārstības gada laikā;

— aprēķina metodes rezultāti nav pareizi izmantoti, lai noteiktu vienkāršotu izmaksu iespējas. Piemēram, ja stundas likmes vienības izmaksas tika noteiktas, pamatojoties uz personāla izmaksām iepriekšējā plānošanas periodā, aprēķina metodes rezultāti tika koriģēti ar indeksu, kas nebija saistīts ar algu izmaksu izmaiņām;

— vienkāršotu izmaksu iespējas noteikšanas aprēķinā ir iekļautas neattiecināmas izmaksas. Piemēram, stundas likmes vienības izmaksu gadījumā, kas noteiktas, pamatojoties uz vēsturiskiem datiem, aprēķinā iekļauta darbinieku brīvprātīgā apdrošināšana, kas nav attiecināmās izmaksas;

— VII ir noteiktas un pamatotas ar tādu atbilstīgu vienības izmaksu, fiksētas summas maksājumu un vienotu likmju piemērošanu, kas izmantotas dotāciju shēmās, kuras pilnībā finansē dalībvalsts līdzīga veida darbībai, taču valsts shēma nav izmantota kopumā. Piemēram, attiecībā uz vienības izmaksām, kas noteiktas algu izmaksām, pamatojoties uz sabiedrības interešu jomā strādājošo darbinieku atalgojumu, valsts tiesību aktos ir paredzēti nosacījumi par darba stāža līmeni (minimālais pieredzes gadu skaits), lai piemērotu vienības izmaksas. Šie nosacījumi vienības izmaksu metodoloģijā nav iekļauti.

([32]) Pārkāpuma esības priekšnoteikums ir trīs elementu kombinācija, proti, pirmkārt, piemērojamo tiesību pārkāpuma esība, otrkārt, tas, ka šis pārkāpums ir ekonomikas dalībnieka darbības vai bezdarbības rezultāts, un, treškārt, faktiska vai potenciāla kaitējuma esība Savienības budžetam. To, ka rīcība ir bijusi tīša vai nolaidīga, nevar uzskatīt par būtisku elementu, lai konstatētu pārkāpumu šīs tiesību normas izpratnē (Tiesas 2020. gada 1. oktobra spriedums *Elme Messer* lietā C-743/18, EU:C:2020:767, jo īpaši tā 62. punkts).

Par kļūdu vai pārkāpumu konstatējumiem **metodoloģijas piemērošanas līmenī** varētu uzskatīt šādus secinājumus:

— saņēmējs nav piemērojis vienkāršoto izmaksu iespējas, ko vadošā iestāde noteikusi, lai deklarētu izdevumus;

— vienkāršotu izmaksu iespējas tiek piemērotas ar atpakaļejošu spēku: piemēram, ir mainīta vienotas likmes noteikšanas metodoloģija, un vienotā likme jaunajiem atlasītajiem projektiem tika palielināta no 2 % līdz 3 %. Taču jaunā vienotā likme 3 % apmērā izmantota, lai atlīdzinātu izdevumus par jau atlasītām darbībām;

— vienas un tās paša izmaksu pozīcijas dubulta deklarēšana – kā "bāzes" izmaksas (aprēķinātas, pamatojoties uz faktisko izmaksu principu, fiksētas summas maksājumu vai vienības izmaksām) un kā attiecināmās izmaksas, kas segtas ar vienotu likmi. Ja arī izmaksas, kas segtas ar vienotu likmi, deklarētas kā faktiskās izmaksas, par neattiecināmu uzskata summu, kas deklarēta kā faktiskās izmaksas;

— vienotu likmju gadījumā – ja "aprēķinātās" attiecināmās izmaksas (iekļautas vienotajā likmē) nav samazinātas proporcionāli "bāzes izmaksu" samazinājumam. Ja pārvaldības verifikācijā vai revīzijā tiek atklāts pārkāpums saistībā ar attiecināmo izmaksu kategorijām, kurām piemēro vienotu likmi, ir jāsamazina arī kopējais atlīdzinājums, kam piemēro vienotu likmi;

— fiksētas summas maksājuma gadījumā trūkst iznākumus pamatojošu apliecinošo dokumentu vai iznākumi, par kuriem veikta pilnīga apmaksa, ir pamatoti tikai daļēji.

— Fiksētas summas maksājums, kas atbilst konkrētam nodevumam, ir deklarēts Komisijai, taču pēc revīzijas nodevums netiek uzskatīts par izpildītu. Ja nodevumu izpilda vēlāk, attiecīgo summu var deklarēt tajā brīdī.

— Visi pārkāpumi, kas saistīti ar VII metodoloģiju un to piemērošanu, ir jālabo.

1. piemērs. ERAF

Pašvaldība saņem dotāciju ceļa būvniecībai, kuras maksimālās attiecināmās izmaksas ir 1 000 000 EUR.

Projekta maksājuma pieprasījums:

1. projekts: būvdarbi (publiskā iepirkuma procedūra)	**700 000 EUR**
2. projekts: citas izmaksas:	**300 000 EUR**
Tiešās personāla izmaksas (1. veids)	*50 000 EUR*
Citas tiešās izmaksas (3. veids)	*242 500 EUR*
Netiešās izmaksas (2. veids)	*Tiešās personāla izmaksas x 15 % = 7 500 EUR*
Kopējās deklarētās izmaksas	**1 000 000 EUR**

Saņēmēja deklarētos izdevumus pārbauda vadošā iestāde. Tiek konstatēts, ka deklarētajās tiešajās personāla izmaksās ir iekļauti neattiecināmi izdevumi.

Pieņemtais maksājuma pieprasījums:

1. projekts: būvdarbi (publiskā iepirkuma procedūra)	**700 000 EUR**
2. projekts: citas izmaksas:	**288 500 EUR**
Tiešās personāla izmaksas (1. veids)	*40 000 EUR*
Citas tiešās izmaksas (3. veids)	*242 500 EUR*

Netiešās izmaksas (2. veids)	*Tiešās personāla izmaksas x 15 % =* **6 000 EUR**
Kopējās attiecināmās izmaksas pēc proporcionāla atskaitījuma:	**988 500 EUR**

2. piemērs. ESF+

Par katru dalībnieku, kas pabeidzis mācības, ir samaksātas vienības izmaksas 5 000 EUR.

Mācības sākas janvārī un beidzas jūnijā, un ir paredzēts, ka tās apmeklēs 20 cilvēki. Gaidāmie attiecināmie izdevumi ir 20 x 5 000 EUR = 100 000 EUR. Katru mēnesi mācību nodrošinātājs nosūta rēķinu, kas atbilst 10 % no dotācijas: par 10 000 EUR janvāra beigās, par 10 000 EUR februāra beigās utt.

Tomēr, tā kā dalībnieki pabeigs mācības tikai jūnija beigās, šos maksājumus nevar deklarēt Komisijai. Tikai tad, kad būs pierādīts, ka daži cilvēki ir mācības pabeiguši, Komisijai varēs deklarēt attiecīgos izdevumus: piemēram, ja mācības pabeigs 15 cilvēki, Komisijai varēs deklarēt šādu summu: 15 x 5 000 EUR = 75 000 EUR.

1. PIELIKUMS.

VIENKĀRŠOTU IZMAKSU IESPĒJU PIEMĒRI

Šajā pielikumā sniegts piemērs par dotāciju saņēmējam, kas plāno **50 dalībniekiem organizēt semināru**, kurā iepazīstinās ar jauniem īstenošanas instrumentiem. Personāls ir veltījis laiku pasākuma plānošanai un organizēšanai, telpas tiek īrētas, daži semināra vadītāji ieradīsies no ārvalstīm un būs jāpublicē pasākuma protokols. Ir radušās arī netiešās izmaksas, kas saistītas ar personālu (grāmatvedības izmaksas, ar direktoru saistītas izmaksas u. c.) un elektroenerģiju, tālruņu izmantošanu, IT atbalstu u. c.

VII ir izveidota, pamatojoties uz budžeta projektu saskaņā ar KNR 53. panta 3. punkta b) apakšpunktu.

Turpmāk ir norādīts budžeta projekts. Lai atšķirības būtu skaidrāk saskatāmas, visām iespējām un risinājumiem tiks izmantota viena budžeta forma.

Kopējās tiešās izmaksas	*135 000*		*Kopējās netiešās izmaksas*	*15 000*
Tiešās personāla izmaksas	90 000		Netiešās personāla izmaksas	12 000
Telpu izmaksas	12 000		Elektrība, tālrunis u. c.	3 000
Ceļa izdevumi	15 000			
Maltītes	3 000			
Informācija/publicitāte	15 000			

Turpmāk ir aprakstīti dažādi iespējamie projekta finansēšanas veidi atkarībā no izvēlētās vienkāršotu izmaksu iespējas.

1. variants: vienības izmaksas (KNR 53. panta 1. punkta b) apakšpunkts)

Princips: visus attiecināmos izdevumus vai to daļu aprēķina, pamatojoties uz skaitliski izteiktiem pasākumiem, iznākumiem vai rezultātiem, ko reizina ar iepriekš noteiktām vienotajām izmaksām.

Semināra vienības izmaksas varētu noteikt 3 000 EUR apmērā par vienu semināra apmeklētāju (pamatojoties uz KNR 53. panta 3. punkta b) apakšpunktu).

Darbības izmaksas būtu šādas:

maksimālais semināra apmeklētāju skaits = 50;

vienības izmaksas par vienu semināra apmeklētāju = 3 000 EUR;

kopējās attiecināmās izmaksas = 50 x 3 000 EUR = 150 000 EUR.

Ja semināru apmeklēs 48 cilvēki, attiecināmās izmaksas būtu šādas: 48 x 3 000 EUR = 144 000 EUR.

Revīzijas liecības par izdevumiem, kas atlīdzināti, pamatojoties uz VII metodiku:

— būtu jādokumentē un jāglabā informācija par vienības izmaksu noteikšanas metodoloģiju;

— atbalsta nosacījumu dokumentā skaidri ir jāizklāsta vienības izmaksas un faktori, no kuriem atkarīga to izmaksāšana;

— pierādījums par semināra apmeklētību (apmeklējuma saraksti).

Piezīme.
Šajā piemērā nav jāpārbauda dalībnieku attiecināmība. Tomēr tā būtu jāpārbauda tad, ja mērķauditorijai ir jāatbilst konkrētiem kritērijiem.

Visām revīzijas liecībām ir jāatbilst KNR XIII pielikumam.

2. variants: fiksētas summas maksājumi (KNR 53. panta 1. punkta c) apakšpunkts)

Princips: visus darbības attiecināmos izdevumus vai to daļu atlīdzina, pamatojoties uz vienu iepriekš noteiktu summu atbilstīgi iepriekš definētiem līguma noteikumiem par pasākumiem un/vai iznākumiem (par vienu vienību). Dotāciju maksā, ja iepriekš definētie līguma noteikumi par pasākumiem un/vai iznākumiem ir izpildīti.

Varētu paredzēt fiksētas summas maksājumu 150 000 EUR apmērā tāda *semināra organizēšanai* (neatkarīgi no dalībnieku skaita), kurā iepazīstina ar jauniem īstenošanas instrumentiem; šo summu aprēķinātu, pamatojoties uz KNR 53. panta 3. punkta b) apakšpunktu.

Darbības izmaksu atlīdzināšana:

fiksētas summas maksājuma mērķis = organizēt semināru, kurā iepazīstina ar jauniem īstenošanas instrumentiem;

kopējās attiecināmās izmaksas = 150 000 EUR.

Ja seminārs tiks organizēts un iepazīstināšana ar jauniem īstenošanas instrumentiem būs notikusi, fiksētas summas maksājuma 150 000 EUR apmērā būs attiecināms. Ja seminārs netiks sarīkots vai jauno īstenošanas instrumentu prezentācija nenotiks, maksājums netiks veikts.

Revīzijas liecības par izdevumiem, kas atlīdzināti, pamatojoties uz VII metodi:

— būtu jādokumentē un jāglabā informācija par fiksētās summas noteikšanas metodoloģiju;

— atbalsta nosacījumu dokumentā skaidri ir jāizklāsta fiksētās summas noteikumi un faktori, no kuriem atkarīga tās izmaksāšana;

— ir vajadzīgi pierādījumi par semināra sarīkošanu un tā saturu (avīžraksti, ielūgums un programma, fotogrāfijas u. c.).

Visām revīzijas liecībām ir jāatbilst KNR XIII pielikumam.

3. variants: vienotas likmes finansējums (KNR 53. panta 1. punkta d) apakšpunkts)

NB! Aprēķinā iegūtās summas ir noapaļotas.

Pamatprincips: konkrētas un iepriekš skaidri identificētas attiecināmo izmaksu kategorijas aprēķina, vienai vai vairākām citām attiecināmo izmaksu kategorijām piemērojot *ex ante* noteiktu procentuālu likmi.

Salīdzinot vienotas likmes finansējuma sistēmas, vienmēr ir jāsalīdzina ne tikai vienotās likmes, bet visi turpmāk norādītie metodes elementi:

— attiecināmo izmaksu kategorijas, kurām piemēros vienotu likmi ("bāze");

— noteiktā vienotā likme;

— attiecināmo izmaksu kategorijas, kas aprēķinātas, piemērojot vienotu likmi;

— attiecīgā gadījumā – to attiecināmo izmaksu kategorijas, kurām vienotu likmi nepiemēro un kuru aprēķinā tā nav izmantota.

1. variants: vispārīgais "vienotas likmes finansējuma" noteikums

Dalībvalsts piemēro KNR 53. panta 3. punkta b) apakšpunktu, lai noteiktu vienotu likmi 47 % apmērā, kas tiks piemērota visām personāla izmaksām (gan tiešajām, gan netiešajām), lai aprēķinātu citas darbības izmaksas.

Attiecināmo izmaksu kategorijas, kurām jāpiemēro likme, lai aprēķinātu citu attiecināmo izmaksu summas (1. veids)	Personāla izmaksas = 90 000 EUR + 12 000 EUR = 102 000 EUR

Noteiktā vienotā likme	47 %
*Citas attiecināmo izmaksu kategorijas, ko **aprēķinās**, piemērojot vienotu likmi (2. veids)*	Citas izmaksas = 47 % no personāla izmaksām = 47 % x 102 000 EUR = 47 940 EUR
Citas attiecināmo izmaksu kategorijas, kurām nepiemēro vienotu likmi un kuru aprēķinā tā nav izmantota (3. veids)	Neattiecas

=> kopējās attiecināmās izmaksas = 102 000 EUR + 47 940 EUR = 149 940 EUR.

Iegūst šādu atlīdzināmo izdevumu summu:

Personāla izmaksas (1. veids):	102 000		Citas izmaksas (2. veids) = 47 % no personāla izmaksām	47 940
Tiešās personāla izmaksas	90 000		*(aprēķinātās)*	
Netiešās personāla izmaksas	12 000		Kopējās attiecināmās izmaksas	149 940

(Parasti, pamatojoties uz faktiskajām izmaksām.)

Revīzijas liecības par izdevumiem, kas atlīdzināti kā VII

Attiecināmo izmaksu kategorijas, kurām ir jāpiemēro likme, lai aprēķinātu citu attiecināmo izmaksu summas	Tiešās izmaksas = — skaidra personāla izmaksu definīcija, — šo izmaksu pierādījums (algu kvītis, attiecīgā gadījumā darba laika grafiki u. c.).
Vienota likme	— Būtu jādokumentē un jāglabā metodoloģija, ko izmanto, lai noteiktu vienotas likmes vērtību, tai skaitā pierādījumi par nepieciešamību segt visas attiecīgās izmaksu kategorijas; — dokuments, kurā izklāstīti darbības atbalsta nosacījumi un norādīta vienotā likme.

2. variants: vienotas likmes finansējums netiešajām izmaksām

Dalībvalsts izstrādā vienotas likmes sistēmu, kurā attiecināmajām tiešajām izmaksām piemēro vienotu likmi 11,1 % apmērā saskaņā ar KNR 53. panta 3. punkta b) apakšpunktu.:

Attiecināmo izmaksu kategorijas, kurām ir jāpiemēro likme, lai aprēķinātu attiecināmo netiešo izmaksu summas (1. veids)	Attiecināmās tiešās izmaksas = 135 000 EUR
Vienota likme	11,1 %
*Attiecināmo izmaksu kategorijas, kuras **aprēķinās**, piemērojot vienotu likmi (2. veids)*	Netiešās izmaksas (aprēķinātās) = 11,1 % no attiecināmajām tiešajām izmaksām = 11,1 % x 135 000 EUR = 14 985 EUR
To attiecināmo izmaksu kategorijas, kurām nepiemēro likmi un kuru aprēķinā vienotā likme nav izmantota (3. veids)	Nav piemērojams, jo nav citu attiecināmo izmaksu.

=> kopējās attiecināmās izmaksas = 135 000 EUR + 14 500 EUR = 149 500 EUR

Iegūst šādu atlīdzināmo izdevumu summu:

Tiešās izmaksas (1. veids)	*135 000*
Tiešās personāla izmaksas	90 000
Telpu izmaksas	12 000
Ceļa izdevumi	15 000
Maltītes	3 000
Informācija/publicitāte	15 000

Netiešās izmaksas (2. veids) = 11,1 % no tiešajām izmaksām	14 985

(aprēķinātās)

Kopējās attiecināmās izmaksas	149 985

(Parasti, pamatojoties uz faktiskajām izmaksām.)

Revīzijas liecības

To attiecināmo izmaksu kategorijas, kurām ir jāpiemēro likme, lai aprēķinātu attiecināmās summas	Tiešās izmaksas = — skaidra tiešo izmaksu definīcija, — šo izmaksu pierādījums (algu kvītis, attiecīgā gadījumā darba laika grafiki, pierādījumi par publicitāti, rēķini, braukšanas biļetes u. c.)
Vienota likme	— Būtu jādokumentē un jāglabā informācija par vienotas likmes vērtības noteikšanas metodoloģiju; — dokuments, kurā izklāstīti darbības atbalsta nosacījumi un norādīta vienotā likme.

2. PIELIKUMS.

KNR V un VI pielikuma 1. papildinājuma aizpildīšana

Savienības ieguldījums, kas veikts, pamatojoties uz vienības izmaksām, fiksētas summas maksājumiem un vienotām likmēm

Veidne datu iesniegšanai Komisijā izskatīšanai (KNR 94. pants)

Priekšlikuma iesniegšanas datums	2024. gada 15. maijs

Šis papildinājums nav nepieciešams, ja ir izmantotas Savienības līmeņa vienkāršotu izmaksu iespējas, kas noteiktas KNR 94. panta 4. punktā minētajā deleģētajā aktā.

A. **Galveno elementu kopsavilkums**

Prioritāte	Fonds	Konkrētais mērķis	Reģiona kategorija	Tā aplēstā proporcija no kopējā finanšu piešķīruma attiecīgajā prioritātē, kurai piemēros vienkāršotu izmaksu iespējas, %	Segtās darbības veids(-i)		Rādītājs, pēc kura sasniegšanas veic atlīdzināšanu		Mērvienība rādītājam, pēc kura sasniegšanas veic atlīdzināšanu	Vienkāršotu izmaksu iespēju veids (vienības izmaksas, fiksētas summas maksājumi vai vienotas likmes)	Vienkāršotu izmaksu iespējas summa (EUR) vai procentuālā daļa (vienotu likmju gadījumā)
					Kods ([1])	Apraksts	Kods ([2])	Apraksts			
2	ERAF	RSO2.2.	Mazāk attīstīts	0,15 %	053. Viedās energosistēmas (tostarp viedtīkli un IKT sistēmas) un ar tām saistītās krātuves	Enerģijas uzkrāšanas ierīces		Uzstādītās enerģijas uzkrāšanas ierīces jauda	kWh	Vienības izmaksas	100 EUR = litija ferofosfāta enerģijas uzkrāšanas ierīces vienības izmaksas par kWh 70 EUR = litija jonu enerģijas uzkrāšanas ierīces vienības izmaksas par kWh
2	KF	RSO2.2.		0,10 %	053. Viedās energosistēmas (tostarp viedtīkli un IKT sistēmas) un ar tām saistītās krātuves	Enerģijas uzkrāšanas ierīces		Uzstādītās enerģijas uzkrāšanas ierīces jauda	kWh	Vienības izmaksas	100 EUR = litija ferofosfāta enerģijas uzkrāšanas ierīces vienības izmaksas par kWh 70 EUR = litija jonu enerģijas uzkrāšanas ierīces vienības izmaksas par kWh

([1]) Attiecas uz kodu, ar ko apzīmē intervences jomas dimensiju KNR I pielikuma 1. tabulā (vai kodu *AMIF*, *BMVI* un IDF regulu VI pielikumā).
([2]) Attiecas uz kopīgā rādītāja kodu, ja piemērojams.

A. Galveno elementu kopsavilkums
KNR V vai VI pielikuma 1. papildinājuma A daļas tabulā ir apkopota B daļā sniegtā informācija par katru VII. *SFC* sistēmā 1. papildinājuma A daļā automātiski tiek iekļauta informācija no B daļas un izveidota kopsavilkuma tabula ar šādiem laukiem: prioritāte, fonds, reģiona kategorija, konkrētais mērķis, darbības veids un rādītājs, pēc kura sasniegšanas veic atlīdzināšanu. Tādējādi rindu skaits A tabulā būs atkarīgs no 1. papildinājumā iekļautās(-o) VII shēmas(-u) specifikas. *SFC* A daļā ir četri lauki, kuros dati jāievada manuāli, un tie ir: — tā aplēstā proporcija no kopējā finanšu piešķīruma attiecīgajā prioritātē, kurai piemēros VII: informāciju sniedz A daļas katras rindas līmenī (sk. iepriekš katras rindas atbilstību). Ja prioritārā virziena ietvaros uz vienu VII attiecas vairākas rindas, visu šo rindu summai jābūt vienādai ar aplēsto daļu no kopējā finanšu piešķīruma prioritātei, kurai piemēro VII; — segtā(-o) darbības(-u) veida(-u) kods: izvēlieties intervences jomu(-as), kurai(-ām) piemēros VII, kodu(-s). Izvēli izdara no darbības veida kodu saraksta KNR I pielikumā, kurā ietverti visi intervences jomas kodi (un to apraksts), kas ir derīgi konkrētajam mērķim un fondam un kas ir atlasīti 4. tabulā attiecīgajai prioritātei, fondam, reģiona kategorijai, konkrētajam mērķim. Attiecībā uz *AMIF*, *BMVI* un IDF izvēli izdara no intervences jomas kodu saraksta *AMIF*, *BMVI* un IDF regulu VI pielikumā. Ja VII shēmu piemēro visiem programmas intervenču veidiem vai ievērojamam to skaitam, A daļā izvēlas vienu intervences veidu (ja iespējams, atbilstošāko attiecībā uz VII shēmu) un B daļā (sadaļā "Darbību apraksts") norāda visus pārējos intervenču veidus, uz kuriem attiecas VII shēma; — tā rādītāja kods, pēc kura sasniegšanas veic atlīdzināšanu: šis lauks ir obligāts, ja saistībā ar VII izmanto kopējus rādītājus. Rādītāju izvēlas no nolaižamā saraksta, kurā iekļauti visi kopējie rādītāju kodi (un to apraksts), iznākums un rezultāti, kas jau izmantoti 2. un 3. tabulā attiecībā uz prioritātes, fondu, reģionu kategoriju, konkrētā mērķa kombināciju. Lauku atstāj tukšu, ja saistībā ar VII izmanto programmas īpašos rādītājus; — VII neattiecas ir iespējams, ka viens konkrētais mērķis attiecas uz vairākām prioritātēm un/vai fondiem un/vai reģiona kategorijām, taču uz dažām šīm prioritātēm un/vai fondiem un vai reģionu kategorijām 1. papildinājumā ierosinātā VII shēma neattiecas. Tomēr 1. papildinājuma A daļā tiks izveidotas atsevišķas rindas katrai prioritātei/fondam/reģiona kategorijai, uz ko attiecas konkrētais mērķis (t. i., pat tiem, kas VII shēmā neietilpst). Šādā gadījumā atzīmējiet lodziņu tās VII slejā, kas nav piemērojama attiecīgajām prioritātēm/fondiem/reģiona kategorijām, uz kurām VII neattiecas.

B. Sīkāka informācija pa darbību veidiem (aizpilda par katru darbības veidu)		
Jautājums	Novērojumi	Piemērs
1. Darbības veida apraksts un īstenošanas termiņš	Darbības būtu skaidri jāapraksta, kā arī būtu jāietver visi elementi, t. i., attiecināmās darbības, saņēmēji, gaidāmie iznākumi, ilgums, kā arī darbības devums programmas mērķu sasniegšanā. Būtu jānorāda arī īstenošanas grafiks, t. i., paredzētais darbību atlases sākuma datums un plānotais galīgais termiņš to pabeigšanai. Būtu jāsniedz arī attiecīgā informācija, lai parādītu, ka darbības nav faktiski pabeigtas / pilnībā īstenotas.	**ERAF** Atbalsts individuālu enerģijas uzkrāšanas ierīču uzstādīšanai patērētājiem (mājsaimniecībām), kas plāno ražot elektroenerģiju mājsaimniecības vajadzībām. Šo darbību īstenošana mudinās mājsaimniecības pieņemt risinājumus attiecībā uz elektroenerģiju, kas ražota, izmantojot atjaunīgos energoresursus. Plānots, ka atbalstu piešķirs mājsaimniecībām, kam pieder dzīvojamā viendzīvokļa ēka vai dārza ēka (dārza māja), kura ir reģistrēta valsts nekustamā īpašuma reģistrā un kurai mājsaimniecība ir uzstādījusi saules vai vēja elektrostaciju vai plāno uzstādīt saules vai vēja elektrostaciju līdz atlīdzināšanas pieprasījuma datumam.

	Informācijai jābūt atbilstīgai A daļas slejai "Segtās(-o) darbības(-u) veids(-i)". Attiecīgā gadījumā neaizmirstiet norādīt visas intervences jomas programmā, kurām piemēro VII shēmu (sk. skaidrojumu iepriekš A daļā attiecībā uz sleju "Segtās darbības veida(-u) kods".	Darbība palīdzēs sasniegt 2021.–2027. gada programmas otrās prioritātes otro konkrēto mērķi, īstenojot pasākumu "Elektroenerģijas ražošanas no atjaunīgajiem energoresursiem veicināšana un enerģijas uzkrāšanas risinājumu ieviešana mājsaimniecībās". Paredzams, ka atlase šai darbībai sāksies 2024. gada 3. ceturksnī un tā tiks pabeigta 2028. gada 2. ceturksnī.
2. Konkrētais(-ie) mērķis(-i)	Konkrētajam mērķim būtu jāatbilst segtās(-o) darbības(-u) veidam(-iem).	**ERAF** RSO 2.2
3. Rādītājs, pēc kura sasniegšanas veic atlīdzināšanu	Rādītājam jābūt atbilstīgam darbību veidam, un tam jābūt skaidram, izmērāmam un vienkāršam. Rādītāji var būt šādi: — atkarībā no izmaksu veida: izsaka izmaksu kategorijas, kurām piemēro VII; — atkarībā no procesa: rādītāji, kas izsaka ieguldījuma vienības; — atkarībā no rezultātiem (vai tiešajiem rezultātiem): rādītāji, kas izsaka sasniegtos rezultātus / tiešos rezultātus / nodevumu darbības ietvaros. NB! Kad vien iespējams, ir ieteicams noteikt pamatrādītājus, lai izvairītos no izmantoto rādītāju daudzuma pieauguma. Piemērs. Tā vietā, lai noteiktu trīs dažādus rādītājus, piemēram, uzstādīto gaiss-ūdens sūkņu jauda, uzstādīto gāzes siltumsūkņu jauda, uzstādīto ūdens-ūdens sūkņu jauda, var noteikt tikai vienu rādītāju, proti, mājsaimniecību siltumģeneratoru jauda, un noteikt trīs dažādus daudzumus katrai iekārtai.	**ERAF:** — uzstādītās enerģijas uzkrāšanas ierīces jauda; — mājokļi (sociālie mājokļi) ar uzlabotu energoefektivitāti; — veikta MVU digitālā diagnostika; — izdotie un apstiprinātie konsultāciju ziņojumi; — MVU dalība starptautiskās izstādēs; — apmācīti MVU darbinieki, kas saņēmuši sertifikātu par pabeigšanu. **ESF+:** — pasniedzēja novadīto stundu skaits; — dalībnieku apmeklēto stundu skaits; — nodarbinātības pakalpojumos iesaistītā persona ir atradusi darbu; — dalībnieks ir veiksmīgi pabeidzis mācību kursu. **Visi fondi:** — tiešās personāla izmaksas, ko izmanto, lai aprēķinātu netiešās izmaksas vai visas citas darbības attiecināmās izmaksas (piemēram, ceļa, uzturēšanās u. c. izdevumus).
4. Mērvienība rādītājam, pēc kura sasniegšanas veic atlīdzināšanu	Mērvienībai jāatbilst rādītājam un jābūt atbilstīgai darbību veidam.	**ERAF:** — kilovatstunda (kWh); — skaits (mājokļi, konsultāciju ziņojumi / MVU, darbinieki u. c.). **ESF+:** — skaits (stundas, dalībnieki, personas u. c.).
5. Vienības izmaksu standarta likme, fiksētas summas maksājums vai vienota likme	Jāatbilst izstrādātajam VII veidam.	**ERAF:** vienības izmaksas. **ESF+:** vienības izmaksas.
6. Vienkāršotu izmaksu iespējas mērvienības summa vai procentuālā daļa (vienotām likmēm)	Jānorāda VII atsevišķa(-s) summa(-s) vai vienota likme. Piezīme: pamatrādītāju gadījumā laukā jānorāda summa(-s) katram atsevišķā nodevuma veidam, ko sedz ar VII.	**ERAF:** 100 EUR = litija ferofosfāta enerģijas uzkrāšanas ierīces vienības izmaksas par kWh; 70 EUR = litija jonu enerģijas uzkrāšanas ierīces vienības izmaksas par kWh.

7. Izmaksu kategorijas, kas tiek segtas ar vienības cenu, fiksētas summas maksājumu vai vienotu likmi	Jāsniedz skaidrs apraksts par izmaksu kategorijām, ko sedz ar VII, lai novērstu izmaksu dubultu finansēšanu (jo īpaši VII kombinācijas gadījumā).	**ERAF:** vienības izmaksas aptvers šādas izmaksu kategorijas: enerģijas uzkrāšanas ierīces iegādes izmaksas, enerģijas uzkrāšanas ierīces uzstādīšanai nepieciešamo piederumu (lādētāja, hibrīda invertora u. c.) iegāde, iekārtas uzstādīšanas izmaksas.
8. Vai šīs izmaksu kategorijas sedz visus darbības attiecināmos izdevumus? (Jā/Nē)	Laukā jānorāda "jā" vai "nē". Ja visas izmaksas nesedz ar VII, 7. laukā apraksta, kuras izmaksu kategorijas tiek pieprasītas papildus tām, ko sedz ar VII.	**ERAF:** Jā
9. Korekcijas(-u) metode	Norāda korekcijas(-u) biežumu, beigu datumu un termiņu, kā arī skaidru atsauci uz konkrētu rādītāju. Izskaidro avotus, kas ir korekcijas pamatā (valsts tiesību akti vai citi; attiecīgā gadījumā norāda arī saiti uz tīmekļvietni, kurā attiecīgais rādītājs ir publicēts), un norāda, kad sāk izmantot koriģēto summu.	**ERAF:** vienības izmaksas atjaunina reizi gadā pirms N gada pirmā ceturkšņa beigām saskaņā ar šādiem nosacījumiem: — ņemot vērā PVN likumā noteiktās PVN likmes izmaiņas; — ņemot vērā patēriņa cenu indeksa (PCI) izmaiņas, ko publicējis valsts statistikas birojs. Procentuālo palielinājumu/samazinājumu aprēķina, ņemot vērā indeksa izmaiņas laikposmā no vienības izmaksu korekcijas pēdējā mēneša līdz pārskatīšanas mēnesim. Pārrēķinātās vienības izmaksas piemēro darbībām, uz kurām attiecas uzaicinājumi iesniegt priekšlikumus pēc korekcijas veikšanas.
10. Vienību sasniegšanas verifikācija: — apraksta, kādu(-s) dokumentu(-s)/ sistēmu izmantos, lai verificētu norādīto vienību sasniegšanu; — apraksta, ko pārbaudīs pārvaldības verifikāciju laikā un kurš to veiks; — apraksta, kāda būs attiecīgo datu/ dokumentu vākšanas un glabāšanas kārtība.	Skaidri apraksta: verificēšanā izmantoto(-os) dokumentu(-us)/ sistēmu(-as); struktūru(-as), kas veic un dokumentē pārbaudes pārvaldības verifikācijas laikā; attiecīgo datu vākšanas un glabāšanas kārtību.	**ERAF:** lai saņemtu maksājumu, pamatojoties uz vienības izmaksām, tiek vākti šādi apliecinošie dokumenti: — iekārtu iegādes un uzstādīšanas, kā arī pārņemšanas pamatojums (iekārtu nodošana, saņemšana; darbuzņēmēja apliecinājums par to būvdarbu kvalitāti, kas veikti saskaņā ar enerģijas uzkrāšanas ierīču uzstādīšanu reglamentējošo normatīvo aktu prasībām); — iekārtu tehniskie dati (uzstādīšanas pase un/vai tehniskās specifikācijas), kas apliecina iegādātās iekārtas veidu (litija ferofosfāta vai litija jonu iekārta) un jaudu. Vadošā iestāde veic pārvaldības verifikācijas saskaņā ar ieviestajām procedūrām. Attiecīgos dokumentus glabā saskaņā ar pārvaldības un kontroles sistēmas aprakstu, un tie ir pieejami programmas elektroniskajā uzraudzības sistēmā.

11. Iespējamie nevēlamie stimuli, riska mazināšanas pasākumi un paredzamais riska līmenis (augsts/vidējs/zems)	Paskaidro, kā vienkāršotu izmaksu iespēju izmantošana var negatīvi ietekmēt darbību īstenošanu (salīdzinājumā ar faktisko izmaksu izmantošanu), norādot riska līmeni (zems/vidējs/augsts), kā arī to, kādus riska mazināšanas pasākumus plānots piemērot. Ja izmanto vienkāršotu izmaksu iespēju kombināciju, vienmēr pastāv dubultas finansēšanas risks, tādēļ apraksta šā riska mazināšanas pasākumus.	**ERAF** Tirgū var būt jauni tehnoloģiski risinājumi, kas būtiski maina enerģijas uzkrāšanas ierīču izmaksas vai nosaka nepieciešamību kombinēt vairākas tehnoloģijas, liekot pārskatīt likmes. Riska pakāpe: vidējs. Riska mazināšanas pasākumi: tiks veikts jauns tirgus cenu apsekojums, lai aprēķinātu vienības izmaksas jaunajiem tehnoloģiskajiem risinājumiem. Metodoloģija tiks iesniegta Eiropas Komisijai apstiprināšanai ar programmas grozījumu.
12. Kopsumma (valsts un ES), ko paredzēts, ka Komisija šajā saistībā atlīdzinās	Jābūt atbilstīgai A daļai – tā aplēstā proporcija no kopējā finanšu piešķīruma attiecīgajā prioritātē, kurai piemēros VII, %. Tomēr šeit jānorāda kopējā summa, kas jāizlieto VII vajadzībām.	5 000 000 EUR

C. Vienības izmaksu standarta likmju, fiksētas summas maksājumu vai vienotu likmju aprēķināšana		
Vispārējas piezīme: tā kā *SFC* ir ierobežots rakstzīmju skaits, sniegtajai informācijai jābūt revīzijas iestādes novērtējumā iekļautās sīki izklāstītās informācijas īsam kopsavilkumam. Ja nepieciešams, sistēmā sadaļā "Vispārīgi -> Dokumenti" var augšupielādēt citus apliecinošus dokumentus.		
Jautājums	Novērojumi	Piemērs
1. Vienības izmaksu standarta likmju, fiksētas summas maksājumu vai vienotu likmju aprēķināšanai izmantotos datu avots (kas sagatavojis, savācis un reģistrējis datus; kur dati tiek glabāti; robeždatumi; validācija utt.)	Aprakstiet datu avotus (vai izmanto visus datus vai izlasi), skaidri norādot datu aptverto laikposmu. Ja daži projekti nav iekļauti analīzē, sniedz tam pamatojumu. Sniedziet izsmeļošu to izmaksu kategoriju (izmaksas) uzskaitījumu, ko izmanto VII aprēķināšanai. Aprakstiet pasākumus, kas nodrošina, ka izmantotie dati ir aktuāli. Ja tiek izmantoti citi objektīvi dati vai eksperta slēdziens, ir jānodrošina, ka ir pieejami dati, kas pierāda, ka jūsu aprēķins ir atbilstošs, pilnīgs utt.	1. piemērs. Vadošā iestāde laikposmā no 2022. gada aprīļa līdz jūnijam veica apsekojumu par tirgus cenām, intervējot enerģijas uzkrāšanas ierīču jaunu tehnoloģisko risinātāju piegādātājus. Piegādātāju saraksts sagatavots, pamatojoties uz tādu informāciju par juridiskajām personām un to darbībām, kas izgūta no valsts datubāzes, kura ir publiski pieejama tīmekļvietnē. Datubāze ir pieejama pielikumā un reģistrēta vadošās iestādes IT sistēmā. 2. piemērs. Vienības izmaksas ir aprēķinātas, pamatojoties uz programmas vēsturiskajiem datiem. Vadošā iestāde atlasīja visas 2014.–2020. gada plānošanas periodā finansētās darbības saistībā ar energoefektivitāti. Dati tiek glabāti vadošās iestādes IT sistēmā un ir apstiprināti pārvaldības verifikācijās un revīzijās.

2. Norādiet, kāpēc ierosinātā metode un aprēķins, kura pamatā ir KNR 94. panta 2. punkts, atbilst darbības veidam.	Vai ierosinātā VII atbilst reālajai situācijai? Kādēļ tā nepieciešama? Kā tā nodrošina vienkāršošanu, un ko tā ietekmē? Kāpēc tiek izmantota īpaša aprēķina metode? Vai tiek izmantots vidējais rādītājs (vai mediānais rādītājs)? Kāpēc tiek izmantota konkrēta izlase (ja tāda tiek izmantota)?	1. piemērs. Šī metode ir piemērota konkrētajam darbības veidam, jo pētījums tika veikts, pamatojoties uz tirgus cenas analīzi; tika izskatīti arī valsts tiesību akti, kas saistīti ar izmeklēšanas jautājumiem. Vienības izmaksu aprēķināšanai var izmantot tikai tirgus cenas analīzes metodi, jo enerģijas uzkrāšanas ierīces tirgū ir jaunas, to iegāde netika finansēta ar ES vai valsts budžeta līdzekļiem pirms izmeklēšanas sākšanas, un tādējādi vēsturiskie dati nav pieejami. Uz pieprasījumu atbildēja 80 % no visiem piegādātājiem. 2. piemērs. 2014.–2020. gada plānošanas periodā finansētās darbības, kas ir aprēķinu avots, ir viendabīgas. Metodikas pamatā ir faktiskās izmaksas, ko pārbaudījusi vadošā iestāde, un tās nodrošina objektīvi izmērāmus rezultātus. Tāda paša veida darbības tiks finansētas 2021.–2027. gada plānošanas periodā. Šo darbību īstenošana, pamatojoties uz faktiskajām izmaksām, rada ārkārtīgi lielu administratīvo slogu saņēmējiem, kā arī visā pārvaldības ķēdē. Šo slogu ievērojami samazina atlīdzināšana saņēmējiem, izmantojot VII.
3. Norādiet, kā tika veikti aprēķini, jo īpaši ietveriet pieņēmumus, kas veikti attiecībā uz kvalitāti vai daudzumu. Attiecīgā gadījumā būtu jāizmanto statistikas dati un kritēriji, un vajadzības gadījumā tos iesniedz tādā formātā, kādā tos Komisija var izmantot.	Aprakstiet aprēķinu soli par solim, kā arī to, kā ieguvāt summu / procentuālo daļu (vienotas likmes finansējuma gadījumā). Ja tiek veidota izlase, paskaidrojiet, kā tas tiek darīts un kādēļ. Ja ir izslēgti dati (izlecošās vērtības), paskaidrojiet pamatojumu. Izvairieties no noapaļošanas, izmantojot VII, jo var rasties izmaksu pārspīlēšanas risks. Piesardzīga pieeja varētu būt noapaļošana uz leju.	1. piemērs. Tika analizēts tiesiskais regulējums, kas reglamentē nosacījumus attiecībā uz enerģijas uzkrāšanas ierīcēm dalībvalstīs. Pamatojoties uz šo analīzi, ir noteiktas obligātās tehniskās prasības. Aptauja tika nosūtīta valsts datubāzē norādītajiem piegādātājiem. Atbildes uz aptaujas jautājumiem sniedza 80 % piegādātāju. Pēc aptaujas rezultātu saņemšanas tika nolemts, ka, rēķinot vidējās cenas, tiks nošķirtas enerģijas uzkrāšanas ierīces un to tehnoloģijas, jo novērots, ka šo dažādo tehnoloģiju cenas būtiski atšķiras. Tika atlasītas visvairāk izmantotās tehnoloģijas, un vienības izmaksas aprēķināja kā vidējo cenu no aptaujā norādītajām cenām. Aprēķins ir pieejams 2. pielikumā un tiek glabāts vadošās iestādes IT sistēmā. Statistikas funkcijas x datos tika pārbaudītas izlecošās vērtības, un netika izslēgta neviena summa. 2. piemērs. Pamatojoties uz vēsturiskiem datiem, tika nolemts nošķirt individuālu mājokļu un kopīgu mājokļu energorenovāciju. Vienības izmaksas aprēķināja kā individuālo mājokļu un kopīgo mājokļu energorenovācijas vidējās izmaksas. Aprēķins ir pieejams 1. pielikumā un tiek glabāts vadošās iestādes IT sistēmā.

4. Izskaidrojiet, kā nodrošinājāt, ka vienības izmaksu standarta likmes, fiksētas summas maksājuma vai vienotu likmju aprēķināšanā tika ietverti tikai attiecināmie izdevumi.	Runa ir par datu ticamību. Jums jāpaskaidro, kāpēc izmantotie dati ir jēgpilni. Piemēram, attiecībā uz vēsturiskiem programmu datiem – ka tie ir pārbaudīti, veicot pārvaldības verifikācijas, un ka visi revīzijas konstatējumi ir novērsti, vai – valsts statistikas gadījumā – ka datubāzē nav iekļauts neviens elements, kas nav uzskatāms par attiecināmu.	1. piemērs. Vienības izmaksu aprēķinā ir iekļauti tikai būtiski analīzes dati: — piegādātāju saraksta izveide – daži no uzņēmumiem, kas norādīja, ka nesniedza konkrētus pakalpojumus vai nevarēja sniegt atbildes uz aptaujas jautājumiem, netika iekļauti; — tika ņemtas vērā valstu tiesību aktos noteiktās obligātās tehniskās prasības enerģijas uzkrāšanas ierīcēm; — pētījuma hipotēzes tika pārbaudītas, izmantojot statistikas programmu. Vienības izmaksu aprēķina pamatā ir korelācijas analīzes rezultāti. 2. piemērs. Aprēķinos tika izmantotas tikai darbības, kas saistītas ar renovāciju energoefektivitātes uzlabošanai. Tika izslēgtas šādas darbības, kas bija saistītas ar renovāciju, bet nebija saistītas ar energoefektivitāti: (darbību saraksts). Finansētajām darbībām tika pārbaudītas izmaksu kategorijas, un aprēķinā ņēma vērā tikai ar VII segtās izmaksas. Visas izmaksu kategorijas, kas tika izmantotas vienības izmaksu aprēķināšanai, pārbaudīja un apstiprināja vadošā iestāde un revīzijas iestāde.
5. Revīzijas iestādes(-žu) veikts aprēķināšanas metodoloģijas un summu novērtējums, un kārtība, kas nodrošina datu verifikāciju, kvalitāti, vākšanu un glabāšanu.	Revīzijas iestādes pozitīvs *ex ante* novērtējums ir obligāts, un to augšupielādē *SFC* sadaļā "Vispārīgi -> Dokumenti".	1. piemērs. pamatojoties uz pētījuma par vienkāršotu izmaksu iespēju noteikšanu novērtējumu, revīzijas iestāde var apstiprināt, ka ierosinātā struktūra atbilst regulatīvajām prasībām, un jo īpaši, ka: a) aprēķina metode ir taisnīga, objektīvā un pārbaudāma; b) izmantoto datu pamatā ir cita objektīva informācija (tirgus cenu apsekojums). Izmantotie dati tika novērtēti kā ticami un darbības veidam būtiski; c) izdevumu kategorijas un veidi, kas ņemti vērā, nosakot VII, atbilst attiecīgajiem valsts un ES attiecināmības noteikumiem, jo īpaši KNR 64. un 67. panta noteikumiem; d) pamatojoties uz pieejamo informāciju par vienības izmaksu struktūru, secināms, ka nepastāv vienu un to pašu izmaksu dubultas finansēšanas risks (attiecīgās VII nesedz visas darbības izmaksas, un papildu izmaksas, kas atlīdzinātas ar citām VII, nedublē un nesedz tās pašas izmaksas); e) noteiktās vienkāršotu izmaksu iespēju summas uz vienu mērvienību atbilst izdarītajiem pieņēmumiem un datiem, kas izmantoti summu noteikšanai; f) korekcijas metodes apraksts sniedz pietiekamu informāciju par tās piemērošanas nosacījumiem un laiku, nosacījumi ir skaidri un izmērāmi, un metode tiek uzskatīta par piemērotu. Attiecībā uz pasākumiem, ko veic, lai nodrošinātu datu verifikāciju, kvalitāti, vākšanu un glabāšanu, ir plānots izmantot atbilstīgus apliecinošos dokumentus un sistēmu, lai apstiprinātu vienību starpposma skaita sasniegšanu un datu glabāšanu.

		2. piemērs. revīzijas iestādes pozitīvs novērtējums saskaņā ar revīzijas iestādes novērtējuma ziņojumu (pielikumā).

3. PIELIKUMS.

Piemēri par VII atbilstību noteikumiem par valsts atbalstu

Saskaņā ar valsts atbalsta shēmu uzņēmumam piešķir dotāciju, lai tas īstenotu mācību projektu saviem darbiniekiem. Publiskais atbalsts ir 387 000 EUR. Šis atbalsts ir mazāks par VGAR 4. panta 1. punkta n) apakšpunktā noteikto paziņošanas robežvērtību 3 miljonu EUR apmērā attiecībā uz mācībām, un ir izpildīti visi pārējie VGAR paredzētie nosacījumi attiecībā uz šādu atbalstu. Tāpēc piemēro VGAR.

Saņēmējs un vadošā iestāde vienojas, ka mācību kursa izmaksas par vienu dalībnieku tiks noteiktas, izmantojot vienības izmaksas.

Vispārējās grupu atbrīvojuma regulas 31. pantā attiecībā uz atbalstu mācībām ir paredzēti šādi noteikumi:

1) atbalsts mācībām ir saderīgs ar iekšējo tirgu Līguma 107. panta 3. punkta nozīmē un ir atbrīvots no Līguma 108. panta 3. punktā noteiktās paziņošanas prasības, ja ir izpildīti šajā pantā un I nodaļā paredzētie nosacījumi;

2) atbalstu nepiešķir mācībām, kuras uzņēmumi rīko, lai nodrošinātu atbilstību valsts obligātajiem standartiem attiecībā uz mācībām;

3) attiecināmās izmaksas ir šādas:

   a) mācību personāla izmaksas par stundām, kurās mācību personāls piedalās mācībās;

   b) pasniedzēju un dalībnieku darbības izmaksas, kas tieši saistītas ar mācību projektu, piemēram, ceļa izdevumi, izmitināšanas izmaksas, ar projektu tieši saistīti materiāli un piederumi, instrumentu un aprīkojuma amortizācija, ciktāl tos izmanto vienīgi mācību projektam;

   c) ar mācību projektu saistīto konsultāciju pakalpojumu izmaksas;

   d) dalībnieku personāla izmaksas un vispārējās netiešās izmaksas (administratīvās izmaksas, īre, papildu izmaksas) par tām stundām, kurās dalībnieki piedalās mācībās;

4) atbalsta intensitāte nepārsniedz 50 % no attiecināmajām izmaksām. To var palielināt līdz atbalsta maksimālajai intensitātei 70 % apmērā no attiecināmajām izmaksām šādi:

   a) par 10 procentpunktiem, ja mācības tiek nodrošinātas strādājošām personām ar invaliditāti vai nelabvēlīgākā situācijā esošiem darba ņēmējiem;

   b) par 10 procentpunktiem, ja atbalstu piešķir vidējiem uzņēmumiem, un par 20 procentpunktiem, ja atbalstu piešķir maziem uzņēmumiem;

5) ja atbalstu piešķir jūras transporta nozarē, atbalsta intensitāti var palielināt līdz 100 % no attiecināmajām izmaksām, ja ir izpildīti šādi nosacījumi:

   a) dalībnieki nav aktīvi apkalpes locekļi, bet ir ārštata darbinieki uz kuģa; kā arī

   b) mācības notiek uz Savienības reģistros ierakstītiem kuģiem.

Lai noteiktu projektu attiecināmos izdevumus, vadošā iestāde nolemj noteikt vienības izmaksas. Tā izmanto statistikas datus (atbilstīgi KNR 53. panta 3. punkta a) apakšpunkta i) punktam) par līdzīga veida mācībām konkrētajā ģeogrāfiskajā teritorijā.

Pēc pienācīgas statistikas datu apstrādes tiek iegūtas turpmāk norādītās šāda mācību kursa ar līdzīgu dalībnieku skaitu vidējās izmaksas par vienu izdevumu pozīciju.

Tiešās izmaksas (EUR)			**Netiešās izmaksas (EUR)**	
Pasniedzējs – atalgojums	100 000		Administratīvās izmaksas	17 500
Pasniedzējs – ceļa izdevumi	10 000		Īre	15 000
Dalībnieki – atalgojums	140 000		Papildu izmaksas	12 500
Dalībnieki – izmitināšana	55 000		**Kopējās netiešās izmaksas**	**45 000**

Dalībnieki – ceļa izdevumi	25 000	
Nolietojumam nepakļautas patēriņa preces	5 000	
Publicitāte	2 000	
Organizēšanas izmaksas	5 000	
Kopējās tiešās izmaksas	**342 000**	

Datu apstrādē vadošā iestāde izslēdz visas neattiecināmās izmaksas.

Aprēķins ir šāds:

Kopējās mācību attiecināmās izmaksas (kopējās izmaksas – neattiecināmās izmaksas)	387 000 – 0 = 387 000 EUR
Prognozētais mācību pabeidzēju skaits	300
Izmaksas par vienu dalībnieku, kurš pabeidz mācības (vienības izmaksas)	387 000 EUR / 300 dalībniekiem = 1 290 EUR par vienu dalībnieku

Mācību projekta provizoriskais finansējums:

Publiskais finansējums (valsts + ESF)	193 500 EUR
Privātais finansējums (pašfinansējums)	193 500 EUR
Valsts atbalsta intensitāte	50 %

VGAR 31. panta 4. punktā atbalsta intensitāte ir ierobežota līdz 50 % no attiecināmajām izmaksām, kas definētas projekta atbalsta nosacījumu dokumentā. Provizoriskais budžets šai prasībai atbilst.

Pēc projekta īstenošanas attiecināmās izmaksas tiks aprēķinātas, pamatojoties uz mācību pabeidzēju faktisko skaitu. Ja mācības pabeigs tikai 200 dalībnieku, atbalsts būs šāds:

Kopējās Komisijai deklarējamās attiecināmās izmaksas	1 290 EUR x 200 = 258 000 EUR
Publiskais finansējums (valsts + ESF+)	129 000 EUR
Privātais finansējums (pašfinansējums)	129 000 EUR
Valsts atbalsta intensitāte	50 %